ürün

SOSYALİST DERGİ

mart
1976 21
yıl:2 cilt:4

MARKSİST LENİNİST AÇIDAN PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ

FAŞİZMİN SINIFSAL YAPISI ÜZERİNE

TEMEL BİR HEDEF ŞAŞIRTMA

TOPLUMSAL İLERLEME VE DETANT

ilerici gençler derneği başkanı ile bir konuşma

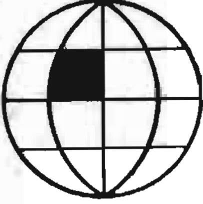
AYLIK DERGİ ● MART 1976 ● YIL : 2 ● SAYI : 21

A. Çelik tarafından TÜSTAV'a bağışlanmıştır

İÇİNDEKİLER

Sahibi : Ural ATEŞER ● Yazı İşleri Müdürü : Selçuk UZUN ● Yönetim Yeri: Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 38/2, İSTANBUL ● Yazışma ve Havale Adresi: P.K. 41 Sirkeci İSTANBUL ● Genel Dağıtım : TAN DAĞITIM, Başmuhasip Sokak, Aras İşhanı, No: 5/201, Cağaloğlu/İSTANBUL ● Ankara Dağıtım: ANKARA DAĞITIM, Bayındır Sokak 38/3 Kızılay/ANKARA ● Abone Şartları : Yıllık 100, Altı Aylık 50 Lira. Dış Ülkeler için iki katıdır ● Dizgi-Tertip-Baskı: BAŞARAN MATBAASI ● Kapak Baskı : EVREN OFSET

13 Şubat 1967'de kurulan DİSK, geçtiğimiz ay 9. Yıldönümünü kutladı.

Türkiye işçi sınıfının en bilinçli unsurlarını bünyesinde toplayan DİSK, kuruluşundan bu yana, gerek burjuvaziye, gerekse işçi sınıfına ters akımlara karşı mücadele vererek gelişmiş ve günümüzde işçi sınıfının gerçek sendikal ve sınıf örgütü olmuştur.

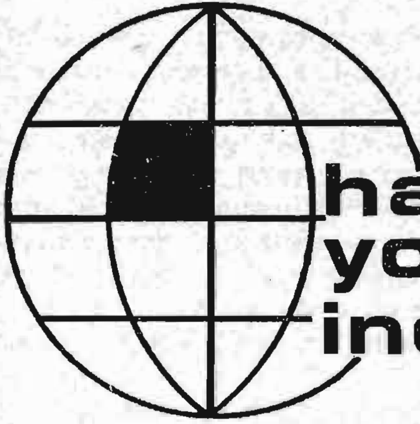
Türkiye işçi sınıfının, yıllardır ağır baskı koşulları altında mücadele vermek zorunda kalışı ve örgütlü birlikten yoksun olması, bununla beraber sosyo - ekonomik yapının giderek çarpık kapitalizme dönüşümü ve 1960'daki nisbi demokratik ortamın gelişi, Türkiye'deki sınıf mücadelesine yeni boyutlar getirmiştir. Bu boyutlara 1967 yılında DİSK'in kuruluşu da eklenmiş, yeni bir sendikacılık anlayışı doğmuştur.

Dünyada ise; işçi sınıfının kazanımları yeni boyutlara ulaşmış, kapitalist ülkelerde iktidar olma olanakları yaratılmış; sosyalist sistemin desteği ile de ulusal kurtuluş hareketleri, emperyalizme ve faşizme karşı zaferler elde etmiştir ve etmektedir.

Bu gelişmeye paralel olarak da, Türkiye işçi sınıfı ekonomik mücadelenin yanısıra siyasi mücadeleye de aktif bir şekilde katılmıştır. DİSK'in son Genel Kurul'dan sonraki yeni dinamizmi, Onun, ülkemizdeki barış, demokrasi, bağımsızlık ve toplumsal ilerleme mücadelesindeki yerini somutlaştırmış ve demokratik mücadelenin temel örgütlerinden biri durumuna getirmiştir.

İşçi sınıfına ters akımlara, ve burjuvaziye karşı mücadelesinde DİSK'e yardımcı olmak, her sosyalisttin görevi olmaktadır.

ürün

Faşizmin sınıfsal yapısı üzerine temel bir hedef şaşırtma

Osman ERKAN

MC adındaki ihanet cephesi işbaşına geldiğinden beri, faşist tırmanış her geçen gün daha da ilerlemektedir. Ancak, bu faşist tırmanışın karşı tepkiyi yaratması da çok doğaldır: anti - faşist güçlerin eylem birliği.

Bu sorun, tüm marksist ve marksist - olmıyan sol çevrelerde tartışılmakta, çeşitli yorumlara konu olmaktadır. Biz; bu yazıda, bu tartışmaların tüm boyutları üzerinde durmak amacında değiliz. Amacımız çok daha sınırlı: faşizmin sınıfsal yapısı üzerinde, bazı sol çevrelerde giderek yoğunlaşan bir hedef şaşırtma girişimine ışık tutmak.

Bu girişimi, en genel özellikleriyle şöyle tanımlamak mümkün:

> **«Faşizm, bir orta sınıflar hareketidir, sermayedarlar bu harekete ilk başta çekingenlik duymuşlar, daha sonra ise, önlerindeki sosyal ve ekonomik güçlükler karşısında faşistlerle işbirliği yapmaya zorlanmışlardır.»**

Bu son derece ilginç «buluşun» son zamanlarda geliştirildiği kaynak ise, çok daha ilginç. Bu kaynak «ekonomi POLİTİKA» adlı yayın organı.

Kuşkusuz ki, bu yayın organının yöneticisinin ve bu yayın organında çalışanların geçmişte saygı ile anılmaya değer çalışmaları ve ürünleri olmuştur ve gelecekte de inanıyoruz ki, olacaktır.

Ancak bu demek değildir ki, bu yayın organı ve çevresindekiler, temel ve hayatî sorunlarda, bilerek ya da bilmeyerek yaptıkları hatalar nedeniyle eleştirilmesinler. Hele bu sorunlar, işçi sınıfının, tüm emekçi kitlelerin ve çalışan geniş halk tabakalarının en temel çıkarları ile ilgili ise, susmak ya da geçiştirmek suç ortaklığından başka bir noktaya ulaştırmayacaktır bizi. Geçen dönemde yaşanılan örneğin, bir «Yön» deneyi de bu alanda oldukça öğretici olmuştur. Kısacası, marksist ve marksist - olmıyan sol'un eylem birliği yapmaları ne kadar doğalsa, bu eylem birliğinin, temel ilkesel konularda hiç çelişkisiz ve tartışmasız «dikensiz bir gül bahçesi» olmadığını kabul etmekte, o denli doğaldır.

İşte, bu gerçekleri bir kez daha vurguladıktan sonra asil konumuza geçebiliriz.

Adını andığımız yayın organında 8 Kasım 1975'te **Dr. Doğu Ergil**'in «Faşizmin Yapısı» adlı bir yazısı çıkmıştı. Bu yazının bu denli çok önemli bir konuda, baştan aşağı birçok temel yanlışı içermekle beraber, daha henüz «tür»ünün ilki olduğu ve belki de bir anlamda «gözden kaçmış bir yazı» olduğunu umduğumuzdan üzerinde durmamıştık. Ancak, aynı yayın organında son zamanlarda başka bir yazarın —bu yayın organının temel yazarlarından biri —aynı «tür»de bir yazısı daha dikkatlerimizi ister - istemez bu yöne yöneltti. Bu yayın organı, bu «tür» yazılarla neyi amaçlıyordu? Yeni bir faşizm türü mü icat etmekteydi? Bu icattan kimler ve ne için yararlanacaktı?

Kısacası, bu ve bunun gibi sorular peşpeşe birikmeye başlamıştı. Üstelik, solun bir diğer kesiminde de, hem de kendi kendilerini «marksist» olarak niteleyen bir kesiminde de bu «tür» görüşler ortaya çıkmakta ve gelişmekteydi. İşte, bu birikimdir ki, bizi bu yazının yazılmasına iteledi.

Yazıda, temel olarak Dr. Doğu Ergil'in yazısını alacağız. Çünkü, bu yazarın görüşleri bu «hedef şaşırtma girişimi»ni en özlü ve en açık biçimde dile getirmektedir. Öncelikle, yazarın yazısından konumuzla ilgili bazı bölümleri aktarıp, bunları tek tek ele alıp, giderek global bir sonuca ulaşmaya çalışacağız.

Dr. Doğu Ergil'in yazısından aktaracağımız ilk bölüm şöyle:

«... Bu durum; bir yandan işsiz kitlelerin, diğer yandan, siyasal hayatta daha fazla söz hakkı arayan emekçilerin huzursuzluğunu artıracaktır. Kazandıklarıyla geçinmeleri zorlaşan ve enflasyonun tasarruflarını hızla yiyip bitirdiği orta sınıflar ise, kendilerini koruyacak hiç bir örgütsel yapı olmadığı için, sosyal hiyerarşide (merdivende) durumlarını korumak için iç barış ve nizam özlemi duymaya başlıyacaklardır»

Ve yazar daha sonra şöyle eklemektedir :

«... Fakat hareket bir kere başladıktan sonra, orta sınıflar yanında düzenden nasibini alamayan örgütlenmemiş işçiler, küçük ve orta toprak sahipleri, işsizler ve enformal sektör işçileri de farklı nedenlerle disiplinli otoriter bir rejimden yana ağırlıklarını koyabilirler. Bunlara Türkiye'de olduğu gibi, eğitim sonrası iş ve ilerleme olanaklarını çok sınırlı bulan sınıfsal kökenleri birbirinden çok değişik öğrenci grupları da katılabilir. İşte, bütün bu gruplar faşizmin toplumsal temelini ve gücünü oluştururlar.»

Yazar, faşizmin dünya görüşü ile ilgili olarak ise şunları yazmaktadır :

«... Faşizmin dünya görüşü orta sınıfların dünya görüşüdür. Örgütlenmiş emeğe ve tekel sermayesine düşmanlık, bu görüşün temel ilkeleridir.»

Yine yazara göre, sermayedarların faşizme karşı tepkisi şöyle olmaktadır :

«Sermayedarların faşizme karşı ilk tepkisi şüphe ve çekingenliktir. Çünkü faşistler, iktidara gelmeden evvel genellikle büyük sermayeye düşmanca bir tutum takınırlar. Fakat, faşizm cereyanı kuvvetlendikçe sermaye sınıfının da tavrı değişir. Bir yandan işçi sınıfının baskısı, diğer yandan iktisaden daha güçlü devletlerin baskısı (ödemeler dengesindeki açık ve kredi karşılığı istenen siyasi ve iktisadi ödünler yüzünden) egemen ekonomik güçleri zor durumda bırakır...»

... Olağandır ki, sermayedar sınıfı, önündeki ekonomik ve toplumsal engelleri kendi gücü ile aşabilse faşizmi desteklemeye gerek duymayacaktır. Fakat, ekonomik buhranı yoketmekteki ve sosyal huzursuzluğu gidermekteki güçsüzlüğü, onu faşistlerle işbirliği yapmaya zorlıyacaktır.» (Alıntıların kaynağı : ekonomi POLİTİKA, **8 Kasım 1975, s. 6, Dr. Doğu Ergil,** «Faşizmin Yapısı»)

İşte, faşizmin yapısı konusunda ilginç «buluşlar» özetle bunlar olmaktadır. Bu «buluşları» en başından ele alalım.

FAŞİZMİN DOĞUŞ NEDENLERİ VE KOŞULLARI

Sendikalar Enternasyonalinin 1928'de toplanan 4. Kongresinde ve 1935 yılında toplanan 3. Enternasyonalin 7. Kongresi kararlarında Dimitrov'un raporu, temel alınarak faşizm tanımlaması şöyle yapılmıştır :

«Faşizm; emperyalizm ve sosyal devrim döneminde, kapi-

talist burjuvazi ve diktatörlüğünün sınıf hakimiyeti sistemidir.»

«Faşizm, burjuvazinin sınıf egemenliğinin son aşamasıdır.»

Görüldüğü gibi, bu tanımlamalarda faşizmin doğuşu ile ilgili en temel veri verilmektedir: Faşizm, emperyalizm ve sosyal devrim döneminde doğmuştur ve burjuvazinin sınıf egemenliğinin son aşamasıdır.

Bu durumda da, faşizmin doğuşunun temel nedeninin, **emperyalizmin genel bunalımının derinleşmesine ve sosyal devrim çağının başlamasına bağlamak** birincil bir görüş olmaktadır. Örneğin, birinci Dünya Savaşı sonrasında, Almanya'da ve İtalya'da kapitalizmin çöküşüne çok az birşey kalması ve bu ülkelerin işçi sınıfı hareketlerinin —sosyal - demokratların pasifist ve bölücü tutumlarına rağmen— iktidarı ele almalarına ramak kalması durumudur ki, faşizmin temel doğurucu ortamı olmuştur. Bunu, Dimitrov'un büyük bir doğrulukla teşhis ettiğini unutmamalıyız :

«Burjuvazinin böyle bir durumda, özellikle bugün olduğu gibi, kapitalizmin istikrara kavuşması için köylü kitleleri ve işçi sınıfına karşı özel tedbirler almak zorunda kaldığı ve bundan kaçınamadığı zamanlar, parlamenter demokrasi yöntemleri ile burjuva diktatörlüğünün sağlanamıyacağı açıktır.

Burjuvazi, egemenliğini korumayı, kitlelerin devrimci çıkışını bastırmayı, kapitalist istikrara ve rasyonelliğe * **ulaşmayı ancak halk kitlelerinin zararına olacak bir faşist diktatörlükle başarabilir.» (G. Dimitrov,** Faşizme Karşı Birleşik Cephe, **s. 38.) (Altını biz çizdik.)**

Günümüzde ise, neo - faşizmin ortaya çıkması, bu gerçeği değiştirmektedir: faşizmin temel doğurucusu, kapitalizmin genel bunalımının derinleşmesi ve sosyal devrim çağının yolaçtığı dünyadaki yeni güç dengesi durumudur. Ancak, bunu söylerken, faşizm ve neo - faşizmin bu temel özdeş yönleri dışında, hiçbir ayrılık nokta-

---

* Konumuzla doğrudan ilgili olmamakla beraber, Türkiye'de son günlerde bu konu ile ilgili olarak yapılan bir temel yanlışa daha, burada yeri gelmişken dikkati çekmek isteriz: Bazı yazarlar, faşist diktatörlüğün «kapitalist istikrar ve rasyonalizasyon» gibi bir görevi olmadığını iddia etmektedirler. Oysa, hem Dimitrov'un yukarıdaki yazısında görüldüğü gibi ve hem de A. Cunhal'ın **Portekiz'de Toprak Sorunu** adlı kitabında, Portekiz faşizmini incelerken saptadığı gibi, hangi ülkede olursa olsun, faşist diktatörlüğün «kapitalist istikrar ve rasyonalizasyon» yükümlülüğü vardır. Ayrıca, faşist diktatörlükte «zor» un en belirgin bir özellik taşıması da bu gerçeği değiştirmez. Çünkü, faşizmde «zor» kullanımı kendi başına bir amaç değil, fakat «kapitalist istikrar ve rasyonalizasyon» u sağlamanın temel vasıtasıdır.

ları olmadığı gibi, bir basitleştirmeye gitmek istemiyoruz. Yalnızca, faşizmin temel doğurucu nedenini vurgulamak istiyoruz.

FAŞİZMİN TOPLUMSAL YAPISI VE KİTLE TABANI

Bu konuda, herşeyden önce şu gerçeği hiçbir zaman unutmamak zorundayız: Faşizm bir karşı - devrim hareketi olarak kavranmak zorundadır. Aynen devrim hareketinde olduğu gibi, karşı - devrim hareketinde de bu hareketleri yürüten, bu hareketlerde yeralan sınıfsal güçlerin belli bir konumu bulunur. Bir diğer biçimde söylersek, ister devrim isterse karşı - devrim olsun, bu hareketlere öncülük eden yada katılan sınıfsal güçlerin bir dizilişi, bir yer alış biçimi bulunur. Örneğin, Fransız burjuva devriminde, burjuvazi öncü - güç olarak; köylülük ise, motor güç olarak yerini almıştır. Büyük Ekim Sosyalist devriminde ise, proletarya öncü - güç olarak, köylülük ise motor güç olarak yerini almıştır. Ve bu devrimlerin adları da, devrimde yer alan motor güçlere göre değil, öncü - güçlere göre tanımlanmıştır. Çünkü, bu devrimlerin asıl sınıfsal yapısını belirleyen öncü güç olmuştur. Faşist karşı - devrim hareketi için de, sınıfsal güçlerin bu tür bir diziliş biçimini ele alırsak, faşist karşı - devrimde öncü - gücün kapitalist burjuvazi, finans - kapitalin en gerici, bağnaz, en emperyalist unsurları olduğunu görürüz. Faşist karşı - devrime motor güç olarak katılan yada faşist karşı - devrimin kitle tabanını oluşturanlar, orta sınıflardır, lumpen - proletaryadır vd. Ancak, bu, faşist karşı - devrimin gerçek sınıfsal özünü, bu kitle tabanı ile açıklamak gerektiği anlamına kesinlikle gelmez. Çünkü, önemli olan, faşist karşı - devrimin başını kimin çektiğidir, kimin öncülük yaptığıdır, hangi sınıfların bu karşı - devrime sınıfsal damgalarını bastıklarıdır.

Pekiyi, faşist karşı - devrimin başını çekenin orta sınıflar değil, fakat bizzat kapitalist burjuvazinin, finans - kapitalin en gerici, en bağnaz, en emperyalist unsurları olduğunu saptadığımız halde, orta sınıfların ve diğer alt sınıf ve tabakaların bu karşı - devrim hareketi içindeki yeri nedir?

Orta sınıfların gerek devrim, gerekse karşı - devrim hareketlerinde yer alışları karmaşık bir süreçten geçer.

Bir kez, orta sınıflar, burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıf kavgasının temel (asli) unsurları değildir, bu nedenle de, bir devrim yada karşı - devrim hareketinin öncü - gücü değil, ancak ve ancak motor güçleri olabilirler.

İkincisi, orta sınıflar hem sermayeye ve hem emeğe dönük karakterleri ile iki kamp arasında sürekli bir bocalama halindedirler.

İşçi sınıfı ve siyasal örgütü orta sınıfların karşı - devrim saflarında yer almaması için bütün gücünü harcadığı gibi; burjuvazi de, bu sınıfların devrim saflarına katılmasını engellemek ve kendi saflarına çekmek için her çareye başvurur.

Burjuvazinin faşist karşı - devrim hareketinin, kitleleri nasıl etkiliyebildiğini, kitleleri kendi safına nasıl çekebildiğini ise, yine büyük devrimci Dimitrov'a başvurarak görelim: Dimitrov, bu konu ile ilgili olarak şunları yazmaktadır.

> **1-«Faşizmin kitleleri etkilediği kaynak nedir? Faşizm kitleleri çekebilir, çünkü demagoji yoluyla onların acil ihtiyaçlarına ve isteklerine seslenir. Faşizm, kitlelerin özünde kökleşmiş önyargıları alevlendirmekle kalmaz; onların duygularına, adalet anlayışlarına ve hatta bazen de devrimci geleneklerine el atar. Alman faşistleri — büyük burjuvazinin bu uşakları ve sosyalizmin düşmanları — neden kendilerini kitlelere sosyalistler olarak tanıtırlar? Neden yönetimi ellerine geçirdiklerinde 'devrim yaptık' derler? Çünkü, Alman emekçilerinin yüreklerindeki devrime olan inancı ve sosyalizme yönelme isteğini sömürürler de ondan.» (G. Dimitrov,** Faşizme Karşı Birleşik Cephe, s. 62.)

Aynı şeyi Türkiye'deki faşistlerde de olağanca açıklığı ile görebilmekteyiz. Türkiye'deki faşistler de kuracakları düzenin **Milliyetçi - Toplumcu** (diğer adı ile Nasyonal Sosyalist) bir düzen olacağını ve bunu kendilerine özgü bir «devrim» yoluyla gerçekleştireceklerini söylıyerek Türkiye emekçilerinin yüreklerindeki devrime olan inancı ve sosyalizme yönelme isteğini sömürmektedirler.

> **2-«Faşistler, geçmişte yüceltilen, yiğitçe ne varsa tümünün mirasçıları ve sürdürenleri olduklarını göstermek için, her ulusun bütün tarihini didik didik etmektedirler. Bu arada, halkın ulusal duygularını zedeleyecek ne varsa faşizm düşmanlarına karşı silah olarak kullanılmaktadır. Almanya'da yüzlerce kitap yayınlanmaktadır ve amaç birdir: Alman halkının tarihini sahteleştirmek ve ona faşist bir görünüş vermek. Yeni yeni türeyen Nasyonal Sosyalist tarihçilerin çizdikleri resme bakalım: İkibin yıldır, bilinmeyen bir tarih yasası sayesinde, kırmızı bir iplik gibi gelişen çizgi giderek tarih sahnesinde bir ulusal 'kurtarıcının' ortaya çıkmasına ulaşmıştır. Alman halkının 'mesih' idir o; Avusturya kökenli bir «onbaşı». Bu kitaplarda, Alman halkının en ünlü kişileri faşistler, büyük köylü**

hareketleri ise faşist hareketin habercisi olarak tanıtılırlar.» (aynı eser, s. 133)

Dimitrov'un belirttiği gerçekleri ülkemizdeki faşistlerin uygulamalarında da aynen görmek mümkün. Ulusal tarihi, Tanrı dağından başlattıkları, Kurt - Asena'lı Ergenekon'dan günümüze kadar geçen tipik bir faşist anlayışla dile getirmekte, sonuçta bir «turancı albay» dan bir «ulusal kurtarıcı Başbuğ» türetmektedirler. Göçebe toplum yaşayışının yarı - barbar geleneklerini, post giysilerle, kurt ulumaları ile, kıllı çadırlarda vd. yeniden diriltmeye çabalayarak halkın kafasında yıllardır «mertlik, yiğitlik» gibi sahte simgeler yaratmaya çalışarak, bunları büyük bir sahtekarlıkla kullanmaktadırlar.

3-«Faşizm, kitleleri en sınırsız biçimde sömürür. Ancak onlara, en ustaca anti - kapitalist demagojilerle yaklaşır. Bunu başarmak içinde emekçilerin yırtıcı burjuvaziye, bankalara, tröstlere, sermaye patronlarına karşı beslediği kinden yararlanır ve ortaya atıldığı zaman siyasal olgunluğa erişmemiş kitleleri kandıran sloganlar yayar. Bu sloganların örnekleri Almanya'da 'genel refah bireyin refahından daha eşsizdir'; İtalya'da 'devlet biçimimiz kapitalist değil, anonimdir,'; Japonya'da 'sömürüsüz Japonya için'; ABD'de 'zenginliği paylaşalım' dır. (Aynı eser, s. 62)

Çok az bir değişiklikle aynı tür sloganları Türkiye'deki faşistlerin de kullandıklarını — örneğin «İş, ekmek, hürriyet, Milliyetçi Hareket»; «İşçi Fabrikaya ortak» — ve A. Türkeş, K. Karaca gibi «ideologlar» ı vasıtasıyla en ustaca anti - kapitalist demagojileri kullandıklarını görmekteyiz.

4-«Faşizm insanları en yozlaşmış ve en sömürücü unsurların merhametine terketmekle birlikte; onların karşısına 'dürüst ve yozlaşmamış bir hükümet' isteğiyle çıkar. Burjuva Demokratik hükümetlerde, kitlelerin derin hayal kırıklığına uğradıklarını ileri sürerek yozlaşmayı - ikiyüzlülükle - yerden yere vurur. (Sözgelimi, Almanya'daki Barmat ve Sklarek olayları; Fransa'daki Stavisky olayı, v.b.) ... Faşizm, burjuva hükümetlerine yönelttiği hücumların şiddeti ve eski burjuva partilerine karşı takındığı uzlaşmaz tutum sayesinde kitleleri etkiler.» (Aynı eser, s: 63)

Türkiye'deki faşistlerin de bir yandan «dürüst ve yozlaş-

mamış bir ülkücüler kadrosu» na dayalı hükümetten söz ederıerken, aynı zamanda bünyelerinde toplumun kustuğu en bozuk, en rezil, en aşağılık unsurları barındırdığını unutmamalıyız (Örneğin, MHP senatörü iken, uluslararası bir beyaz zehir kaçakçılığı şebekesinin yürütücülerinden biri de olan ve Fransa sınırında yakalanan Kudret Bayhan olayı, bu partiye bağlı gençlik kuruluşlarının birçok katili, hırsızı, v.d. yönetici, militan olarak kullanmaları gibi).

İşte, faşizm bu temel üzerinde «bir takım ülkelerde — toplumsal demagoji maskesi altında — buhranın yerinden oynattığı küçük - burjuva kitlesinin, hatta proletaryanın en geri tabakalarının bazı kesimlerinin desteğini kazanmıştır» (**Aynı eser,** s. 60). Ancak, unutulmaması gereken en önemli gerçek «eğer bu güçler faşizmin gerçek sınıfsal niteliğini ve gerçek yapısını kavrıyabilselerdi faşizmi asla desteklemiyeceklerdi» olgusudur.

Fakat, faşizmin can alıcı noktası yada Dimitrov'un sözleriyle «Aşil'in topuğu» da işte kesinlikle bu özelliği olmaktadır :

«Faşist diktatörlüğe etkin bir darbe indirebilmek için ilk kez, en can alıcı noktayı bulmak zorundayız. Achilles'in topuğu misali, neresidir bu can alıcı nokta? Faşizmin toplumsal temeli. Bu temel katiyen türdeş değildir ve toplumun değişik tabakalarından oluşmuştur. Faşizm, kendini bütün sınıfların ve tabakaların tek temsilcisi ilan etmiştir — fabrikatörlerin ve emekçinin, milyonerin ve işsizin, aristokratın ve köylünün, büyük kapitalistin ve esnafın temsilcisi — Bütün bu tabakaların çıkarlarını, ulusun çıkarlarını korur görünmüştür. Ama faşizm, büyük burjuvazinin diktatörlüğünden başka bir şey olmadığı için, kendi toplumsal kitle temeliyle çelişkiye düşmesi kaçınılmazdır. Çünkü, faşist diktatörlük olgusunda, sermaye patronları güruhu ile halkın ezici çoğunluğu arasındaki sınıf çelişkileri gün gibi ortaya çıkacaktır.» (Aynı eser, s. 103).

FAŞİZMİN DÜNYA GÖRÜŞÜ

D. Ergil'in faşizmin «orta sınıfların dünya görüşü olduğu ve örgütlenmiş emeğe ve tekel sermayesine düşmanlığının bu görüşün temel ilkeleri; olduğu şeklindeki görüşü, tüm «bilgece serdedilişi» ne rağmen ve birbirinden niteliksel olarak farklı iki şeyi — örgütlenmiş emek ve tekel sermayesi — aynı potada eritmeyi amaçlamasına rağmen, temel bir noktayı atlamaktadır: Faşist dünya görüşü — eğer buna bir sosyal demagoji yığını yerine, dünya görüşü demek doğru ise — hangi biçimler altında olursa olsun, hangi sınıfların çıkarlarına hizmet etmektedir?

Aslında, bundan önceki bölümlerde bu sorunun cevabı yeterin-

ce verildi. Ancak, yazarın bu son derece ilginç «buluş» u üzerinde bir miktar durmak yine de gereklidir.

Bir kere, herşeyden önce şunu kesinlikle vurgulamak gerekli : faşizmin dünya görüşü, orta sınıfların dünya görüşü değildir; örgütlenmiş emeğe düşmanlık bu görüşün temel ilkelerinden biridir, fakat tekel sermayesine düşmanlığın bu görüşün temel ilkelerinden biri olduğunu söylemek, devri daim makinasını bulduğunu söyleyen «mucit» in yada ebedi hayat taşını bulduğunu söyleyen «simyacının» buluşlarından daha farklı bir nitelikte buluş değildir.

Çünkü, faşizm **«banka sermayesinin ve emperyalizmin ideolojisidir».** Diğer bir deyişle; faşizm, bizzat tekelci sermayenin ideolojisidir, görüşüdür.

İkinci olarak; orta sınıfların bazı dönemlerde ve ülkelerde faşist ideolojiyi benimsemeleri, allak - bullak olan ekonomik durumları nedeniyle, daha önceki bölümde madde madde gördüğümüz şekilde faşizmin sosyal demagoji bombardımanından etkilenmeleri ile olmaktadır. Bunda başka etkenlerin de varlığı kuşkusuz söz konusudur: orta sınıfların sermaye ile emek arasındaki sürgit bocalamalarından, kapitalist burjuvazinin yararlanması; işçi sınıfının si-

J. HEARTFIELD

«Milyonlar arkamda» yada «Hitlerci selamın anlamı» **Aiz** dergisinde 16 Ekim 1932'de yayınlanan fotomontaj.

yasal örgütlenme düzeyinin düşük yada bölünmüş durumda olması, v.d.

O hâlde, faşist ideolojinin Hitler, Mussolini, Türkeş gibilerin ve bunların çevrelerindeki «orta sınıflar» temsilcilerinin ağzından dile gelmesi bizi aldatmamalıdır. Eğer, bir Hitler ve güruhu olmasaydı, Alman büyük burjuvazisi, finans - kapitali, o koşullarda mutlaka başka bir Hitler ve güruhunu yaratacaktı, çünkü buna hayati gereksinimi vardı.

Aynı şey bir Mussolini, bir Türkeş için ve çevrelerindeki «orta sınıflar ve hatta lumpen - proletarya temsilcilerinden» oluşan güruh için de doğal olarak söz konusudur. Ve zaten, tarihsel gelişimin de açıkça gösterdiği gibi, ister Hitler, ister Mussolini, ister Türkeş olsun, eğer sermaye güçleri bunları kendi çıkarları yönünde değerlendirmeseler, kullanmasalar birer «meczup» tan, öteye birşey olamazlardı. Örneğin, Hitler'in iktidara geliş yolunda «Birahane Darbe» sindeki eski «Onbaşı» lık dönemi ile; sermaye güçlerinin kendisini kesinlikle kullanmaya başladıkları dönemi arasındaki fark, niteliksel bir uçurumla ayrılır. Eğer Alman finans - kapital devleri, konzernprinzleri, bu zavallı «Birahane Darbecisi» eski «Onbaşı» ya «şefkatli» ve «koruyucu» ellerini uzatmasalardı, ne Nasyonal - Sosyalizm diye bir akım tarihin çöplüğündeki pis yerini alacak kadar büyür ve gelişirdi, nede Hitler adlı «meczup» koskoca Alman ulusunu en kötü maceralara sürüklemekte bir alet olarak, bir maşa olarak aşağılık görevini yerine getirebilirdi.

Kısacası, faşist ideolojinin gerçekten kimin ideolojisi olduğunu anlamak için birbiriyle bağlantılı iki temel noktaya dikkat etmek mutlak olarak zorunludur :

— Bu ideoloji, görünürde değil, fakat, gerçekte hangi sınıfların işine yaramaktadır?
— Bu ideolojiye maşalık edenden çok, bu maşayı kullananların sınıfsal yapısı nedir?

SERMAYE ÇEVRELERİ VE FAŞİZM

Yazarın özellikle bu konudaki ilginç «buluşu» nu yazının başlangıcında vermiştik. Madde başlıkları ile şunları yazmaktaydı yazar :

— Sermayedarların, faşizme ilk tepkisi şüphe ve çekingenliktir. Ve ilk başlangıçta faşistlere karşı düşmanca bir tavır takınırlar.
— Faşizm cereyanı kuvvetlendikçe sermaye sınıfının da tavrı değişir.
— Bir yandan iç baskılar — işçi sınıfının baskısı — diğer

yandan dış baskılar sermaye sınıfını zor durumda bırakır.

— Eğer sermaye sınıfı bu toplumsal ve ekonomik güçlükleri kendi gücüyle yenebilse, faşizmi desteklemeye gerek duymayacaktır.

— Fakat bu konulardaki güçsüzlüğü sermaye sınıfını faşistlerle işbirliğine zorlayacaktır.

Kolaylıkla görülebileceği gibi, yazarın **temel** görüşü bu son noktada düğümlenmektedir. Bu düğümlenişi dikkatlice takip edersek yazarın nereye vardığı kendiliğinden ortaya çıkacaktır :

Yazarın görüşüne göre, faşizm, sermaye güçlerinden **bağımsız** olarak vücut bulmuştur ve sermaye güçleri bu harekete ilk başlangıçta şüphe, korku ve çekingenlik ile bakmışlardır. Daha sonra faşizm yine sermayeden **bağımsız** olarak geliştikçe sermaye, iç - burası özellikle önemli - ve dış güçlerin baskıları karşısında faşizmle işbirliğine zorlanmıştır.

Kanımızca yazar burada şu iki noktayı özellikle vurgulamak gereksinimini duymaktadır :

Birinci nokta :

— Faşizm, kapitalist - emperyalist güçlerden **bağımsız,** kendi - başına bir harekettir.

— Kapitalist - emperyalist güçler, **kendi ellerinde olmıyan nedenlerle** faşistlerle işbirliğine zorlanmışlardır.

— O halde, faşist hareketin doğuşundan ve güçlenmesinden kapitalist - emperyalizmi sorumlu tutmak doğru değildir.

Böylece de, sonuçta asıl can alıcı noktaya ulaşılmaktadır :

Faşizm, kapitalist - emperyalizmin doğurduğu bir hareket ololmadığına göre, faşizmle mücadele, kapitalist - emperyalist çerçeve kırılmadan da mümkündür. Çünkü faşizmin asıl doğurucusu, kapitalist - emperyalizm değil, fakat onların ülke içinde karşılaştıkları işçi hareketinin baskısı, ülke dışında da iktisaden daha güçlü devletlerin baskısıdır.

İkinci nokta :

Yazarın, egemen ekonomik çevrelerin dış baskıların üstesinden gelmeleri için neyi tavsiye ettiği pek açık olmamakla beraber, **iç baskılar** konusundaki görüşü yeterince açıktır: **işçi sınıfının baskısı olmasa,** egemen ekonomik güçler faşistlerle işbirliğine zorlanmıyacaklardır. O halde, eğer faşizmle mücadele edilmek isteniyorsa, işçi sınıfı egemen ekonomik güçler üzerinde baskı uygulamamalıdır.

Oysa bu denli ilginç «buluşlar» konusunda yazar ve yazar gibi düşünenlere hatırlatmak gerekir ki :

— Faşizmin temel doğurucusu, yaratıcısı kapitalist - emperyalist sistemdir. Dolayısıyla anti - faşist mücadelenin kapitalist - emperyalist çerçeve içinden çıkılmadan kesin başarıya ulaşabileceğini sanmak, ya hayal görmektir yada bilerek hayalleri gerçek gibi göstermektir.

— İşçi sınıfı hareketinin baskısı olmasa, sermaye çevrelerinin faşizmle işbirliğine zorlanmıyacağı iddiası ile, çok daha tehlikeli bir hedef şaşırtmadır. Çünkü, tüm tarihsel geçmiş ve yaşanılan gerçeklik göstermiştir ve göstermektedir ki, ancak işçi sınıfı hareketinin yoğun ve güçlü baskısıdır ki, egemen ekonomik güçlerin faşistlerle işbirliğini değil, fakat bu egemen ekonomik çevrelerin bizzat kendilerinin açık yada kapalı bir faşizme gitmelerini engelleyen tek güvencedir.

SONUÇ

Buraya kadar — bilinen fakat, bazı çevrelerce bilerek yada bilmeyerek saptırılan — açıklamaya çalıştığımız bazı gerçekleri toparlarsak :

— Faşizm, emperyalizmin genel bunalımının derinleşmesi ve sosyal devrim çağının başlaması döneminde, kapitalist burjuvazi ve diktatörlüğünün sınıf hakimiyeti sistemidir.

— Faşizmin gerçek sınıfsal özü, kitle tabanının oluşturan türdeş olmıyan sınıfsal güçlerle değil, fakat faşizmin büyük burjuvazinin diktatörlüğünden başka bir şey olmadığı gerçeği ile açıklanabilir.

— Faşizmin dünya görüşü, orta sınıfların dünya görüşü değil, fakat «banka sermayesinin ve emperyalizmin», diğer bir deyişle büyük burjuvazinin, finans - kapitalin, en gerici, en bağnaz ve en emperyalist unsurlarının dünya görüşüdür.

— Faşizmin temel doğurucusu bizzat kapitalist - emperyalist sistem olduğuna göre anti - faşist mücadele, kapitalist - emperyalist sistemin çerçevesi kırılmadan gerçek ve kalımlı bir başarıya ulaşamaz.

— Anti - faşist mücadelenin gerçek ve kalımlı bir başarıya ulaşması ise, ancak ve ancak işçi sınıfının ve siyasal örgütünün anti - faşist mücadeledeki yönetici rolünü yükümlenmesine bağlıdır.

—— «0» ——

Marksist - Leninist açıdan proletarya diktatörlüğü

Dr. Ziya OYKUT

Marksizm tarihinde, proleterya diktatörlüğü düşüncesi çevresinde olduğu kadar, böylesine tartışmalara yol açan hiçbir düşünce yoktur, diyebiliriz. Bunun nedeni, genel olarak marksizm - leninizm sisteminde, özel olarak da sosyalist devrim düşüncesinde bu ilkenin taşıdığı önemde araştırılmalıdır. Proleterya diktatörlüğünü yadsımak, sosyalist devrimin temelini, özünü yadsımak, giderek marksizm - leninizm'i kısırlaştırmak, onu devrimci içerikten yoksun bırakmaktır. Sosyalist devrim'in marksist - leninist teorisi ile kapitalizm'den sosyalizme evrimci «dönüşüm» üzerinde her türden burjuva ve küçük - burjuva reformist ve revizyonist görüşleri arasındaki «sınır çizgisi» de budur gerçekte...

Emperyalizm döneminde; oportünizmin ideologları, marksizmin kurucularının «proleterya diktatörlüğü» üzerindeki öğreti'sini yeniden gözden geçirmeye, «düzeltmeye» girişmişlerdi. Bu revizyon, sınıflarüstü «saf» demokrasinin vülger kautskist düşüncesini sürdürmektedir. Onlar, «iktidar sorunu»nu, gide gide burjuva devleti'nin bakanlar kurulunun bileşimi sorununa dek indirgemişlerdir.

Devlet'in sınıf özünü yadsımaktan kaynaklanan sorunu, bu tarzda koyuş, iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesi sorununu, sosyalist devrim sorununu gündemden çıkarmak, rafa koymak ve iptal etmekten başka birşey değildi. Emperyalist dönemde, politik gericiliğin güçlenmesini pekiştiren olayların ötesinde kautskist anlayış, burjuva devleti'nin koalisyon hükümetlerinin aracı evreleriyle, sonunda Parlamento'da çoğunluk sağlayarak ve devleti kendi yararlarına kullanarak, devlet makinası'nı kırmaksızın, işçi sınıfının devletinden daha çok demokratik olacağı yolundaki fanstastik görüşüne katılıyor. «Aracı evreler»in —burjuva diktatör lüğünden proletarya diktatörlüğüne— kalitatif sıçrayışı değiştiren kautskist anlayışın oportünizmini ortaya koyan Lenin; kapitalist sınıfların egemen organı olan devlet'le, proletarya'nın egemen organı olan devlet arasındaki «aracı» nın burjuvaziyi alaşağı etmek ve devlet makinası'nı kırmaktan ve dağıtmaktan ibaret olan, dosdoğru devrim olduğunu işaret etmektedir.

Lenin, Kautsky'nin «saf» demokrasi üzerindeki düşlerinin, gerçeği pembe gözlükler aracılığıyla, gören dar kafalı burjuva düşle-

rinden başka birşey olmadığını da gösterdi. Emperyalist dönemin sosyal hayatında burjuva devleti'nin rolünü tahlil eden Lenin, her devletin, içeriği ile bir sınıf diktatörlüğü olduğunu ve sınıflı toplumda başka türlüde olamıyacağını açıkladı. Kautsky'nin yaptığı gibi, «genel olarak diktatörlük» ve «genel olarak demokrasi»ye karşı koymanın hiçbir anamı yoktur ve üstelik bilime de karşıdır. Zira her demokrasinin, belirli bir sınıf içeriği vardır, karşıt sınıfların bulunduğu bir toplumda, bir politik iktidar biçimi rolü oynanmakta ve bir sınıf diktatörlüğü olmaktadır. Demokrasi'yi sınıf açısından yargılamayı reddeden Kautskistler, proletarya diktatörlüğü (yani proletarya demokrasisi yerine; elaltından «saf» demokrasi görünüşü altında, sermayenin gerçekten güçlerin güçlüsü ve kitlelerin politik geriliği koşullarında, kapitalist toplum çerçevesi dışına çıkamayan burjuva devlet cihazının, iyiden iyiye yıpranmış mekanizmasının, kitleler üzerinde baskısının somut aracını, biçimsel burjuva demokrasisini elçabukluğu ile yerleştiriyor. Lenin, «saf» demokrasi propagandasını, sosyalist devrim amacına ihanet olarak damgaladı...

Sosyalist devrim'in somut mantığı, burjuva devlet cihazının kırılması zorunluğunu yükümlendirmektedir. Onu kırmak niçin zorunludur? Çünkü burjuva devleti, sınıf doğası ile, sosyalist devrime karşı bir mücadele silahıdır. Burjuva devleti yardımı ile, köklü sosyalist dönüşümlerin, o cihazı kırmaksızın, onun yerine proletarya diktatörlüğünü koymaksızın gerçekleşebileceği yolunda küçük - burjuva güveni, sosyalist devrimin temel sorununu, işçi sınıfı iktidarı sorununu bulandırmaktan başka birşey değildir.

Hükümetin bağrında hiçbir yer değiştirme, küçük - burjuva demokratlarının bütün umutlarını kurdukları hiçbir koalisyon, bütün aşamalarda sömürücülerin çıkarlarını savunmayı ve sömürülen sınıfların bastırılmasını iş edinmiş burjuva devletinin sınıf özünü değiştirmemektedir. Devletin bağrında yönetim işi, memurlar ordusu cihazı ile yürütülmektedir. İktidar sınıfıyla binbir çeşit bağlarla birleşmiş olan bu ordu, burjuva çıkarlarının anlayışlarının ve önyargılarının etkisi altındadır. Tüm bir ayrıcalıklar sistemi halinde, burjuvazi ile sağlamca kaynaşmış ve tümüyle ona bağlanmıştır. Yüksek memurlara gelince, onlar yaşama tarzlarıyla tam bir burjuvadırlar. Burjuva devleti'nin bürokratik cihazının, sosyalist dönüşümlerin silahı olabileceğine inanılabilir mi? Bunun için, onun fonksiyonlarını, yapısını ve bileşimini nitelik bakımından değiştirmelidir. Devlet cihazının kırılmasını gerektiren de, bütün iktidarın proletaryaya intikalini zorlayan da budur zaten.. Sosyalist devrimin silahı yapmak bakımından, devlet cihazının nitel değişmeleri elbette engelsiz olamaz. Zorunlu olarak burjuvazinin direnişini ve burjuva anlayışında memurların direnişini uyandırır. Onların bu üstünlük

sağlayan —devlet— silahından kurtulmak için, iktidardaki sınıf her yola baş vuracaktır: Yalan, düzen, küçük - burjuva sosyalistleri ile koalisyona, polis ve ordu yardımı ile kitlelerin dolaysız baskısına... Sadece zorlu bir mücadele, işçi sınıfı tarafından bütün yetkilerin ele alınması ve proletarya diktatoryasının kurulmasıdır ki, burjuvazinin direnişini, kocamış devlet makinasını kırabilir ve bir işçi sınıfı devleti, sosyalist dönüşümlerin silahı ile yer değiştirilebilir.

Kautkistler ve küçük - burjuva demokratları, yeni tarihsel koşullara bel bağlayarak, burjuva devlet makinasının kırılmasına karşı koyuyorlar. Oysa Lenin, tekellerin egemenliğinin ve onun getirdiği sonuçların —genel politik tutuculuk— baskı cihazının kırılması sorununu çok daha güncel hale getirdiğini ortaya koydu. Lenin, özellikle emperyalizmin «devlet makinası» nı olağanüstü «güçlendirdiğini», öte yandan monarşik ülkelerde de ve daha özgür cumhuriyetlerde de, işçi sınıfının artan baskıyla orantılı olarak, bürokratik ve askeri cihazını görülmemiş aşamada genişlettiğini belirtiyor.

«Bugün dünya tarihi, hiç kuşkusuz 1852'ye göre çok daha geniş aşamada, devlet cihazının 'kırılması' bakımından, proleter devriminin bütün güçlerinin yoğunlaşmasına gidiyor» (Lenin: **Eserleri,** c. 25, s. 444).

Günümüzde proletarya diktatörlüğü muhalifleri, yeniden yeni tarihsel koşullara sarılma yolunu araştırıyorlar. Burjuva devletinin, tekelci devlet kapitalizmi koşullarında, daima daha çok sınıflar - üstü bir nitelik kazandığını ve burjuvazinin politik silahı olmaktan çıktığını ileri sürüyorlar.

Reformist ve revizyonistler, burjuvazinin resmî ideologları ile gittikçe daha çok ağızbirliği ediyorlar. Devletin insanseverce eylemleri ve kısmî sosyal yasalarla süslenen tedbirler üzerinde —dünya sosyalist sistemi'nin gerçekleşmeleri ve işçi sınıfının büyüyen döğüşkenliği önünde burjuvazinin duyduğu korku yüzünden ödünler— kullanan reformizm ideologları, gelişmiş kapitalist ülkelerde, gittikçe daha çok «Genel Mutluluk Devleti» üzerinde mitoslara sığınıyor ve yayıyorlar. Avusturyalı sosyalistlerin programı, «kapitalist dünya da genel mutluluğun demokratik devleti yol alıyor» demektedir.

Burjuva devlet cihazının kırılması, reformistler için artık varolmayan bir sorundur. İngiliz İşçi Partisi teorisyeni G. Cole, «gelişmiş ülkeler işçilerinin, devleti, önlerinde devrimle alaşağı edilecek bir düşman olarak görmekten vazgeçtiklerini, daha çok kendi öz amaçlarının gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere ele geçirilmesi gereken bir alet olarak görmekte olduklarını» (**Modern Dünyada Kapitalizm,** Londra, s.6) yazıyordu. Kendi öncelleri Kautsky

gibi, reformistler de, proletarya diktatörlüğüne karşı, «saf» demokrasi türküsünü çağırıyorlar. «Demokrasi, diyor İngiliz İşçi Partisi düşünürü J. Strachey, son evrede gelişmiş kapitalizmin bir yandan işçi sınıfının, öte yandan mülk sahibi sınıfın yardımı ile her ikisinin ekonomide denetimi üstlenebilme sorununda bir uzlaşmaya ulaşmak için sonuna kadar mücadele etmeyi araştırmada'dır» (J. Strachey, **Çağdaş Kapitalizm,** London 1956, s.279))

Çağdaş reformizmin metodolojisini, Lenin'in de kendilerine karşı mücadele ettiği kautskistlerin ve küçük - burjuva demokratlarının metodolojisinin ilke bakımından aynıdır. Bununla birlikte bu sonuncuların tersine, çağdaş reformizm, çağımızı belirleyen kanıtları kullanıyor. «Ve işçiler tarafından yürütülen yüzyıllık mücadeleden sonra, diyor İtalyan sosyalist lideri Pietro Nenni, Devlet hala bir tek sınıfın, yani ekonomik olarak en güçlü sınıfın diktatoryası ve tekeli haline gelmiş değildir, fakat toplumun bağrında gittikçe olgunlaşan sosyal denge ve dengesizlikleri, sınıf güçleri ile politik güçler arasındaki ilişkileri, devlet sektörü ile ekonomide özel sektör arasındaki ilişkileri yansıtıyor» (**Avanti,** 5 Eylül 1965). Nenni'ye göre, XX. yüzyılın işçi hareketinin büyümesi ve başarıları, kapitalist ülkelerde devletin karakterini değişikliğe uğratmakta, her belirli anda politik güçler dengesini otomatik olarak tescil eden bir politik mekanizma haline dönüştürmüş bulunmaktadır. Bundan da, burjuva devlet cihazının kırılmasının yararsız olduğu sonucuna varıyorlar.

Kapitalist ülkelerde sınıflar - üstü devlet yandaşlarının, yeni tarihsel koşullara güvenmeleri haklı mıdır? Bu soruyu yanıtlayabilmek için, dünyada ortaya çıkan dönüşümlerle, çağdaş burjuva devletinin içeriği, işlevleri ve bütün faaliyetleri üzerine yapılan etkinin ölçü ve karakterinin değerlendirilmesi gerekir. Bu etki çarpıcıdır. Onun temel iki sonucu göze adeta batmakta ve yüzeyden bakılınca, gerçekten de bir sınıflar - üstü devlet kuruntusuna düşülmektedir.

Birinci olarak, tekelci devlet kapitalizminin en belirgin, yeni biçimlerinin gelişmesi, kapitalist toplumun yaşamında devletin rolünü çok artırmış, iç ve dış fonksiyonlarını genişletmiş ve ona tekeller - arası karmaşık ekonomik ve malî ilişkiler sisteminde göreceli bağımsızlık sağlamıştır. Bu da, ona, bütün toplumun çıkarlarında ekonomik hayatı düzenleyen sınıflar - üstü bir devlet görünümü bağışlamaktadır. Bu kuruntuda bir durumun payı vardır: Çağdaş kapitalizmin hayatî stratejik çıkarlarını savunan burjuva devleti, çoğunlukla bazı tekelci grupların özel çıkarları ile karşılaşır.

Tekelci devlet kapitalizminin karmaşık ve anlaşılmaz hale gelmiş süreçlerinin ayrıntılarına girmeyen bir gözlemci için, devlet, bütün toplumun temsilcisi imiş gibi görünür. Politik çıkarları, te-

kelci burjuvaziyi ve onun ideologlarını bu kuruntuyu beslemeye ve yaymaya doğru itmekte ve devletle tekelleri bağlayan bağları gizlemektedir.

Gerçekte, tekelci devlet kapitalizmi, hiçbir suretle tekellerin egemenliğini özde sarsmamaktadır. Devletin tekelci düzenlenmesinin yeni yöntemleri, kapitalizmin tüm kaynaklarını yoğunlaştırma ve böylece kendi yaşamını sürdürme girişimidir. Tekelci sermayenin başta gelen çıkarı da budur. Buna karşılık işçi sınıfının çıkarı, üretimin gelişmesinin bugünkü düzeyini yanıtlayan yeni sosyal örgütlenme biçimlerine geçmededir.. Kapitalizmi koruyarak ve devrimci dönüşümleri önleyerek, devlet, kapitalist ülkelerde eskiden olduğu gibi burjuva sınıfının egemenliğinin silahı olarak kalır.

İkinci olarak, çağdaş kapitalist toplumun bağrında sınıf güçlerinin ilişkisinde başveren derin değişme süreçleri, giderek burjuva devletine dokunmaktadır. İşçi sınıfının ve öteki demokratik güçlerin politik hayatta durmadan artan ağırlığı, tekelci burjuvazinin hizmetinde olan devlet makinasının eylem özgürlüğünün sınırlarını ileri aşamada zorluyor. Ülkelerin bir çoğunda, işçi sınıfı ve onun müttefikleri, bundan böyle artık burjuva devletinin bazı zincir halkalarında ve en başta seçilmiş temsil edici organizmalar üzerinde, daima artan bir etki gösterir oluyor. Bu halkaları koparma yolunda, iktidar seçkinlerince yapılan girişimler, burjuva devletinin kendi sınıf görevlerini üstelenmesini önlüyor. Halkın demokratik kazanımlarını amaçlayan bir geniş hareketle yüzyüze geliyor.

İşçi sınıfının, sosyalist devrimden önce bile, siyasî iktidar mekanizmasında önemli tutumlar alabileceği ve onu belirli ölçüde, az çok felce uğratacağı ve halkın yararlarına karşı işlevlerini güçleştirebileceği tahmin edilebilir. Ama yine de hiçbir mantık, bu eğilimlerin sınıflar - üstü bir devlet olduğu sonucuna götüremez.

Burada, olsa olsa devrimci güçlerin saldırışına karşı, tekelci burjuvazinin kendi sınıf egemenliğinin tapınağını korumaktaki yeteneksizliğinden, politik iktidar organizmalarının bağrında sınıf mücadelesinin gittikçe daha derin ve daha etkin olarak girmesi söz konusu olabilir. İşçi sınıfı ve müttefiklerinin bazı stratejik noktalardaki kazançları, hiçbir zaman burjuvazi ile işbirliği etmek ve sınıflar arası barışı sağlamak için değil, fakat demokratik güçlerin etkilerinin ve faaliyetlerinin yayıldığı devlet cihazının zincirlerinde şu veya bu halkaların içerisinde, «aşağıdan» girişilmiş, tekellerin iktidarına karşı kitlelerin eylemleri ile, «yukarıdan» girişilmiş eylemleri birleştirerek, sınıflar mücadelesi cephesini daha da genişletmek içindir.

Bu artan etki, hiç de burjuva devlet makinasını kırmanın yararsız olduğu anlamına gelmiyor kuşkusuz.. Bu devlet makinasının sınıf doğasını, sosyal gelişmenin olgunluğa ulaşmış görevlerini

çözmekte yeteneksizliğini belirgin bir tarzda ortaya koyuyor; tekelci sermaye iktidarının tam tasfiyesini ve halkın yararına devlet yönetiminin tüm sisteminin köklü olarak, nitelikçe dönüştürülmesinin kaçınılmaz zorunluğunu belirliyor...

Bir yandan, sosyal hayatta burjuva devletinin büyüyen rolü, onun halka karşı politikası; öte yandan işçi sınıfının büyüyen politik gücü, burjuva devlet makinasının kırılması ve onun yerine proletarya diktatörlüğünün kurulması zorunluğunu daha da keskin hale getirmiştir. Deneyler bize göstermiştir ki, sosyalist görevleri çözümleyecek tek yol da budur.

Burjuva devletinin yıkılması, onun bütün kuruluşlarının yıkılması demek değildir. Kitleleri bastırmak için görevlendirilmiş, baskı cihazı kuruluşlar elbette yıkılacaktır. Bunlardan başka, burjuva devletinde işçi sınıfına yararlı olabilen kuruluşlar da vardır. Örneğin sicil dairesi ve sayım kuruluşu gibi. «Bu cihaz ne kırılabilir ve ne de kırılması gereken bir cihazdır, diyordu Lenin, onu kapitalistlere bağlılıktan kurtarmalı, kapitalistlerden ve onların tüm eylem araçlarından koparmalı, kesip ayırmalı ve bölmelidir; onu, proleter sovyetlerine bağlamalı, genişletmeli, bütün alanlara ve tüm ulusa yaymalıdır.» (Lenin: **Eserleri**, c.26 s.101)

Burjuva Devlet Makinasının yıkılmasının ne şekilde gerçekleştirileceği, sosyalist devrimin sınıf güçleri ilişkisinin geliştiği somut tarihsel koşullara bağlıdır.

Sosyalist devrimin, emperyalizm kalesinde ilk gediği açtığı ve sonra birçok nedenlerle sınıf mücadelesinin özellikle bir keskinlik kazandığı Rusya'da, burjuva devlet makinasının yıkılması zorlu olmuştu. Devlet kurumları ve örgütlerinin eski sistemi, kısa bir zaman içinde yeni bir sisteme, «sovyet'lere» çevrilmişti. Başka türlü de olamazdı. Baskı düzenleri de, devrim tarafından hemen süpürülmüş, fakat Rusya'da burjuva devletinin öteki düzenlerinin büyük çoğunluğu, sömürücü sınıflar tarafından karşı - devrimci kaleler haline dönüştürülmüştür. Devlet kurumlarının görevlileri ve memurlarının bir çoğu, proletarya diktatörlüğüne karşı çıkmışlar ve yeni iktidarı alaşağı etmek için burjuvaziye pasif veya aktif şekilde yardımcı olmuşlardır. Bundan başka, sosyalist devrimden ancak birkaç ay önce, Çarlık'tan kurtulmuş bir ülkede, burjuva devletinin demokratik kuruluşları henüz oluşmamış, demokratik görgüler, usuller, alışkanlıklar ve gelenekler henüz yerleşmemişti. Proletarya diktatoryasınca yararlanılabilecek bu politik kuruluşlar hemen hemen hiç yoktu.

Doğu ve Güney - doğu Avrupa ülkelerinde, sosyalist devrim başka tarihsel koşullar içinde gelişti. Bu dönemde, sosyalizm, sağlam durumlarını kazanmıştı. İşçi sınıfı, köylülük, aydınlar ve memurlar ortamında birçok yandaşları olduğu gibi, devlet kurumları

da çok büyümüş bulunuyordu. Burjuvaziden ve öteki gerici unsurlardan gelen direniş, gücünü yitirmişti. Ve bu unsurlar devrim sırasında, işçi sınıfını alt etmek için, destek olarak devlet makinasının bütün kuruluşlarını dönüştürecek güçte değildi artık. Ve üstelik eski devlet makinasının yıkılması da, Rusya'dakinden tamamiyle farklı biçimde gelişti. Eski devletin baskı kurumları tasfiye edilmiş, burjuvazinin koyduğu sınırlamalar kaldırılmış, sınıfın yeni içeriği proletarya diktatoryası, sosyalist demokrasinin devlet sistemine girmiştir. Elbette nitel bakımdan derin dönüşümlere uğratılmışlar, fakat tasfiye edilmelerine gerek kalmamıştı.

Tekelci devlet kapitalizmi geliştiği ölçüde, burjuva devlet kuruluşlarında sayım ve düzenleme ile yükümlü kuruluşların oranı da artmaktadır. Bu kuruluşlar bir kenara atılmamakta, fakat burjuva devlet cihazının bütünleyici bölümü olmaktadırlar. Bir yandan yıkılması gereken fakat Lenin'e göre, proletarya iktidarına bağlanabilen devlet cihazının, bu unsurlarının, sosyalist demokrasi sistemine sokularak böylece, sosyalist devletin kurulması yolundaki görevlerin çözümünü kolaylaştıracak şekilde genişletilmesi, halka mal edilmesi, evrensel hale getirilmesi ile bir büyümeye yol açıyor, öte yandan, eski devlet cihazının yıkılması bile çok karmaşık bir iştir, zira devletin organizmasına derinliğine demir atmış olan bu cihazın unsurlarını, işçi sınıfı bütünlemek gereksinimindedir. Ve yıkılması zorunlu olan unsurları bir darbede koparamıyacaktır.

Bu, çok büyük bir politik ustalık, sosyalist devrimin yıkıcı görevleri ile yapıcı ve kurucu görevlerini orantılı tutmakta büyük bir beceriklilik isteyen çok nazik ve ince bir iştir. Üstelik, köklü demokratik gelenekleri olan gelişmiş kapitalist ülkelerde, burjuva devlet makinasının yıkılması için çok zaman gerekmektedir. Ve ancak işçi sınıfı, kendi yanına geniş güçlerin bir üstünlüğünü çekebilmişse ve sosyalist devrim halkın büyük bir çoğunluğunca desteklenmekte ise, burjuva devlet makinasının yıkılmasının daha az zorlu ve daha aşamalı şekillerde yürütülebileceği söylenebilir.

Niçin, burjuva devleti yerine proletarya devleti ve niçin burjuva diktatörlüğü yerine proletarya diktatörlüğüne geçmelidir? Burjuva iktidarı bir kez alaşağı edilince, toplumun bağrındaki bütün sınıflar ve sosyal tabakalar, kendi sayılarına uygun olarak temsil edilemez mi? Sömürücüler üzerinde zafer, bir diktatorya gerektiriyorsa, bu diktatörlük niçin, bütün çalışan halkın diktatörlüğü değil de, yalnızca proletaryanın diktatörlüğü olacaktır?

Burjuva diktatörlüğü vazgeçilmez olarak izleyecek ve sosyalist devrimin görevlerini çözümleyecek olan devrimci diktatörlüğü, devrimin politik güçlerinin burjuva karşı - devrimci güçleri üzerinde, burjuva devleti üzerindeki zaferinden kaynaklanır. Ve elbetteki, sosyalist devrimin politik güçlerinin öncüsü olan işçi sınıfı, yeni dev-

rimci iktidarın içeriğini belirlemekte, emekçiler yararına sosyalist devrimin en başta gelen görevlerini en iyi şekilde yürütmek için, kendi diktatörlüğünü kurmaktadır.

Devrilmiş sömürücü sınıfların direnişlerine ve sabotajlarına karşı, mücadelenin yürütüldüğü karmaşık çevre, sosyalist devrimin en karmaşık görevlerinin tamamlandığı çevre, emekçi kitlelerin gidişinde görülmemiş sağlamlık ve inandırıcılıkta bir görüş ve sağlam çizgi ister. Bu da, kapitalizmin bütün tarihi boyunca, bu yönetici role hazırlanmış olan işçi sınıfının politik yönetimi ile sağlanır ancak...

Kitlelerin kazandığı politik deney, işçi sınıfı diktatörlüğünün sosyal temelini genişletmiştir. Sosyalizmin çok önemli gerçekleşmeleri ve dünyadaki durumunun gittikçe sağlamlaşması, toplumun bir çok tabakalarını, bilinçli olarak sosyalist dönüşümler için mücadeleye çekmiştir. İşçi sınıfı diktatörlüğü, bütün emekçilerin hayatî çıkarlarını savunuyor. Bu onun doğasında vardır. Halkın kalabalık tabakaları, çıkarlarının sosyalizmin zaferine sıkısıkıya bağlı olduğunu anladıkça, bu tabakaların işçi sınıfı ile, devrimin çözümünde, sosyalist kuruluşta daima daha aktif şekilde kaynaştıkları görülüyor.

Burjuva ve reformist ideolojiler, proletarya diktatörlüğü üzerinde, gerçek amacı belli olan bir sürü efsaneler uyduruyorlar. Bunların en yaygını, şiddet ve zorlulukla proletarya diktatörlüğünün özdeşliğidir. Her diktatörlük, zorluluk demektir. Bu doğrudur. Hatta, en demokratik ülkelerde bile, sermaye'nin iktidarı, halkın çoğunluğunun iradesine karşı bir zorluluktur. Ekonomik alanda emekçilerin sömürülmesi, çeşitli politik baskı ve zorlama yolları, ideolojik etki yolları ile manevi boyun eğdirme, bütün bunlar halka karşı çeşitli zorluluk biçimleridir. Toplumun öncü devrimci sınıf tarafından politik yönetimi — çoğunluğa karşı zor rejimini sürdürmek ve yeniden kurma yollarını araştıranlara karşı zor kullanma da dahil —, tekelci sermaye diktatörlüğünün görülebilir ve görülmez zincirlerini kırmak için elbette zorunludur. Zaten aslında, büyük bir çoğunluğun maddî ve manevî değerlerini, haklarını ve özgürlüklerini zorbalıkla eline geçirmiş olan çok küçük bir azınlığa karşı yönetilmiş bir zor kullanmadır bu.. Ve politik açıdan olduğu kadar, moral ve ahlâk açısından da aklanmaktadır.

Ama aslında, Lenin'e göre, «Proletarya diktatörlüğü, sömürücülere karşı yürütülmüş bir zorlamadan başka bir şey değildir ve aslında zor kullanma bile değildir.» (Lenin: **Eserleri**, c. 29, s. 423). Sosyalist devrimin görevleri; ancak tüm sosyal ilişkiler sisteminin kökten dönüşümü, tüm halkı, bu tarihsel yaratma sürecine sokarak, bir yeni sosyal rejimin kurulması ile, halkın gerçek egemenliğinin temellerinin sağlamlaştırılması ile gerçekleştirilebilir. Devlet aşama-

sında örgütlenmiş bir proletaryanın tüm etkinliğinin temel içeriği de budur zaten..

Sömürücülere karşı zor kullanmanın biçimleri de değişebilir: bu, sömürücü sınıflarca kullanılan direnişin şiddetine ve yöntemlerine bağlıdır.

Rusya'da, Ekim Devriminin zaferinden sonra; sömürücü sınıflar, yabancı emperyalistlerle birlikte, Sovyet İktidarına karşı bir haçlı seferi düzenlemişler ve iç savaş açmışlardı. İşçi sınıfı, karşı - devrimin baskısına karşı, kısa bir süre içinde silahlara başvurmak zorunda kaldı. Faşizmin yıkılması ile son bulan savaşlar sırasında, gerici güçlerin adamakıllı güçsüzleştikleri ve eylemlerinin de Sovyet ordusunun yakınlığı ile büyük ölçüde felce uğratıldığı Avrupanın sosyalist ülkelerinde, sömürücü sınıflara karşı işletilen zor kullanma, bastırma biçiminden çok zorlama biçiminde görüldü.

Leninizmin ideolojik düşmanları, işçi sınıfı iktidarını bir totalitarizm biçiminde, bir demokrasi yadsınması biçiminde göstermek isterler. Proletarya diktatörlüğü, diyorlar, «kanunla sınırlanmamış» olan bir iktidardır; iktidar organlarının keyfi davranışlarına karşı kişi ve toplumun hak ve özgürlüklerini koruyan demokratik kuralları ve prosedürleri hiç de göz önünde bulundurmayan bir iktidardır. Bu düşünce tarzı içinde, gördükleri kanunlar üzerinde de susmayı yeğliyorlar. Sosyalist amaçlar için mücadelesinde, işçi sınıfı iktidarı, sömürücü sınıfların istemini dile getiren ve halk üzerinde egemenliklerinin sürüp gitmesini isteyen yasalarla, faaliyetini elbette sınırlayamazdı. Devrimci sınıfın diktatörlüğü, burjuva yasalarının çerçevesi dışına çıkmadan ve bu çerçeveyi kırmadan, ne kendi kurtuluş misyonunu yürütebilir, ne de kuruluş görevlerini yerine getirebilirdi. Fakat bu, yeni iktidar organlarının demokratik değerleri ve halkın haklarını gözönüne almadan, keyfî olarak iş görmesi demek değildir. İşçi sınıfı bir kez iktidara gelince, devrimin kazançlarını savunan ve emekçilerin çıkarlarını dile getiren bir hukuk ve yasalar sistemi de yerleştirir. En güzel demokratik gelenekleri maddeleştiriyor. Şu artık sıkıcı olan burjuva yasalarının dar çerçevesi kaldırıldıktan sonra, proletarya diktatörlüğünün kendisi, bir yeni yasama yaratan ve tüm iktidar organlarınca titizce gözetlenen bir organizma oluyor ve bu da kötüye kullanmalara karşı bir güvence oluyor.

İktidarın işçi sınıfı tarafından ele geçirilmesi, bütün yasaların ve bütün hukuk kurallarının kaldırılmasına götürmüyor; sömürücülerin istemlerini dile getiren bir hukuk sisteminden, her türlü sömürüyü kaldırmak ve halk iktidarını kurmak için, mücadele etmekte olan devrimci sınıfın dileklerini ifade eden bir başka hukuk sistemine geçiştir. Bu geçiş biçimi, somut tarihsel koşullara ve sı-

nıf güçlerinin gerçek ilişkisine bağlıdır. Bazı hallerde bu geçiş, eski hukuk sistemi ile toptan kopmayı istemekte; bazı hallerde de belirli bir süreklilik istemektedir: Yeni kazanılmış ve proletarya devleti tarafından korunmuş olan ve sermaye tarafından yerleştirilmiş bütün engellerden arınmış olan demokratik kurallar, görenekler ve yargı yolları yeni hukuk sisteminde geliştirilir ve bütünlenir.

Köklü demokratik geleneklerin bulunmadığı Rusya'da, emperyalist zincirlerin ilk kırılma ortamında iç ve dış tüm karşı - devrimci güçlerin işçi sınıfına karşı birleştikleri koşullarda, elbette biçimsel demokrasinin yasalarını gözetmek düşünülemezdi: Devrim düşmanları, Sovyetlerin iktidarını düşürmek için, her yola baş vururlarken, hiçbir yasayı gözlerinin önüne almış değillerdi. Gericiliğin yabanıl direnişini kazıyabilmek, gerçekten sosyalist demokrasinin kazançlarını elde tutabilmek için, biçimsel demokrasiden belirli kısıtlamalar yapma elbette vaz geçilmez bir tutumdu. Fakat bu kısıtlamalar, leninizm muhaliflerinin ileri sürdükleri gibi, proletarya diktatörlüğünün totaliter doğasından değil, fakat olağanüstü kızgın bir sınıf mücadelesinin özel koşullarından kaynaklanıyordu. Elbette, proletarya diktatörlüğünün demokratik doğası açımlanmadan önce, bu kısıtlamalar geçici olarak bazı güçlükler yaratmıştı. Devrim düşmanlarına karşı girişilen sert savaşlar sırasında, bu kısıtlamaların, yalnıca sömürücülerin haklarını sınırlayacak ve nüfusun öteki tabakalarını da belirli bir ölçüde sıkıntıya düşürmeyecek şekilde düzenlemek olanaksızdı. Proletarya diktatörlüğünün demokratik doğası da, aslında bu kısıtlamalara karşı ayaklanıyordu, ama kısa bir zaman için de olsa, sömürücü sınıfların direnişinin en tiksindirici biçimlerinin önüne geçilmek için zorunlu idi.

Biçimsel demokrasinin belirli kısmî kısıtlamalarının Rusya'da kaçınılmaz olduğunu belirleyen Lenin, öteki ülkelerin benzer kısıtlamalardan da asla sakınamıyacağı sonucuna varıyor. Avrupa'nın sosyalist ülkelerinin tarihsel deneyi, kapitalizmden sosyalizme geçiş döneminde, işçi sınıfı tarafından toplumun yönetiminin, bazı koşullarda politik hayatta, demokratik haklar kurallarının bu denli kısıtlanmalarına başvurulmak zorunda kalınmadığını gösterdi.

İşçi sınıfının, uzun süre mücadeleden ve kapitalist rejim kadrosu içinde ve kendi politik gücü sayesinde belirli demokratik kazançlar sağladığı ülkelerde, burjuva demokrasisi yoluyla işçi sınıfının uzlaşmalı haklardan yararlanabildiği ve politik iktidarın işçi sınıfına geçmesi ile, daha önce yerleşmiş demokratik gelenekler, görenekler, yasal usuller ve kurallardan vazgeçmeye hiç de gerek olmadığı ileri sürülmektedir. Onlardan, işçi sınıfı tarafından yönetilen toplumun politik örgütlenmesinin yeni biçimleri için, ku-

ruluş malzemesi olarak yararlanılması akla uygundur. [1]

Revizyonist unsurlar, Kautsky'nin «saf» demokrasi hakkındaki düşüncelerini el altından geçiştirmek için, proletarya diktatörlüğü biçimlerinin tarihsel niteliğini sömürüyorlar. Ve bugün, bazı ülkelerde sosyalizme geçiş sırasında, bütün Parti ve politik örgütlerin, kendi sınıf yönlendirmelerinden bağımsız olarak biçimsel yasallığın yerleştirilmesinin olasılığını açıklıyorlar. Oysa, proletarya diktatörlüğünün, biçimi ne olursa olsun, biçimsel yasallık ilkelerine göre, kendi doğası gereği «politik güçlerin özgür hareketini» güvence altına alamıyacağı ortadadır. Proletarya diktatörlüğü, toplumun sosyalizme geçiş koşullarını sağlamak ve elde edilen kazançları gericiliğin saldırılarına karşı korumakla görevlidir. Karşı - devrimci güçlere de bu yolla özgürlük verilemez. Onun kısıtlamaları, onların faaliyetini bastırmak, işçi sınıfının politikasını metodik olarak yerleştirmek içindir.

Bugün, dünyada görülen yeni güçler ilişkisi, sosyalizm düşüncelerinin çok geniş bir sevgiye eriştiği ülkelerde, işçi sınıfı, ulusun büyük çoğunluğunu kazanma, tekelci burjuvaziyi politik bakımdan tecrit etmeye, sosyalist dönüşümlere karşı onun ciddî bir direnişle karşı koymasına olanak veren araçlardan yoksun bırakmaya ulaşacak ve böyle olunca da, proletarya diktatörlüğünün biçimleri, geçmişe göre çok daha demokratik olma olanağını bulacaktır.

1965 Mayıs'ında Fransız Komünist Partisinin XVII. kongresinde, genel sekreter Waldeck Rochet'nin «Fransa için, demokratik gelenekleri ve çağımızın koşulları göz önüne alınınca, sosyalizme barışçı yoldan geçiş durumunda, proletarya diktatoryasının yeni biçimlerinin çok daha az şiddetli ve çok daha kısa bir süre için olacağını» [2] belirtmesi anlamlıdır. O, proletarya diktatörlüğünü yadsımıyor, fakat daha az şiddetli ve çok kısa bir süre için olacağını vurguluyordu.

İşçi sınıfı diktatoryasının içerik ve biçimleri, tarihsel evrim boyunca durmadan zenginleşiyor. Onu, her zaman ve olduğu gibi kullanılacak bir «şablon» halinde sınırlamamalıdır. Öte yandan Lenin'in şu gözlemi unutulmamalıdır: Kapitalizmden sosyalizme geçiş'in politik biçimlerinin tam çeşitliliğine karşın, bu geçiş'in özü daima aynı kalır: Proletarya diktatörlüğü...

---

1 Bu konuda, Finlandiya Komünist Partisi Başkanı Willy Pessi'nin, «bu yüzden Finlandiya'da İşçi sınıfının ve onun müttefiklerinin siyasal iktidarının, olağanüstü biçimlere başvurmaksızın demokratik ve yasal yöntemlerle kurulacağı» yolundaki (**Kansan Uutiset**, 19 Ekim 1965) açıklamaları ilginçtir.

2 Waldeck Rochet: «Gerçek bir demokrasi ve ilerici bir fransız politikası ve barış için birlik» Fransız Komünist Partisi XVII. Kongresi, Paris, 15 Mayıs 1965 tarihli **L'Humanité**'nin 6, I. 33 ilâvesi.

Burjuva ideologları, proletarya diktatörlüğünün, kişinin çıkarlarına ve özgürlüğüne düşman olduğu efsanesini yayma çabasındadırlar.

«Bir bütünün iradesinin belirtisi, bir sınıfın diktatörlüğü, diyorlar, kişiyi tüm özgürlükten yoksun bırakıyor. Robespierre'den Lenin'e, diye açıklıyor H. Arendt, diktatörlük teorisi, tümün yararının, yurttaşın özel çıkarlarına otomatik olarak ve sürekli şekilde düşman edeceğini 'önceden var sayıyor' (Hannah Arendt, **On Revolution**, New York, 1963).

«Onama, muvafakat» sözcüğünün yerini, aralarında mümkün tüm görüş alış verişi ve anlaşmayı kaldıran «irade» sözcüğü almıştır. İrade, genel olarak işlemek zorunda ise, gerçekten de bir ve bölüşülmez olmayı tutacaktır. «Bölünmüş bir irade kavranılamaz bir şey olacaktır.», «görüşleri uzlaştırır gibi, iradeler uzlaştırılamaz ki.»

H. Arendt'e göre, devrimci sınıfın diktatörlüğünün bir bütün'ün bir ve bölünmez iradesi, kişinin gücüne böylesine düşman ve böylesine karşıdır. Bu ise, ayakları başın üzerine geçirmedir tüm.

Oysa böylesine bir yerme, öncü sınıfının iktidarına değil, fakat daha çok emekçilere ters düşen, onun kişiliğinin gelişmesini sınırlayan ve bozan, burjuva toplumunun ekonomik, politik, sosyal ve ideolojik ilişkiler rejimine uygun düşmektedir. Emekçinin, kapitalist düzeni yıkmakta ve bir sosyalist toplum yaratmakta yararı olacağı doğaldır. İşçi sınıfı iktidarı, büyük bir çoğunluğun ortak yararlarını dile getirmekte, burjuvazinin politik diktatörlüğü sisteminde dile getirilen sömürücülerin ortak çıkarlarına karşı gelmektedir.

Kapitalist toplumda, burjuvazi; her türlü yolla «basit yurttaş» ın, sınıfının ortak çıkarlarının bilincine varmasını engellemeye çalışır, dar kafalı hayat görüşlerinin kadrolarından bir türlü çıkamıyan küçük - burjuvaca sevinç ve cimri yoksulluğu ile onun ufuklarını sınırlamaya çalışır.

Proletarya diktatörlüğü, kitle insanını, yeni sosyal ilişkilerin etkin yaratıcısı düzeyine yükseltir; toplum faaliyetlerinin içine sokar ve insanca ilişkilerde anlayışını genişletir. Ve ona hayat değerlerinin en gerçek karşılığını öder. Ve insanlar, kendi ortak sınıf çıkarlarında yaşamın esas ve öz değerini görmeye başlarlar.

Proletarya diktatörlüğünün kişiliği yokettiğini, onun kişisel yetenek ve davranışları sildiğini söylemek, düpedüz yanlıştır. İrade birliği, devrimci sınıfın temsilcilerinin eylem birliğinde bulur ifadesini... Bu eylemin yönünü ve niteliğini belirlemek, devrimci mücadelenin strateji ve taktiğini, onun biçimlerini ve yöntemlerini hazırlamak, işte, bu bütün sınıfın katıldığı bir büyük yaratıcı iştir. İrade birliği, harekete katılanlar arasında demokratik görüş alışveri-

şini, kitle mücadelesi deneyini genelleştirmeyi dışlamak değil, tam tersine bunu, en geniş şekilde işler hale getirmektir.

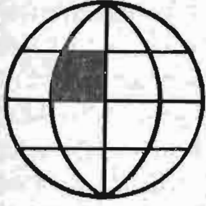
Proletarya diktatörlüğü, ne başlıbaşına bir amaç, ne de fetiştir. Bir **a r a ç** ' tır bu. Sosyalist amaçların gerçekleştirilmesi için araç, halkın gerçek egemenliğinin hazırlanması için, daha bu egemenliğin doğuşu ve başlaması evresinde, başvurulan bir araçtır.. Lenin, işçi sınıfı diktatörlüğünü, yüksek tipte bir demokrasi, halk için, emekçiler için bir demokrasi olarak görüyordu. İşçi sınıfı tarafından yönetilen, toplumun politik örgütlenmesinin gelişmesinde temel eğilim, sosyalist demokrasinin durmadan genişletilmesidir.

Proletarya diktatörlüğünü, totaliter iktidar biçimlerine benzeten, anti - komünizm ideologları, daha çok, Stalin'in tapınçlandırılması ortamında yer bulan sosyalist demokrasiye ters düşmeleri kullanıyorlar.

Ama, yine aynı çevreler iç ve dış gericilerin çabaları sayesinde, İlk proletarya diktatörlüğünün özellikle güç duruma düşürülmesi üzerinde susmayı yeğliyorlar. Bu durum; aşağıdan denetlenmesi güç olan bir büyük yetki yoğunlaşmasına götürmüş, gerçekten de aşırı bir kötüyü kullanma tehlikesi yaratmıştı. Ve politik yönetim yöntemlerinin zorla saptırılması, proletarya diktatörlüğünün ruhuna ters düşen, bir Stalin tapınçlaştırılmasını hazırlayan ögelerden biri olmuştu. Bununla birlikte, bu ortam içinde bile, bu diktatörlüğün demokratik doğası, önündeki en önemli görevlerin çözümünü sağlamış ve sonunda da kişinin putlaştırılmasından doğan engellerden kurtulabilmiştir.

Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ülkelerin tarihsel deneyi, proletarya diktatörlüğünün, Lenin'in de belirttiği gibi, emekçiler için bir demokrasi olduğunu, ve bağrında sosyalist öz - yönetim unsurları ve biçimlerinin olgunlaştığı örgütlenmiş bir topluma doğru bir geçiş aşaması da olsa, istisnasızca halkın tümünün katıldığı bir emekçiler demokrasisi olduğunu öğretmektedir. Ve de göstermektedir.

———0———

kitaplar
anlattıkları düşündürdükleri

alman emperyalizmi

Arif OKUYAN

«Sermaye.. kâr olmaması ya da çok küçük bir kâr olması halinde dehşete kapılır. Münasip bir kâr olsun, aslan kesilir. Yüzde onluk emin bir kârla her yere gider, her işe girişir; yüzde yirmi ile canlanır; yüzde elli ile cüreti mutlaklaşır; yüzde yüz ile bütün kanunları ayaklar altına alır; yüzde üçyüz için işlemeyeceği cinayet yoktur. Kargaşalık ve kavga kâr getirsin, bunların her ikisini de teşvik eder.»

Karl MARX

Çağımızın en önemli olayı, hiç şüphesiz, emperyalizmin çökertilmesi ve halkların bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm yolunda sağlıklı bir şekilde yürümesidir. Memleketimiz için de, asırları bulan sömürü ve bağımlılık zincirini kırmak ilk hedef. Zincirleri kırmak ise, yalnızca arzu etmek ile gerçekleştirilemez. Bilmek, tanımak gerekir. Halkımız üzerine oynanan kanlı olayları aydınlatmak, tarihin karanlık köşelerine ışık tutmak, zincirlerin hikâyesini anlatmak demektir. Zincirlerin hikâyesini belli bir ölçüde anlatan bir çalışma, son günlerde çevrildi ve yayınlandı: «Alman Emperyalizminin Türkiye'ye Girişi» [1]. Leipzig Karl Marx Üniversitesi'nde hoca olan Lothar Rathmann'ın özgün adı Berlin - Bağdat olan kitabına, Rosa Luxemburg'un, 1916'da Junius takma adıyla kaleme aldığı bir eserden «Alman emperyalizminin harekât alanı: Türkiye» başlıklı bir parça da eklenmiş. Kitabı tanıtmak ve - mümkünse - konuyu zenginleştirmek amacıyla eserin üzerinde duracağız.

Lothar Rathmann, kitabına sömürgeciliğin yıkılışının insanlık tarihi bakımından önemini belirterek giriyor. Komünist ve İşçi Partileri temsilcilerinin Kasım 1960 Moskova bildirisinden alıntılar-

la görüşlerini zenginleştiriyor: sömürgeciliğin çöküşü, «sosyalist dünya sisteminin kurulmasından beri, tarihsel anlam bakımından en önemli olaydır. (..) Temel özelliği, Büyük Sosyalist Ekim Devriminin başlattığı kapitalizmden sosyalizme geçiş olan yaşadığımız çağ, karşıt iki toplum sisteminin verdiği mücadeleler, sosyalist devrimler ve ulusal kurtuluş devrimleri, emperyalizmin çöküş ve sömürgeciliğin yıkılış çağıdır; bu çağ, sosyalizm yoluna sürekli olarak yeni halkların girdiği ve sosyalizmin dünya çapında zafer kazandığı bir çağdır».

Yazara göre, eskiden oldukça farklı ve 'yumuşak' yollar izleyen «yeni sömürgeciliğin baş temsilcileri Amerikan ve Alman emperyalizmleridir». Ve «Bonn'un Yakın Doğu'da izlediği yeni sömürgecilik siyasetinin ideolojik dağarcığında, bu bölgedeki 'Almanya'nın geleneksel dostluk misyonu' ve Alman 'anti - sömürgeciliği' efsanesi üzerine yapılan yoğun propaganda çok büyük bir rol oynamaktadır». Kitap güncel olan Alman emperyalizminin tarihçesine eğilmek maksadıyla kaleme alınmış. Yazarın ifadesiyle, «serbest rekabetçi kapitalizmden tekelci kapitalizme geçiş döneminde ve emperyalizmin oluşmasını izleyen yirmi yıl içinde, Yakın Doğu'daki Alman yayılmasının içerik ve yöntemlerini» dile getiriyor.

«Alman kapitalizminin, dolayısıyla ihraç sanayilerinin geç gelişmesi ve Alman mallarının karşılaştığı olağanüstü kötü ulaştırma koşulları» yüzünden, başta İngiltere, Fransa ve Çarlık Rusyası olmak üzere, Osmanlı İmparatorluğu'nu yayılma sahası seçmiş kapitalist ülkelerin arasına Almanya oldukça geç girer. Paylaşma yolundaki bu çalışmaların arasına Almanya'nın geç girişi, daha sonra Alman burjuvazisinin hırçınlaşmasına yol açacak ve I. Dünya Savaşının da temel sebebi olacaktır.

Kitapta karşılaştığımız önemli bir mesele var: Prusya militarizminin Osmanlı İmparatorluğuna sızması ve buna bağlı olarak «Osmanlı ordusu içinde Prusya militarizminin yarattığı, komplocu sıkı bir çekirdek» ve bu çekirdeğin yardımıyla da «Prusya militarizminin saldırgan Yakın Doğu istilâ programının uygulanması». Osmanlı İmparatorluğunun çöküş devrinde sürekli karşılaştığımız bu ve benzeri gelişmelerin itici gücü nedir? Osmanlı hakim sınıf ve tabakaları, nasıl oluyor da batı burjuvazisinin dümen suyuna giriyor? Bugünkü hakim sınıfların işbirlikçiliğinin oluşumunda rolü olan Osmanlı hakim sınıf ve tabakalarının dar kafalılığının sebebi ne idi? Osmanlı'nın toplum yönetiminde ve dıştan gelecek saldırılara karşı gücünü askerî sisteminden aldığı tartışılmaz bir gerçek. İmparatorluk sarsıntılar geçirmeye ve Avrupa karşısında gerilemeğe başlayınca, askerî sistemin düzeltilmesi sarayın karşısına çıkan ilk problem oluyordu. Çare: döneme göre, yakın ilişkiler içinde olduğumuz bir Avrupa ülkesinden uzmanlar getirt-

mek. Uzmanlar ve islah çalışmaları yetersiz kalınca, ordunun bel kemiği olan Yeniçeri teşkilâtını imha etmek ve yerine yabancı güçlerin yetiştirdiği yeni bir ordu kurmak [2]. 1826'daki bu hamleden sonra, ordu, yabancı güçlerin menfaatini koruyan bir kukla güç haline geldi. Avrupa'dan gelen uzman ve subaylar, kapitalizmin talanına yardımcı olmak için çalışıyorlardı. Dahası: bu uzman ve subaylar, bir kısım mütegallibe, yönetici ve ticaret burjuvazisini de en sefil yönlerinden yakalayıp istedikleri gibi kullanıyorlardı. Kullanma öylesine bir hal aldı ki, burjuvazimiz daha doğmadan işbirlikçi oldu, ihanet etti, yabancı güçlerin savunuculuğunu yaptı. Bunları yaparken de, memleketin talanından elinde kalan ufak bir komisyondu.

L. Rathmann'ın kitabından özetleyeceğimiz bir kısım, 1880 - 1918 yılları arasında, yukarıda kısaca anlattıklarımızı doğrular nitelikte bir olaylar dizisi: ömrü boyunca «denge politikası» gütmeye çalışan Abdülhamid, İngiliz ve Fransızlardan daha az tehlikeli gördüğü Almanlardan «Osmanlı ordusunun yeniden örgütlenmesi için yetenekli bir subay grubunun ve Osmanlı devlet aygıtında çalıştırılmak üzere birkaç yüksek mülkiye memurunun gönderilmesini talep» eder. Alman genelkurmayı ve Krupp'un onayıyla teklif kabul edilir. Gelenlerin yapacakları işler çok yanlıdır: casusluk, Türkiye'de, başta ordu olmak üzere birtakım yerleri etki altına almak, Osmanlıları Krupp, Mauser, Loewe, Shichau gibi firmaların askerî malzeme ve gereçlerini almaya ikna etmek, Babıali'nin bütçesi yetişmeyince Deutsche Bank'dan borç sağlanmasını temin etmek.. Kısacası: Osmanlı İmparatorluğu ile yapılan silah ticaretinde Almanya'yı tekel konumuna getirmek. Prusyalı askeri, Prusyalı tüccar izliyordu. «İstanbul'daki silah ticareti, Almanya'da Genelkurmay ve siyasal yönetimin savaş sanayiî ile ilk başlardaki kaynaşmasının ve devlet aygıtının sanayi ve banka sermayesine tabi kılınmasının özellikle tipik bir örneğidir. Askerî heyetin gönderilmesi, Krupp'un yürüttüğü silah ticareti ve Anadolu demiryolu projesi için Deutsche Bank'ın verdiği mücadele, Almanya'nın Osmanlı İmparatorluğu ile olan iktisadî ve siyasal ilişkilerinde yeni bir aşamayı başlatmıştır. Bundan sonra artık sadece ticaret burjuvazisinin ikinci dereceden temsilcisi olarak Almanya ile Yakın Doğu arasındaki ekonomik ilişkilerin yoğunlaştırılması için çalışılmamış, 1885'lerden itibaren daha çok Anadolu'yu, büyük ve güçlü Alman finans kapitalinin başta gelen sömürü alanlarından biri yapmak için çaba harcanmıştır.»

Almanların, İngiliz ve Fransız rakiplerine karşı kurdukları ilk büyük üstünlük, Anadolu demiryolu projesini almalarıydı. Almanya, yalnız silah ticareti yapmakla, sermaye ihraç etmekle kalmıyor, misyon faaliyetlerini de Doğu Akdenize sokuyor. Hatta daha da

ileri gidip, «Anadolu'nun çeşitli yerlerine Alman göçmenleri yerleştirme ve Alman sömürge bölgeleri kurma yoluyla, Osmanlı İmparatorluğu'nu bağımlı bir sömürge» haline getirmek için Pan - Cermen Birliği kuruluyor. Rakip ülkelerin, bu tür gelişmelerden istifade ederek Almanya'yı saf dışı etme gayretleri ve Abdülhamid'in kuşkuları yüzünden, bu tür lâfazanlıkları önlemek zorunda kalır Almanlar. Burjuvazinin akıllı kanadı işini biliyordu: «Alman Hükümeti ve Deutsche Bank'ın yönetimi altında bulunan Alman büyük sermaye çevreleri, Pan - Cermencilerin iskân projesini değil, Alman burjuvazisinin Asya'daki ekonomik konumunun güçlendirilmesini öngörüyordu. Kısacası, en etkin araç kanalıyla, yani Alman sanayi ve banka sermayesi ile ekonomik ve siyasal alanlarda Osmanlı İmparatorluğuna sistemli bir biçimde sızılacak ve bunun sonunda ülke Almanya'ya bağımlı kılınmış olacaktı.»

Yazarın isabetli değerlendirmesi şöyle: «serbest rekabetçi kapitalizmden emperyalizme geçiş döneminde, Ruhr havzasındaki silah devleri ile Deutsche Bank, **dolaylı** yayılma yöntemleri uygulayarak, özellikle sermaye ihraç ederek, ekonomik ve siyasal açıdan Osmanlı İmparatorluğunu köleleştirmek için büyük devletlerin Babıali'nin boğazında sıktığı halkaya bir ucundan yapışmayı başardı. Böylece, Almanya'nın Deutsche Bank ve Krupp - Konzern tarafından yönetilen büyük kapitalist girişimlerinin, Osmanlı İmparatorluğu üzerinde **ağırbasan** bir etkinlik kurmak ve bu ülkenin tüm topraklarını geniş bir Alman sömürü alanı haline dönüştürmek uğruna verdikleri kavga için, gerekli temel yaratılmış oluyordu. Bu soyguncu yayılma siyasetinin başarı koşulu ise; yıkılmağa mahkûm olan despotik padişahlığın sürdürülmesi ve padişahlığın, gerek ezilen halkların ayaklanışına, gerekse İngilizlerin 1896 tarihli paylaşma planına karşı korunmasıydı. Alman diplomasisinin 1895'lerde Ermeni, Makedonya ve Girit ayaklanmalarını bastırmada Osmanlı despotluğuna neden arka çıktığı ve maddî destek sağlayarak, İngilizlerin paylaşma planının sabote edilmesinde önderliği yüklendiği artık kolayca anlaşılabilmektedir. Bu politika, Almanya'nın İstanbul'daki siyasal etkinliğini güçlendirdi ve Alman tekellerinin Osmanlı İmparatorluğu üstüne kurduğu egemenlik programı açısından başarı şansı yarattı.»

Almanların, malî bütün yükünü Anadolu halkının çektiği Bağdat demiryolu projesini almaları ve bu işi gerçekleştirmeye koyulmaları, yayılmaya heveslenen diğer ülkelerle aralarının açılmasına yol açtı. Emperyalist güçlerin birbirleriyle hırlaşmasının sebebi : Elde edilen korkunç kârlardı. 1905'de, beliren savaş tehlikesine ve Alman tekellerinin sömürü ve istila politikasına karşı, Alman işçi sınıfı eyleme girişir. II. Wilhelm bu kitle eylemlerine oldukça sinirlenir: «Eğer kan banyosu gerekliyse, önce sosyalistleri öldürür,

kellelerini uçurur, zararsız hale getirir, sonra da dış savaşa yöneliriz» (!).

Bu arada önemli bir olay olur: Abdülhamid düşürülür. Jön Türklerin hakim oluşu, başlangıçta Almanları büyük ölçüde endişeye düşürür. Yazarı dinleyelim: «Jön Türk rejimi, anti - emperyalist bir kavga yürütmektense, emperyalistlerle yarı sömürge köleliği anlamına gelen bir ittifak kurmayı seçti. Tüm iktidarı elinde toplayan Abdülhamid'in düşmesi, asla emperyalist köleliğin sona ermesi anlamına gelmiyor, yalnızca Osmanlı İmparatorluğunun Almanya rotasından İngiltere rotasına geçişini gösteriyordu.» Vaziyetin İngilizler lehine dönmesi kısa sürer. 31 Mart olayından sonra Jön Türklerin askerî kanadı yönetimin başına geçer ve efendileri Almanlarla samimi dostluklarını geliştirmeye büyük özen gösterirler. Demiryolunun yarım kalan yerleri bu süre içinde tamamlanır, yeni anlaşmalar yapılır, silah ticareti gelişir, Alman sermayesi Anadolu'nun kıraç topraklarına aktıkça akar.

Emperyalist güçler arasındaki çelişkiler, 1914'lere doğru doruk noktasına ulaşır. «Yakın Doğu, emperyalist savaş bloklarının dünyayı yeniden paylaşmak için verdikleri kavgada baş harekât alanı oldu. O günkü dünyanın iki büyük emperyalist devlet grubu arasında, 1914 Ağustos'unda dünya savaşının patlak vermesine yol açan kıvılcımların büyük kısmı bu bölgede yükseldi.»

Rathmann'ın, I. Dünya Savaşının çıkışında Alman emperyalizminin rolü üzerine söyledikleri oldukça ilginç: «Tarihsel gerçeklik, tekelci sermayenin eski ve yeni savunucularının savurduğu yalanları açıkça mahkûm ediyor. Savaş belgeleri konusunda, özellikle Yakın Doğu programı konusunda tekelci sermaye, ordu ve donanma komutanlığı ile Reich hükümeti arasında sürdürülen ortak oyunu tümüyle açığa çıkarmak mümkün olmasa da - çünkü belgeler bugün NATO devletlerinin kullanımı altındadır -, Demokratik Alman Cumhuriyetinde daha önce açıklanmayan gizli belgelerin gün ışığına çıkmasıyla yapılabilen değerlendirmeler, Alman tekelleri içindeki 'Orta Avrupa' hizbinin ve Deutsche Bank'ın savaşta amaçladığı hedeflerin Almanya'daki siyasal iktidarı büyük çapta etkilediğini göstermiştir.»

Evet, küçük bir ders kitabı niteliğini taşıyan Alman Emperyalizminin Türkiye'ye Girişi, halâ içinde yaşadığımız bir dünyayı birkaç nesil evvel olan hadiselerle anlatıyor. Hikâye biraz eski.. ama konu yeniliğini koruyor ve mesele altmış sene evvelkinden çok daha taze ve canlı.

---

1 Lothar Rathmann, **Alman Emperyalizminin Türkiye'ye Girişi.** Çeviren: Ragıp Zaralı, Gözlem Yayınları, 1976 İstanbul, 160 sayfa, 15 lira.

2 Bu konudaki girişimler için bk. Niyazi Berkes, **Türkiye'de Çağdaşlaşma,** s. 81-113; Dr. Ümid Meriç, **Cevdet Paşa'nın Cemiyet ve Devlet Görüşü,** s. 111-119.

ilerici gençler derneği başkanı ile bir konuşma

Dünya işçi sınıfının bağımsızlık, barış, demokrasi ve toplumsal ilerleme uğrunda verdiği mücadelede gençliğin yeri yadsınamaz.

Dünyada, gelişen gençlik hareketleri ile birlikte, Türkiye'de de gençlik hareketleri, 1960'daki nispi özgürlük ortamıyla had safhaya ulaşmıştır. Fakat, bu gelişimle birlikte, işçi sınıfı hareketine ters akımlarda ortaya çıkmaya başlamış ve özellikle gençlik arasında kendilerine yandaş bulabilmişlerdir.

İşçi sınıfımızın bağımsızlık, barış, demokrasi ve toplumsal ilerleme savaşımında, gençliğin demokratik hak ve özgürlükler uğrunda yaptığı mücadelenin kalımlı başarılar elde edebilmesi, gençliğin işçi sınıfı mücadelesinin yanında yer almasıyla mümkündür. Faşizme karşı olduğu kadar, aynı zamanda maoizm, troçkizm ve anarşizme karşı da mücadele vermek zorunda olan gençliğin, en büyük gereksinimlerinden biri de tüm anti - faşist, anti - emperyalist gençliğin ortak bir platform etrafında birleşmesidir.

Bu sayımızda da yeni kurulan **İLERİCİ GENÇLER DERNEĞİ** başkanı **Ahmet Muhtar Sökücü** ile yaptığımız bir konuşmayı sunuyoruz.

1 — İGD'nin kuruluşu, hangi somut gereksinmelere dayanmaktadır, Gençlik hareketindeki yeri ve görevleri ne olacaktır.?

Halkımızın gelişen ulusal özgürlük ve demokrasi mücadelesine bağlı olarak, gençlik hareketleride emperyalizme ve faşizme karşı mücadelede geniş boyutlara ulaşmaktadır. 12 Mart faşizmi sırasında ağır saldırılara uğrayan, bir çok demokratik hak ve kazanımları zorla gaspedilen gençlik hareketi, bütün bu engellere ve baskılara rağmen, son yıllarda önemli gelişmeler göstermiştir. İlerici - devrimci gençlik hareketinin bu önemli gelişmeleri çeşitli polis ve faşist komando saldırılarıyla sindirilmeye çalışılmaktadır. Diğer yandan, işçi sınıfı ve emekçi halkımızın içinde yüz bulamayan, buna karşılık yayılma olanaklarını gençlik arasında arayan çeşitli goşist akımlar, sonuç olarak egemen güçlerin değirmenine su akıtan sapık hareketler ortaya koyarak, gençliği kendi içerisinde bölüp parçalamaktan öteye gidemeyen dar örgütler oluşturmaktadırlar. İşçi sınıfı hareketine ters düşen ve giderek gençlik kesimleri arasından dıştalanan bu goşist akımlara karşılık, ilerici gençlik hareketi işçi sınıfının mücadelesine uyumlu bir şekilde ilerlemektedir.

Emperyalizme ve faşizme karşı mücadelede, gerek egemen güçlerin her türlü baskı ve terörünü göğüslemek; ve gerekse de goşist akımların gençlik içerisinden dıştalanması için ilerici - devrimci gençlik hareketinin etkili - yığınsal örgütlere sahip olması zorunlu bir durum almıştır.

İGD, bu somut gereksinmelere dayanarak ve böylesi zorlu çalışmalar içerisinde kuruldu. İGD, bütün ilerici gençlik hareketinin anti - emperyalist ve anti - faşist mücadelede güç ve eylem birliğinin gerçekleşmesi için; ilerici gençliğin doğru ilkeler etrafında örgütlenmesi ve her türlü goşist akımın gençlik içerisinden dıştalanması uğruna verilen savaşımların bir ürünü olarak doğmuştur ve çalışmalarını bu doğrultuda sürdürecektir.

2 — Gençlik hareketinin bugünkü genel durumu nedir? Bir dağınıklık söz konusu olduğuna göre, buna son vermenin somut yolları nedir?

Bugünkü genel duruma baktığımızda, ilerici gençlik kesimlerinin güç ve eylem birliğinin gerçekleşmemiş olduğunu görüyoruz. Gençlik hareketinin içinde bulunduğu bu politik ve örgütsel bölünmelerin nedenleri yalnız gençlik hareketinin kendi içinden kaynaklanmamaktadır. Meselenin diğer yanı; genel sosyalist hareketin içinde bulunduğu dağınıklığın, gençlik hareketine de yansımasından ileri gelmektedir.

Ters akımların işçi sınıfı saflarında barınamamaları, onların özel olarak gençlik hareketi üzerine eğilmelerine neden olmaktadır. Bu akımlar, gençlik hareketi içerisinde yuvalanıp, kendi maceracı görüşleri doğrultusunda grupcuklar oluşturma çabaları içerisindedirler. Bunun sonucu olarak, ilerici - devrimci gençliğin anti - emperyalist ve anti - faşist mücadelede örgütsel ve politik birliği tehlikeye düşmekte; ve hatta giderek bu akımlara kapılmış gençlik kesimleri, gerici egemen çevrelerin faşist tırmanışlarına bir basamak ve sıçrama tahtası olmak durumuna düşmektedirler.

Diğer yandan çeşitli siyasi örgütler, gençlik hareketine kendi siyasi görüşlerini dayatmak istemekte ve çalışmalarını kendi siyasi örgüt veya görüşlerinin bir «alt birimini» oluşturmak şeklinde yapmaktadırlar. Dolayısıyla, örgütsel bağımsızlıkları sözde kalan bu çalışmalar, gençliğin en geniş birliğini oluşturmada büyük engeller teşkil etmektedir.

Çeşitli politik görüşlere sahip emekçi ve öğrenci gençliğin birliğinin ilk adımı örgütsel birliktir. Gençlik hareketi içerisindeki politik farklılaşmalar, ancak örgütsel birlik içerisinde asgari bir duruma indirilebilir. Bu birliğin somut biçimi ise federasyonlaşmadır. Böyle bir merkezi örgüt çatısı altında, tüm sosyal demokrat, demokratik - solcu ve sosyalist gençlik kesimlerinin en geniş birliği oluşturulmalı ve ilerici gençlik hareketi olarak; emperyalizme, faşizme karşı tek vücut halinde mücadele edilmelidir. İGD, ilerici - devrimci gençliğin en geniş birliğinin sağlanması ve böyle bir merkezi örgütlenmenin oluşması için elinden gelen tüm çabayı gösterecektir.

3 — Ters akımlar deniliyor... Ters akımların gençlik kitleleri arasında yer yer etkili oldukları çeşitli ülkelerde görülüyor. Ülkemizde de bunun somut örnekleri vardır. Ters akımların gençlik saflarında sürekli boy göstermelerinin objektif nedenleri ve gençlik hareketi içerisinde yarattığı sonuçlar nelerdir?

Goşist akımlar, işçi sınıfı içerisinde amaçladıkları çalışmaları yapamadıkları ve işçi sınıfı hareketini kendi kuyruklarına takamadıkları için, çeşitli ideolojik saldırılarda bulunmaktadırlar. İşçi sınıfının, küçük - burjuva maceracılığını reddetmesi ve böyle unsurları işçi sınıfı hareketinden kusması, goşist akımların başka kesimler arasında çalışma olanakları aramasına neden olmaktadır. «İşçi sınıfı öncü rolünü yitirmiştir», «öğrenci gençlik, devrimci hareketin fiilî öncüsüdür» gibi troçkist tezler öne sürerek gençlik içerisinde yuvalanmak isteyen ters akımlar, en çok genişleme olanaklarını, bilhassa öğrenci gençlik içerisinde bulmaktadırlar.

Gençliğin homojen olmayan yapısı ve bir yaş kategorisi olmaktan ileri gelen birtakım özellikleri, goşist akımların gençlik içerisine sızmasına objektif olarak olanak veriyor. Öğrenci gençliğin, büyük bir çoğunluğunun küçük - burjuvaziden gelmesi, üretimin dışında oluşları, burjuvazinin öğrenci gençliği kendi dar sınırları içerisinde tutma çabaları, goşist akımların bu kesimler arasında yayılmasına olanak vermektedir.

Yukarda belirtmeye çalıştığımız gibi, ters akımlar ençok gençlik, özellikle öğrenci gençlik içerisinde çalışma olanakları bulabiliyorlar. Maceracı görüşleri reddeden ve böyle unsurlara içerisinde yer vermeyen işçi sınıfına karşı, ideolojik alanda saldırıya geçen bu akımlar, pratikte de gençliği, işçi sınıfı karşısına çıkarmak istemektedirler. Bunun somut örnekleri, son yıllarda açık bir şekilde görülmüştür. Bir çok grevlerde provokasyonlar meydana getirmeleri, devrimci sendikaların kongrelerini basmaya yeltenmeleri, İstanbul'daki DİSK mitingini sabote etmeye kalkışmaları, gençliği işçi sınıfının karşısına çıkarma çalışmalarının en açık örnekleridir. Bütün bu saldırılara karşı işçi sınıfı ve ilerici gençlik, onların anlayacağı dilden cevap vermiştir ve verecektir de... Goşist akımların işçi sınıfına yönelttikleri ideolojik ve pratik alanlardaki saldırılarına, işçi sınıfı tarihine çamur atmalarına karşılık, ilerici gençlik hareketi, işçi sınıfının yanında ve onun yolunda yürüyecek, ters akımlara karşı mücadelesine bıkmadan devam edecektir.

4 — Gençliğin kapitalist ülkelerde sınıf mücadelesinin önemli bir gücü olduğu biliniyor. Bu nokta üzerindeki görüşleriniz nelerdir? Gençlik kitlelerinin ülkemizdeki Ulusal Özgürlük ve Demokrasi mücadelesinde oynamak durumunda oldukları rolü belirtirmisiniz?

Kapitalist ülkelerdeki gençlik hareketlerinin önemli ölçüde artmasının temel nedenleri, kuşkusuz kapitalizmin kendi objektif karakterindendir. Her alanda insafsızca sömürülen, her türlü bilimsel ve kültürel gelişmeden yoksun bırakılan geniş gençlik kesimleri, kurtuluşlarını emekçi halkın mücadelesinin dışında görememektedirler. Sosyalizmin dünya çapındaki başarılarından büyük ölçüde etkilenen geniş gençlik yığınları, kapitalist sömürü ve baskı düzenine; emperyalizmin her türlü militarist savaş kışkırtıcılığına karşı, ilerici - demokratik güçlerin yanında saf tutmaktadırlar.

Ülkemizdeki gençlik hareketleri de, yukarda söylediğimiz gerçekleri yansıtmaktadır. İlerici gençler, emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin her türlü baskı ve terörüne; sömürü ve talan düzenlerine; dünya ve bölge barışını tehlikeye düşüren harpçi politika-

larına karşılık, ulusal özgürlük ve demokrasi mücadelesinde, işçi sınıfının yanında ve onun açtığı yolda ilerleyecektir.

5 — Ülkemizdeki gençlik hareketinin geçmişini ve bu hareketin genel özelliklerini açıklarmısınız?

Ülkemizdeki gençlik hareketinin tarihi anti - emperyalist, demokratik bir öz taşımaktadır. 27 Mayıs hareketinden önce, gerici iktidarın baskıcı yönetimine karşı, ilerici bir nitelik taşıyan gençlik hareketi, bilhassa 1960'dan sonra işçi sınıfı hareketinin gelişmesine bağlı olarak güçlü bir anti - emperyalist, demokratik temel kazanmıştır. İşçi sınıfı hareketinin gelişmesi ve güçlenmesi, diğer kesimleri olduğu gibi, gençlik kesimini de derinden etkilemiş ve güçlü bir gençlik hareketinin doğmasında temel etken olmuştur.

Gençlik hareketi, emperyalist bağımlılığa, işbirlikçi burjuvazinin baskı ve sömürüsüne, militarizme ve gerici eğitim düzenine karşı etkin - yığınsal mücadeleler vererek, emekçi halkın yanında yerini almıştır. Bu dönemde kurulan Fikir Kulüpleri Federasyonu, gelişen gençlik hareketinin örgütsel alanda göstergesidir. Gençlik içerisinde anti - emperyalist mücadelenin genişlemesine ve sosyalist düşüncenin yaygınlaşmasına büyük katkıda bulunan FKF, ülkemizdeki gençlik hareketi tarihinde önemli yer tutmaktadır. Emperyalizme, 6. filo'ya, NATO'ya karşı yapılan gençlik hareketleri, anti - emparyalist bilincin yaygınlaşmasında önemli rol oynarken, bütün yurt çapında da geniş gençlik kesimlerini derinden etkilemiştir. Gençlik hareketinin bu yığınsal çıkışları, 1968 - 69 yıllarındaki hareketlerle doruk noktasına ulaşmıştır. 1968 - 69 yıllarındaki gençlik eylemleri, kazandığı boyutlar açısından önemlidir. İşçi sınıfı içerisinde yer bulamayan ters akımlar, MDD görüşü adı altında 1965'lerden sonra, özel olarak gençlik üzerine eğilmişlerdir. Bu görüşün koltukları altında gelişen ve birbirlerinden yüzeysel ayrılıkları bulunan çeşitli goşist akımlar, 1969'lardan sonra gençlik içerisinde yuvalanmaya başlamışlar ve bölücü hareketleriyle, gençliğin gelişen yığınsal mücadelesine engel olmuşlardır. FKF'nin DEV - GENÇ'e dönüşmesiyle, bireysel - terörcü hareketlerini artıran bu ters akımlar, geniş gençlik yığınlarının hareketten kopmasına ve hareketin yığınsal çıkışının durmasına neden olmuşlardır.

1960 sonrası gelişen işçi, köylü, öğrenci gençliğin yığınsal hareketleri içerisinde, sosyalist gençlik aktif olarak yer almış ve bu hareketlere öncü damgasını vurmuştur. Sosyalist gençliğin, gençlik hareketlerinde öncü rol oynaması, anti - emperyalist ve anti - faşist düşüncelerin geniş gençlik yığınlarına yayılmasında büyük rol oynamıştır.

6 — İşçi gençliğin gençlik hareketindeki yeri ve önemi üzerindeki görüşleriniz nelerdir?

Gençlik hareketinin, Ulusal ve Sosyal Kurtuluş Mücadelesinde sağlam adımlarla ilerlemesinin en önemli etkeni, şüphesiz ki işçi sınıfıyla kurduğu organik bağlardır. Bu bağların sağlamlık derecesi, gençlik hareketinin Ulusal Özgürlük ve Demokrasi Mücadelesine katkısını belirleyecektir.

Gençlik hareketinin, işçi sınıfı hareketiyle geniş bağlar kurmasında işçi gençlik önemli rol oynamaktadır. İşçi gençliğin, hem kendi sınıf mücadelesi içerisinde oluşundan ve hem de yaş itibariyle gençlik hareketi içerisinde bulunuşundan dolayı, bu bağları kurabilme özelliğine sahiptir.

İşçi sınıfının, Ulusal ve Sosyal Kurtuluş mücadelesindeki öncülüğü, onun genç kesimlerinin de gençlik hareketinde yönetici ve etken güç olmasını getirmektedir.

İşçi gençliğin, gençlik hareketinde yönetici güç olma durumu, gençlik hareketinin sapmaksızın işçi sınıfının yolunda yürümesi için bir zorunluluktur.

7 — Uluslararası gençlik hareketinin bugünkü durumu ve bu hareket karşısındaki tutumunuz nedir?

Kapitalizmden, sosyalizme geçiş çağı olan günümüzde, dünya devrimci güçlerinin birleşik hareketi çok geniş boyutlar kazanmıştır. Sosyalist sistemin belirleyici bir güç haline geldiği günümüzde, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketleri ve Ulusal Kurtuluş Savaşları alabildiğine yaygınlaşmıştır. Devrimci güçlerin birliği ve dünyadaki sosyal politik gelişmelerde etken bir hale gelişi, uluslararası gençlik hareketinin de genişlemesine neden olmuştur.

Uluslararası gençlik hareketinin bu genişlemesi, örgütsel planda Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu (WFDY) ve Uluslararası Öğrenciler Birliği'nde (IUS) kendisini göstermektedir. Bugün 150 milyonun üzerinde genci çatısı altında bulunduran D.D.G.F.; emperyalizmin her türlü baskı ve sömürüsüne; militarist ve harpci politikasına karşı, Dünya barışı, Ulusal Özgürlük ve Toplumsal İlerleme uğruna var gücüyle mücadele etmektedir. Sosyalist ülke gençlerinin de en aktif bir şekilde içinde yer aldığı bu merkezi - yığınsal örgüt, emperyalizme karşı mücadelede, dünya gençliğinin en etkili silahı olmuştur.

Ülkemizdeki ilerici gençlik hareketinin, dünya gençliğiyle organik bağlar kurmasını engelleyen gerici yasalara rağmen, Türkiye gençliği, dünya gençliğinin ayrılmaz bir parçasıdır. Dünya genç-

liğinin; emperyalizme, faşizme, militarist ve şovenist baskılara karşı verdiği mücadelede, ilerici - devrimci gençlik olarak yerimizi almamız ve onunla dayanışma kurmamız Türkiye'de gelişen gençlik hareketine güç katacaktır.

8 — Ülkemizde faşist tırmanış hızlanıyor. Faşist güçlerin, gençliği açık bir hedef olarak seçtikleri görülmektedir. Konuyu başka bir açıdan ele alırsak, faşistlerin gençlik içerisindeki çalışmaları, burada kendilerine bir taban kazanmak istemeleri üzerine ne düşünüyorsunuz?

Bütün dünya pratiklerinde görüldüğü gibi faşizmin, işçi ve emekçi sınıflar içerisinde kendisine bir taban edinmesi objektif olarak olanaksızdır. İşçi sınıfı ve emekçi halk, şovenist görüşleri bünyesine sokmamakta ve her türlü militarist girişimi reddetmektedir. Emekçi halkın içerisinde güç bulamayan faşist görüşler, bu nedenle gençlik üzerine yönelmektedirler. Gençliğe birtakım şovenist görüşlerle yaklaşıp onu kazanmaya çalışmasına rağmen, faşizm gençlik içerisinde kitlesel bir taban oluşturamamaktadır. Ancak, gençliğin en yoz ve lümpen kesimlerini örgütleyebilmekte ve onlardan vurucu bir güç yaratmaya çalışmaktadır. 1920'lerde Almanya'da uyguladıkları bu taktik bugün Türkiye için de söz konusudur. Bu vurucu güçler sayesinde işçi, emekçi, öğretmen ve gençler üzerine saldırılar düzenlemekte ve genel demokratik hareketi susturmaya çalışmaktadırlar.

Emperyalizmin ve işbirlikcilerinin güdümündeki bu azgın saldırılar, bütün dünyada olduğu gibi, ülkemizde de ulusal özgürlük ve demokrasi mücadelesini durduramayacaktır.

9 — İGD olarak gençliğin bugünkü belli başlı sorunları üzerinde nasıl bir çalışma yürütülmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

Gençlik sorunlarının temel nedenleri sosya - ekonomiktir. Kapitalizmin kendi objektif karakterinden doğan sonuçlar, geniş gençlik yığınları tarafından benimsenmemekte ve reddedilmektedir. Gençlik hareketleri, kapitalizmin yarattığı sömürüye, ahlaksızlığa, yabancılaşmaya karşı, yüzeysel istemlerden öte, temel değişiklikler için mücadeleye yönelmektedir.

Ülkemizdeki gençliğin sorunları ve hareketin yönelimi bu genel durumu yansıtıyor. Emperyalizme bağımlı, geri kapitalist bir ülke olan Türkiye'de, gençliğin başlıca sorunları şu noktalarda beliriyor;

1 — Eğitim sisteminin yurt gerçeklerine ve bilimsel - teknik gelişmelere uygun hale getirilmesi.

2 — Eğitimin demokratikleştirilmesi; orta ve yüksek öğrenimdeki gençlerin okul yönetimine katılması.

3 — 18 yaşını doldurmuş gençlere oy hakkının tanınması

4 — İşçi gençlere, eşit işe eşit ücret verilmesi

5 — Çıraklara sendikalaşma ve örgütlenme özgürlüğünün tanınması

6 — Çalışan gençliğin bütün kesimlerine mesleki eğitimin sağlanması

7 — Meslek okullarının yurt gerçeklerine göre geliştirilmesi ve okullardan mezun olanlara iş bulma ve yüksek öğrenime devam etme olanağının sağlanması

8 — Bütün halk çocuklarına okuma olanaklarının verilmesi

9 — Örgütlenme özgürlüğüne konan kısıtlamaların kaldırılması

10 — Faşist yuvaların dağıtılması

11 — NATO, CENTO gibi militarist kuruluşlardan çekilinmesi, ikili antlaşmaların yırtılması.

İGD, bu sorunlar üzerinde bütün gençlik örgütlerinin ortak kampanyalar açması, çalışmalar yürütmesi ve bu sorunların çözümlenmesi için işçi sınıfının ağırlığında halktan yana, demokratik bir iktidarın kurulmasını istemektedir.

10 — Faşist terörün gençlik kitlelerinde geniş bir yaygınlık kazanması karşısında somut olarak neler yapılması gerektiğini düşünüyorsunuz?

Geçtiğimiz günlerde gördüğümüz gibi, okulların yöneticiler tarafından kapatılması bir çözüm değildir. Okullar kapalı olduğu halde, faşist terör devam etmiş ve çeşitli yerlerde öğrenci gençlere saldırılar düzenlemiştir.

Gençliğe yapılan bu ardı arkası kesilmeyen faşist saldırılara karşılık, başta işçi sınıfı olmak üzere, tüm ilerici - demokratik güçler gençliğe sahip çıkmalı, onu korumalıdırlar. İşbirlikçi burjuvazi, bilhassa öğrenci gençliğin bir grubunu bireysel - terörsel eyleme iterek, açık faşizme basamak yapmak istemektedirler. Amaçları açık faşizmi getirerek, işçi sınıfının ve tüm ilerici güçlerin mücadelesini bastırmak ve nispî demokratik hakları da yok etmektir. Gençlik, işbirlikçi burjuvazinin bu oyununu açığa çıkararak, faşist tırmanış ve saldırılara karşı yığınsal hareketler koymalı, bireysel - terörcü eylemlere başvurmamalıdırlar.

Gençlik, ülkemizdeki emperyalist bağımlılığa ve faşist tırmanışa son verilmesi, İleri Demokratik bir düzenin kurulması için başta işçi sınıfı olmak üzere tüm ulusal - demokratik güçlerle el ele vermelidir. İşçi sınıfının ağırlığında, ilerici - halktan yana demokratik bir iktidarın kurulması için verilen mücadele de, gençlik, en aktif bir şekilde yerini almalı ve işbirlikçi, MC iktidarının, faşizmi tezgahlama oyunlarını boşa çıkararak, onun alaşağı edilmesi için mücadele vermelidir.

Ayrıca, gençlik üzerine yöneltilen saldırıların geniş ölçüde ele alınacağı ve somut eylem biçimlerinin tartışılacağı, bütün ilerici güç ve kuruluşların katılacağı ortak forumlar düzenlenmelidir. Bu forumların, gençliğin faşist saldırılara karşı mücadelesinde yararlı olmasının yanısıra, demokratik güçler arasında da somut bir konuda eylem birliğinin gerçekleşmesine olanak verecektir.

11 — Son olarak özel bir soru daha var. Sanat ile gençlik kitlelerinin arasındaki ilişkiler üzerinde ne düşünüyorsunuz?

Sanatın özellikle edebiyatın, devrimci gençlerin eğitiminde büyük bir rolü vardır. Devrimci yapıtlar, gençliği moral, bilinç, inançlılık açısından güçlendirmekte ve onların işçi sınıfı mücadelesine aktif, kalıcı bir şekilde atılmasına katkıda bulunmaktadır. Devrimci yapıtlar, burjuvaziye karşı işçi sınıfının silahları olmakta ve onlar vasıtasıyla geniş kitlelere devrimci fikirler malolmaktadır.

Ülkemiz gençliğinin sanatla ilişkisi bilhassa 1960'lardan sonra genişlemiştir. Çeşitli devrimci kitapların basımı ve çevrilmesi, devrimci tiyatro ve sinema eserlerinin ortaya çıkışı, bu dönemden sonra oldukça yaygınlaşmıştır. Fakat 1969'lardan sonra gençliğin sanatla ilişkisinin azaldığı kanısındayız. Bunda keskin sloganlarla ortaya çıkan ters akımların büyük payı vardır. Gençlik, bu tarihlerden sonra yer yer sanattan uzaklaştırılmıştır.

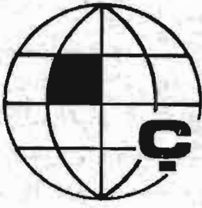
Bütün dünya devrimcilerinin ve gençlerinin yakından tanıdığı, Nazım Hikmet'in ülkemiz gençliği içinde büyük bir yeri vardır. Yazdığı şiir ve romanlarla, gençliğin moral ve bilincini etkileyen Nazım Hikmet, ayrıca işçi sınıfı hareketinin tarihi üzerine gençliği bilgilendirmesi ve örnek bir savaşçı olması açısından da büyük önem taşır.

Son yıllarda, sosyalist gerçekciliği benimsemiş çeşitli ülke yazarlarının yapıtları dilimize çevrilmiştir. Bu yapıtların okunmasına büyük önem veriyoruz. İlerici gençlik çevrelerinin sanatla daha da yakından ilgilenmesini sağlamak ve bu yolla onların eğitimine katkıda bulunmak için, bazı çalışmalarımız olacaktır.

Ayrıca spor hakkında da söyleceklerimiz var. Spor denince ak-

la, bedensel çalışma, sağlık yönünden bünyenin moralman ve fizikman güçlendirilmesi, toplumsal olaylar karşısında daha enerjik olmasını anlamak gerekir. Ancak egemen çevrelerin, sporu bir yönden kitleyi uyutma aracı, diğer bir yandan da sömürü aracı olarak kullandığını görmekteyiz. Kapitalist düzen, halka dönük kitle sporunu değil, bireysel sporu empoze etmektedir. Böylece, kollektif bir düşünceyle yapılması gereken sporu, bireyciliğe ve insanlığa yabancı bir çalışma şekline sokmaktadır. Ancak kollektif ve kitlevi sporun böyle bir düzende uygulamaya konması hayaldir. Böyle bir sporun temel çalışması ileri - demokratik bir düzende, gerçekleşmesi ise sosyalizmde mümkündür.

—— «0» ——

SBKP merkez komitesi politbürosu'nda, SSCB yüksek sovyet prezidyumu'nda ve SSCB bakanlar konseyi'nde

avrupa güvenlik ve işbirliği konferansının sonuçları üzerine (alınan karar)

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansının sonuçlarını ele alan SBKP Merkez Komitesi Politbüro'su, SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu ve SSCB Bakanlar Konseyi; 33 Avrupa devleti, ABD ve Kanada liderlerinin tarihte eşi - olmayan bu toplantısının muazzam uluslararası önemde bir olay olduğunu not ederler. Detant'ta yeni bir aşamayı başlatan bir (toplantı), farklı sosyal sistemli devletler arasında eşit işbirliği ilişkilerini geliştirme ve barış - içinde yanyana - yaşama ilkelerini sağlamlaştırma yolunda önemli bir adamdır.

Sosyalist topluluk ülkelerinin girişkenliğinin sonucu olarak toplanan, Avrupa ülkeleri, ABD ve Kanada tarafından desteklenen Tüm - Avrupa devletleri Konferansı, kollektif olarak, İkinci Dünya Savaşı'nın esas politik sonucunu özetledi ve güç - konumlarının ve soğuk savaş politikalarının boşuna ve zararlı olduğunu onayladı. Aynı zamanda, zamanımızın asıl görevini - barışı ve uluslararası güvenliği güçlendirme - çözmek için yeni olanaklar açtı.

Geçmiş çağlarda kanlı muharebeler arenası olan ve iki dünya savaşından geçen Avrupa, şimdi, devletler arasındaki ilişkilerin açıkça formülleştirilmiş ilkelerini merasimle ilan ediyor ve böylelikle, ülkeler arasında normal, dostça ilişkileri geliştirmek arzusunu ifade ediyor.

Konferansın başarıyla tamamlanması, küçük - olmayan güç-

lüklerin üstesinden gelinmesi seyrinde, yoğun gayretli çabaların sonucudur. Konferansın sonucu, herkesin görüş ve çıkarının dikkate alınması temelinde ve herkesin rızasıyla ulaşılan sözleşmelerin toplamıdır. İdeolojideki ve sosyal sistemlerdeki farklılıkları yoketmeksizin, bu sözleşmeler, kıtamızın tüm halklarının çıkarlarına uygundur. Ne kazanan ne kaybeden, ne yenen ne yenilen vardır. Konferans, mantığın bir zaferi, gezegenimizde barış ve güvenliği aziz bilen herkesin ganimetidir.

Konferans'ın sonucu olarak ulaşılan sözleşmeler, V.I. Lenin tarafından geliştirilen ve tarihi boyunca Sovyet devleti tarafından yüksek tutulan barış - içinde yanyana - yaşama ve uluslararası işbirliği, barış ve ulusların özgürlüğü ilkelerine uygundur.

SBKP Merkez Komitesi Politbürosu, SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu ve SSCB Bakanlar Konseyi; detant'a ulaşmada muazzam bir rol oynayan Barış Programının hazırlanması ve gerçekleştirilmesine, Komünist Partisi'nin ve Sovyet devletinin dış - politika çizgisinin uygulanmasına Leonid İlyiç Brejnev tarafından yapılan önemli katkıya dikkati çekerler. Onun, yeryüzündeki barış için yorulmak - bilmez kaygısı ile hareket eden amaçlı faaliyetleri Tüm - Avrupa Konferansının toplanması ve başarısı için büyük önemde olmuştur. Partimiz, Sovyet halkı bu enerjik çıkar - gözetmeyen faaliyete yüksek değer veriyor ve L. I. Brejnev'in Helsinki Konferansı'ndaki konuşmasını tamamiyle onayladığını dile getiriyor.

Konferans, Avrupa'da barış ve güvenliği esas olarak güçlendirmek için olanaklar açıyor. Katılanlar tarafından üzerinde sözleşilen, devletler arasındaki ilişkilerin ilkeleri, Avrupa uluslararası ilişkilerinden saldırı ve her türlü baskı biçimini dıştalamak için güvenilir bir temel yaratmayı gerektiriyor. Bunlar; daha önceden, geçtiğimiz yıllarda Sovyetler Birliği ile Fransa, AFC, ABD, Büyük Britanya, İtalya, Kanada ve diğer bir dizi ülkeler arasında imzalanan ikitaraflı devletler - arası anlaşmalarda ve başka belgelerde yer almış olan zaten adli güce sahip ilgili önerileri onaylamaktadır.

Nihai sözleşmede (Act) ilan edilen, devletlerin egemenlik eşitliği ve kendi politik, sosyal, ekonomik ve kültürel sistemlerini serbestçe seçmek ve geliştirmek hakkı dahil, egemenlik hakları; güç kullanmaktan ya da (güç kullanma) tehdidinden kaçınılması; sınırların dokunulmazlığı; devletlerin toprak bütünlüğü; tartışmalı - konuların barışçıl çözümlenmesi; iç işlere karışmazlık; insan haklarına ve temel özgürlüklere saygı; halkların eşit hakları ve kendi kaderlerini tayini; devletler arasında işbirliği ve uluslararası altındaki yükümlülüklere bağlılık içinde yerine getirilmesi ilkeleri, kıtada, her ülkenin özgür, bağımsız ve barışçıl gelişimine güven ve karşılıklı itimat atmosferi yaratmaya yardım etmek çağrısında bulunmaktadır.

Avrupa'da barışı ve güvenliği sağlamlaştırmada önemli bir rol de, silahlı çatışmalar tehlikesini azaltmayı amaçlayan, sözleşilen güven - yaratıcı tedbirler tarafından oynanacaktır.

Konferans sonuçları ekonomi, bilim, teknoloji, çevre ve ekonomik faaliyetin başka alanlarının yanısıra, kültür, eğitim, enformasyon ve insani ilişkiler alanındaki değiş - tokuşlar kadar, insani sorunlar üzerinde de, Avrupa devletleri arasında işbirliğinin önemli ölçüde genişlemesi ve etkinleşmesi için ön - koşullar yarattı. Herbir ülkenin yasa ve geleneklerinin gözetilmesi temelinde tüm - Avrupa ölçüsünde işbirliğinin geliştirilmesi, Avrupa kıtasında barış ve güvenliğin temelinin ve devletler arasında, Avrupa halkları arasında karşılıklı anlayışın güçlenmesini ilerletecektir. Öte yandan, böylesi işbirliğinin geliştirilmesi, kıta halklarının tümünün, sahip oldukları maddi ve ruhi değerleri daha büyük başarıyla ve daha rasyonel olarak kullanmasına mümkün kılacaktır.

Uluslararası detant'a giderek daha somut maddi (bir) içerik verilmektedir. Detant'ın maddileştirilmesi, Avrupa'da barışı gerçekten dayanıklı ve sarsılmaz kılacak herşeyin özüdür. Bu, kuşkusuz, uluslararasındaki ilişkilerin doğru ve adil ilkelerini ilan etmede çok önemlidir. Fakat, bu ilkelerin sağlam olarak günümüz uluslararası ilişkilerinden kaynaklandığını, pratik kullanım için konulduğunu ve hiç kimsenin çiğnememesi gereken bir uluslrarası yaşam yasası oluşturduğunu görmek (daha) az önemli değildir.

SBKP Merkez Komitesi Politbürosu, SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu ve SSCB Bakanlar Konseyi, Konferansta temsil edilen tüm ülkelerin ulaşılan sözleşmeleri yaşama geçireceği varsayımından hareket eder. Sovyetler Birliği'ne gelince, o, kesin olarak bu şekilde davranacaktır.

İlan edilen ilkelerin ve sözleşmelerin uygulanması, Sovyetler Birliği'nden ve tüm barış - sever ülkelerden yeni ciddi çabaları, barış ve detant davasına karşıt olan güçlerin çıkaracağı güçlüklerin ve engellerin üstesinden gelmeyi gerektirecektir.

Tüm - Avrupa Konferansı; kıtamızda, soğuk savaştan detant'a, barış - içinde yanyana - yaşama ilkelerinin gerçekten (factual) gerçekleşmesine geçişle ilgili yapılmış olan tüm olumlu (girişimlerin) toplamıdır. Aynı zamanda, bu, halkların yaşamından savaşı çıkarma ve dayanıklı barış yolu boyunca Avrupa'nın daha da çok - yönlü ilerlemesi için hareket noktasıdır.

Esas şey, şimdi, askeri detant ile politik detant'ı tamamlamaktır. Bununla ilgili başta - gelen ilk amaçlardan biri, hiç kimsenin güvenliğini zedelemeksizin, tersine, herkesin yararına, Merkezi Avrupa'da silahlı güçleri ve silahlanmayı azaltmak yolları bulmaktır.

Zamanımızın en önemli istemi, genel ve tam silahsızlanmaya

yol - açacak doğrultuda hareket etmek için, (bu) azaltmaya, ve sonra da silah yarışını sona erdirmeye çalışmak; Avrupa toprağında askeri karşılaşmayı (cepheleşmeyi) azaltmak ve Avrupa'nın karşıt askeri bloklar halinde bölünmesinin üstesinden - gelmek için çalışmaktır.

Konferans kararları, yalnızca Avrupalılar için büyük önemde değildir. Gezegenimizdeki her insan barış hakkına sahiptir. Detant genişletilmeli, derinliğine geliştirilmeli ve dünyanın tüm bölgelerine yayılmalıdır. Sovyetler Birliği, kesin olarak bu yönde uluslararası durumun gelişmesine yardım etmeyi görevi biliyor.

Yeryüzünde barışın güçlendirilmesi, tüm ulusların ekonomik ve sosyal ilerlemesi için elverişli olanaklar yaratacaktır.

SBKP Merkez Komitesi Politbürosu, SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu ve SSCB Bakanlar Konseyi; tüm Parti ve hükümet örgütlerinin, tüm Sovyet halkının dikkatini, Avrupa kıtasında detant'ın sağlamlaştırılması ve geliştirilmesinin ve ülkeler ve halklar arasında işbirliğinin yaygınlaştırılmasının, Sovyet ekonomisini, bilim ve kültürünü daha da geliştirmeyi, Sovyet halkında komünist bilinçliliği yeşertme ve komünizm için mücadelede faaliyetlerini ilerletme ruhunda ideolojik çalışmayı geliştirmeyi amaçlayan, yorulmamacasına çaba gerektiği olgusuna çeker.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin dış ve iç politikasına kararlı ve açık desteğini dile getiren Sovyet halkı, emek gayretlerini artırıyor. Canlı emek başarılarıyla 25. SBKP Kongresi'ni uygun olarak karşılamaya hazırlanıyor. Böylelikle; Komünist Partisi'nin ve sosyalist devletimizin sıkıca bağlı olduğu Leninci barış, güvenlik ve halkların özgürlüğü politikasının temelini sağlamlaştırıyor.

—— «0» ——

L. I. BREJNEV tarafından avrupa güvenlik ve işbirliği konferansında yapılan konuşma

Helsinki, 31 Temmuz 1975

Saygıdeğer Başkan Yoldaş,

Saygıdeğer Konferans Delegeleri (Participants),

Avrupa güvenlik ve işbirliği konferansının son aşamasına katılan hepimiz, bu olayın, onun politik alanının (scope) olağanüstü karakterini hissediyoruz. Güvenle söylenebilir ki, Konferans'a katılam tüm ülkelerin milyonlarca ve milyonlarca halkı tarafından —ve yalnızca bu ülkelerdekiler değil —aynı duygu paylaşılıyor. Bizimle birlikte onlar (da), şu günlerde Finlandiya'nın başkentinde yer alan şeyi kavramak sürecindedirler.

Bu salonda hazır - bulunan önde - gelen politika ve devlet liderlerine, Konferansa karşı böyle bir tutumu benimsetmiş olan nedir?

Cevap; Konferans sonuçlarının, savaş - sonrası zamanın iyi - bilinen bağlaşık (müttefik) kararlarını izleyen dönem sırasında başka hiçbir kollektif eylemin asla daha önceden doğurmadığı kadar ilenti (intizar) ve umutlarla bağlı olduğu (şeklinde) gözükmektedir.

İkinci Dünya Savaşı'nın dehşetlerinden deneyimli olan kuşağa dahil insanlar, açıkça, Konferans'ın tarihsel önemini kavrıyorlar. Onun amaçları, barış koşullarında büyümüş ve şimdi yaşamakta olan ve tamamen haklı olarak başka türlü olamayacağına inanan Avrupalılar kuşağının gönlüne ve zihnine de yakındır.

Avrupa toprağı, iki dünya savaşı yıllarında kanla bulandı. 33 Avrupa devletinin, ABD ve Kanada'nın, önde - gelen politika ve devlet liderleri, Avrupa'yı daha fazla askeri felâketlere sahne olmayacak bir kıta yapmak için ortak çabayla katkıda bulunmak üzere Helsinki'de toplndılar. Barış hakkı, tüm Avrupa halkları için güvencelendirilmelidir. Biz, kuşkusuz, gezegenimizin tüm öteki halkları için de böyle bir hakkın güvencelenmesi taraftarıyız.

Çeşitli ve seçkin ulusal kültürlerin bir odağı ve dünya uygarlığının zirvelerinden biri olarak Avrupa, dayanıklı barış temelinde

devletler - arası ilişkiler kurmanın iyi bir örneği olmak konumundadır.

Sovyetler Birliği, Konferans'ın sonucunu, yalnızca, İkinci Dünya Savaşı'nın politik sonuçlarının gerekli bir özetlemesi olarak almıyor. Bu, aynı zamanda, Avrupa uluslarının yüzyıllık deneyimi ve bugünkü gerçeklikleri bakımından geleceği kavramadır. (insight into future)

Burada, Avrupa'dadır ki, saldırganlar hayli zaman kendilerini tartışılabilir defnelerle taçlandırdılar, ancak daha sonra, halklar tarafından lanetlendiler. Burada, Avrupa'dadır ki, yedekleri olan devletlerin çöküşüyle sonuçlanan bir dünya egemenliği iddialarında bir politik doktrin cani ve insanlık dışı amaçlara hizmet etmek için kullanılmıştır.

Tarihin deneyiminden kaçınılmaz kollektif sonuçlar çıkarmak saatinin çalmasının nedeni budur. Ve biz, barış koşulları altında varolması ve gelişmesi gereken Avrupa kıtasının geleceği için sorumluluğumuzun bilincinde olarak, burada, bu sonuçları çıkarıyoruz.

Konferansın sonuçlarının, tüm katılan devletlerin çıkarlarının dikkatli bir ağırlık dengesini temsil ettiğini ve böylelikle, özel dikkat ile ele alınacaklarını insan hayli zor inkar edebilir.

Ta Avrupa Konferansı fikrinin ortaya - çıkmasından onun sonuna, üst düzeyde sonuçlanmasına (kadar) geçmiş olunan (yol) kolay bir yol değildir. Avrupa'daki ve dünyadaki çeşitli politik güçlerin karşılıklı - ilişkilerini ve dinamiğini ayık olarak değerlendiren Sovyetler Birliği; geçmiş yıllarda giderek artan bir şekilde Avrupa ve dünya politikasının akışını belirleyen, eşitlik temeli üzerinde güçlü yumuşama ve işbirliği cereyanlarının, Konferans ve onun sonuçları sayesinde, yeni bir güç ve daha büyük bir alan (scope) kazanacağına sağlamca inanıyor.

İmzalamakta olduğumuz, geçmişin sonuçlarını özetleyen belge, içeriği bakımından, geleceğe yöneliktir. Ulaşılmış olan anlaşmalar (aşamalar) en güncel (topical) sorunların, yani, barış, güvenlik ve çeşitli alanlarda işbirliğinin geniş bir erimini kapsamaktadır.

Katılan devletler arasındaki ilişkiler, onların ilişkilerindeki davranış yasalarını belirlemekte olan temel ilkelerin sağlam temeli üzerinde yerleştirilmiştir. Bunlar; Sovyet devletinin kurucusu V. I. Lenin'in böylesine inançla ve ısrarla savaştığı ve halkımızın daha bugün (de) savaşmakta olduğu barış - içinde yanyana - yaşama ilkeleridir.

Konferans; ekonomi, ticaret, bilim, teknoloji, çevre korunması, kültür, eğitim ve kişiler, kuruluşlar ve örgütler arasındaki özgül işbirliği biçimlerini ve yönlerini de belirlemiştir.

İşbirliği olanakları, şimdi, soğuk savaş yıllarında düşünülemez

olan alanlara da, örneğin, uluslar arasında barış ve dostluk yararına daha geniş enformasyon değiş - tokuşu (alanına da), genişliyor.

Bir sır değildir ki, enformasyon araçları (basın, radyo, TV - ç.) barış ve güvenlik amaçlarına hizmet edebilir, ya da ülkeler ve halklar arasında, tüm dünya üzerinde anlaşmazlık zehiri yayabilirler. Biz, Konferans sonuçlarının bu alanlarda da işbirliği için doğru bir kılavuz olarak hizmet edeceğini ummak istiyoruz.

Konferans, askeri bir (yumuşama) ile politik yumuşamayı tamamlayan bir dizi önemli sözleşmeleri onayladı. Bu da, devletler arasında güven yaratmada niteliksel olarak yeni bir aşamadır.

Sovyetler Birliği, Konferns'ın, askeri yumuşama alanında daha (ileri) gelişimler tarafından izlenmesi gerektiği fikrini tutarlı olarak desteklemiştir. Bu bakımdan, en baştaki amaçlardan biri, hiç kimsenin güvenliğini zedelemeksizin, tersine, herkesin yararına, Merkezi Avrupa'da silahlı güçleri ve silahları azaltmak yollarını bulmaktır.

Konferans'ta ulaşılan sözleşmelerin özel politik önemi ve moral gücü bunların, katılan devletlerin üst liderlerinin imzalarıyla onaylanması gerektiği olgusunda yatmaktadır. Bu sözleşmeleri etkin kılmak, bizim en önemli ortak amacımızdır.

Konferans'ta temsil edilen tüm ülkelerin, ulaşılan sözleşmeyi yaşama geçireceği varsayımından hareket ediyoruz. Sovyetler Birliği'ne gelince, o, kesin olarak bu şekilde davranacaktır.

Görüşümüzce, Konferans'ın sonuçlarının tamamı, uluslararası detant'ın giderek artan bir şekilde somut maddi içerik verilmekte olması olgusuna dayanıyor. Bu kesinlikle, Avrupa'da barışı gerçekten dayanıklı ve sarsılmaz kılacak olan herşeyin özü olan detant'ın maddileşmesidir. Bu yüzden, zihnimizdeki en üstün (şey), silah yarışını sonuçlandırma ve silahsızlanmada elle - tutulur sonuçlara ulaşma görevidir.

Uluslar arasında doğru ve adil ilişki ilkelerini ilan etmek çok önemlidir. Bu ilkelerin günümüz uluslararası ilişkilerinden sağlamca kaynaklandığını, politik kullanım için konulduğunu ve hiç kimse tarafından çiğnenmemesi gereken bir uluslararası yaşam yasası oluşturduğunu görmek (daha) az önemli değildir. Barışçıl politikamızın amacı budur ve bu yüksek kürsüden bir kez daha ilan ettiğimiz şey budur.

33 Avrupa devletinden, Birleşik Amerika ve Kanada'dan önder kişilerin, tarihte eşi - görülmedik toplantısı, kuşkusuz, Avrupa ve dünya güvenliğini güçlendirme, yumuşama ve karşılıklı yararlı işbirliği sürecindeki anahtar bir bağlantı olmaktadır. Bu tümüyle böyledir.

Fakat, bu toplantıya ve Konferans'ın kararlarına bağlanan

halkların umutları eğer tamamiyle haklıysa ve en küçük bir hava değişiminde bozulmuyorsa, gerekli olan şey, katılan devletlerin tümünün, detant'ı daha ilerletmek için ortak çabaları ve günlük çalışmalarıdır.

Konferans'ın başarısı; yalnızca, katılanların sürekli olarak birbirlerini yarıyolda karşılamak için adımlar attıkları ve sık sık büyük güçlüklerin üstesinden - gelerek, son çözümlemede, önlerindeki sorunların herbiri üzerinde karşılıklı olarak kabul - edilebilir sözleşmeler ortaya - koymada başarılı oldukları için mümkün olmuştur. Bu sözleşmeler, Konferans'a katılanların bazılarının diğerlerine görüşlerini dayatmaları yoluyla düşünülmüş ve ulaşılmış değildir, fakat herkesin birbiriyle çıkar ve görüşlerini bağdaştırması temelinde ve genel onay ile (ulaşılmıştır).

Eğer burada uzlaşmalar varsa, bu halde bu uzlaşmalar, iyi - temellendirilmiş ve ideolojiler ve sosyal sistemlerdeki farkları silmeksizin, barıştan yararlandırılan türdendir. Daha kesin olmak için, bunlar, katılan devletlerin bugünkü ortak politik arzularının, farklı sosyal sistemli devletlerin varlığı koşullarında kullanışlı (mümkün) olan bir biçimde, bir ifadesini temsil ederler.

Konferans'ın çalışma deneyimi, gelecek için de önemli sonuçlar hazırlıyor. Nihai sözleşmede (act) yansıtılan ana sonuç şudur: Hiç kimse, şu ya da bu tür dış - politik yorumlar temelinde, başka halklara, kendi iç işlerini nasıl idare edeceklerini dikte etmeye çalışmayacaktır. Her belli devletin yalnızca (kendi) halkı, başka birisi değil, kendi iç işlerini kararlaştırmak ve kendi iç yasalarını kurmak egemen hakkına sahiptir. Farklı bir yaklaşım, uluslararası işbirliği davası için gevşek ve tehlikeli bir zemindir.

İmzaladığımız belge, yıllar içinde, belki de gelecek onyıllar içinde, devletlerin tek taraflı, iki - taraflı ve çok - taraflı eylemlerine rehber olmak için geniş, fakat kesinkes bir platformdur. Bununla birlikte, ulaşılmış olan şey, sınır değildir. Bugün, bu, mümkünün en - fazlasıdır ve yarın, Konferans tarafından çizilen çizgiler boyunca daha ileri gitmek için bir başlangıç noktası olacaktır.

Çalışmalarda ve davranışlarda süreklilik özlemi, insanlıkta fıtridir (inherent). Şimdi, Helsinki'de temsil edilen otuz beş devletin girişmekte olduğu büyük davanın gereği de budur. Bu, yansımasını, ilk Avrupa güvenlik ve işbirliği konferansını izleyen daha ileri adımların, amaçlarını tamamlamayı ve geliştirmeyi tasarlamış olması gerçeğinde buluyor.

Bu istisnai ölçüde yetkili kişiler önünde, Sovyetler Birliği dış politikasının, Leninci uluslar arasında barış ve dostluk politikasının fıtri özelliklerinden birini -insancıllığını- en şiddetli biçimde vurgulamak istiyoruz. Partimizin 24. Kongre kararları, bir Tüm - Avrupa konferansının toplanması çağrısının temel taşı (olan) Ba-

rış Programı'nın olduğu gibi, insancıllık fikirleriyle özümsetiliyor.

Derin memnuniyetle not ediyoruz ki, Avrupa'da barışı güçlendirmenin ana sorunları bakımından, Konferans tarafından çizilmiş olan tedbirler halkların çıkarına hizmet eder, mesleklerine, milliyetlerine ve yaşlarına bakmaksızın (tüm) erkek ve kadınların: sanayi ve zirai işçilerin, çalışan aydınların, herbir bireyin ve tüm halkın çıkarlarına hizmet eder. Bu tedbirler insana saygı, barış içinde yaşamasına ve geleceğe güvenle bakmasına kaygı ile özümsetiliyor.

Ulaşmış olduğumuz sözleşmeler, halkların, sözde «büyük politika» üzerinde etkilerini arttırmak olanaklarını genişletiyor. Aynı zamanda, dünya ölçüsündeki sorunlara da değiniyor. Bunlar, insanların yaşam koşullarını daha iyi (yapmaya), onlara iş sağlıyarak ve eğitim koşullarını düzelterek katkı yapacaktır. Bunlar, sağlık için, kısacası bireylerle, ailelerle, gençlikle ve farklı toplum gruplarıyla ilgili birçok şeyler için özen gösteriyorlar.

Bu kürsüden konuşulanların çoğu gibi, Avrupa güvenlik ve işbirliği Konferansı'nı, tüm katılanların ortak başarısı olarak görüyoruz. Onun sonuçlarından Avrupa dışında da yararlanılabilir.

Uzun görüşmelerin sonuçları öylesinedir ki, ne kazanan ne kaybeden, ne yenen ne yenilen vardır. Bu, mantığın bir zaferidir. Herkes kazanmıştır: Doğu ve Batı ülkeleri, sosyalist ve kapitalist devletler halkları, **bağlaşmalara dahil olanlar ya da tarafsızlar, küçükler ya da büyükler olan sözcükler** (siyah fransızca metinden alınmış olup, ingilizce metinden farklıdır.) Bu, gezegenimizde barış ve güvenliği yeşerten tüm insanların ödülüdür.

İnanıyoruz ki, burada ulaşılmış olan şeyin başarılı uygulanması, yalnızca, Avrupa halklarının yaşamına yararlı bir etki yapmakla kalmayacak, fakat dünya barışını güçlendirme davasına da büyük bir katkı olacaktır.

Ve belki, burada hazır - olanların çoğu tarafından paylasılan birçok görüş, Konferans'a katılan devletler için yararlı bir uluslararası politika okulu, inanılmaz yıkım ve imha araçlarının var olduğu zamanımızda özellikle yararlı (bir okul) olduğunu kanıtlamıştır.

Konferans'ta yeralan 35 devlet liderlerinin toplantısı tarafından sağlanan güçlü atılım, Avrupa içinde ve dışındaki herkese barış içinde yaşamak için yardım etmek amacındadır.

Sonuçta, üçüncü aşamanın görüşmelerindeki fevkalâde örgütlenme için, istisnai samimiyet ve konukseverlik için Finlandiya halkına ve Hükûmeti'ne, kişisel olarak Başkan U. Kekkonen'e derin şükran ifade etmek isterim.

(Şiddetli, uzun alkışlar)

Bilimsel sosyalizm; değişen dünyada, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerinin önüne yeni mücadele ve gelişim perspektifleri açmakta.

Sınıf mücadelesinin biçimlerinden biri olan Detant, bunun en somut örneklerinden biri.

İşçi sınıfı; burjuvaziye karşı mücadelenin yanısıra, troçkizme, maoizme, «sol» ve sağ revizyonizme, goşizme ve diğer küçük - burjuva akımlara karşı da mücadele vermekte.

Uluslararası işçi sınıfının burjuvaziye karşı mücadele biçimleri, Ülkemizde küçük - burjuva sapık akımlarca çarpıtılmakta ve bir kavram kargaşalığı yaratılmak istenmektedir.

«Milli sosyalizm» den, «bürokratik sapma» ya; «anti - sovyetizm» den, «sosyal - faşizm»e; «kır»dan «şehirlere» kadar giden bu sapık akımların ortak özellikleri burjuvaziye hizmet, son gidecekleri yer ise, burjuvaziyle kolkola tarihin çöplüğüdür. İşte, bu akımların çarpıttıkları olgulardan biri de, Toplumsal ilerleme konusudur.

İşçi sınıfının ve diğer çalışan tüm toplumsal tabakaların, ortak düşmana karşı verdikleri mücadele biçimlerinden biri olan Toplumsal İlerleme, dünyadaki işçi sınıfı partilerinin ortak sloganları ve temel mücadele yöntemlerinden biri.

Ülkemiz açısından da, güncel bir mücadele olan Toplumsal ilerleme ve Uluslararası Detant konusunda bir çeviri sunuyoruz.

toplumsal (social) ilerleme ve uluslararası detant (*)

Türkçesi : **Salih AKIN**

La Nouvelle Revue Internationale dergisinin, kollektif barış ve demokrasi problemleri komisyonu tarafından, bu konu üzerinde bir tartışma düzenlendi. Tartışmaya şu kişiler katıldı: **P. Auersperg,** Çekoslovakya Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi, Dergi'nin (La Nouvelle Revue Internationale) Genel Sekreteri, Parti'nin, Dergi'deki temsilcisi; **A. Dansoko,** Senegal'in Bağımsızlığı İçin Afrikalı Partisi Siyasi Büro üyesi, Parti'nin, Dergi'deki temsilcisi; **G. Diliguenski,** tarih bilimleri doktoru (SSCB); **M. Doig,** Kanada Komünist Partisi Merkez Komitesi Merkez Yürütme Komitesi üyesi, Parti'nin Dergi'deki temsilcisi; **G. Kwiatowski,** D. K. P.'nin (Alman Komünist Partisi), Parti'nin Dergi'deki temsilcisi; **M. Paredes,** Honduras Komünist Partisinin Merkez Komitesi üyesi, Parti'nin, Dergi'deki temsilcisi; **W. Paff,** Alman Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi nezdinde Sosyal Bilimler Enstitüsünde profesör (Demokratik Alman Cumhuriyeti); **H. Safari,** Tudeh Partisi (İran) Merkez Komitesi Yürütme Bürosu Yedek üyesi, Parti'nin, Dergi'deki temsilcisi.

Alman Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi nezdinde Sosyal Bilimler Enstitüsü profesörü H. Neubert tarafından, söz konusu problemlerin analizi sunuldu.

İnceleme grubu, özellikle şu konularla meşgul oldu :

— barış içinde birarada yaşama politikasının sınıfsal içeriği;

---

* Bu yazı **La Nouvelle Revue Internationale** dergisinin Eylül 1975 sayısında yayınlanan kollektif bir yazının çevirisidir.

— kalımlı bir barış koşullarında devrimci sürecin gelişimi;
— uluslararası detant tarafından ilerici dönüşümlerin mücadelesinde sağlanan yeni olanaklar;
— ideolojik alanda iki sistemin çatışmasının yoğunlaşması.

BARIŞ İÇİN MÜCADELE POLİTİKASI BİR SINIF POLİTİKASIDIR

İnceleme grubuna katılanlar; bugünkü koşullarda, marksist - leninistlerin sağlam bir barış için mücadelenin yol ve olanaklarının, (sağlam bir barış için, ç.) ilerici sosyal dönüşümler ve ulusal bağımsızlık için, demokrasi ve sosyalizm için mücadele ile bağlarının, bilimsel ve yaratıcı bir tarzda analiz etmeleri gerektiğini oybirliğiyle saptadılar. Bu analiz, sosyalist devletlerin aktif barışçıl politikası ve komünist hareket ve bütün ilerici güçler tarafından sürdürülen barış için mücadele sayesinde, uluslararası durumda ortaya çıkan köklü değişikliklerle gerekli olmuştur.

Bugünkü durumda, SBKP'nin 24. Kongresi tarafından formüle edilen, Barış Programının gerçekleşmesi başarı ile sürmektedir. Barış içinde birarada yaşama ilişkileri, Avrupada sonuç verici (tutarlı, ç.) bir tarzda gelişmektedir; aynı şekilde, geniş bir Avrupa güvenlik sistemi oluşmaktadır. SSCB ve ABD arasındaki, Varşova Anlaşması üye devletleri ile NATO üyeleri arasındaki ilişkilerde bir iyileşme saptanmıştır. Uzun yıllar boyunca süren Vietnam halkının ve diğer Hind - Çini halklarının kurtuluş mücadelesi, emperyalizmin kaçınılmaz bozgunu ve halk düşmanı, pro - emperyalist rejimlerin ezilmesiyle tarihsel bir zaferle taçlanmıştır.

Bu bölgede, sağlam bir barışın kurulması için gerekli koşullar bir araya gelmiştir. Uluslararası gerilim daha şimdiden hissedilir ölçüde yumuşamıştır. Soğuk savaş, daha şimdiden geçmişe aittir. Bu başarılar, bütün barışçı güçlerin amansız mücadelesi sayesinde elde edilmiştir. Birçok siyasal engeller yıkılmıştır. Siyasal ve ideolojik programların farklılığına rağmen, uluslararası ilişkilerle ilgili belli sayıda karmaşık problemlerin incelenmesinde ortak bir dil bulunmuştur.

Tartışmaya katılanlar, detant'ı derinleştirmenin, detant'a geri - çevrilemez bir karakter kazandırmanın, hem bütün insanlığın ve hem de tek başına ele alındığında, her ülkenin çıkarlarına cevap veren karşılıklı olarak yararlı bir süreç olduğuna işaret ettiler.

Grup, bu detant sürecinden doğan ve halkların toplumsal ilerleme mücadelesini ilgilendiren sonuçlara özel bir önem verdi. İşçi ve ulusal kurtuluş hareketleri, bugünkü durumda, temelli olarak yeni bir uluslararası durumda devinmektedirler; iki sistem arasındaki barış içinde bir arada yaşama ilişkileri pekiştiği (bir, ç.) an'da gelişmektedir.

Komünist hareket, her zaman, stratejisini; dünya savaşının toplum hayatından safdışı edilmesinin temel hedeflerinden biri olduğu olgusu, barış için etkili (bir, ç.) mücadelenin dünya devrimci sürecinin gelişimine katkıda bulunduğu olgusu üzerinde temellendirmiştir. Emperyalizm, modern dünyada savaşın, askeri tehdidin doğurucusudur. (générateur). İşte, bu nedenle barış için mücadele, anti - emperyalist mücadeleden ayrılamaz. Bugünkü koşullarda, devrimci mücadelenin barış için mücadele ile birleşmesi, marksist - leninist düşünce tarafından, daha henüz yeterince incelenmemiş yeni görünüşler kazanmaktadır.

Bir yandan, barışın pekiştirilmesi artık bir perspektif, uzun vadeli bir hedef olmaktan çıkmıştır. Lenin tarafından ifade edilen, zıt (karşıt) sosyal rejimli devletlerin barış içinde bir arada yaşama ilkeleri, uluslararası ilişkilerin pratiğinde gitgide daha sağlam olarak kesinlenmektedir. Bu da gerçekte, dünya arenasında antagonik sosyal güçler arasındaki ilişkide gerçekleşen köklü değişikliği, sosyalizmin dünya gelişiminde tayin edici faktör (olarak, ç.) rolünü doğrulamaktadır. Diğer yandan, barış davası tarafından kazanılan başarılar, durumu sofuca bir iyimserlikle kavramak için hiçbir neden vermemektedir. Siyasal hayatın birçok olayları, emperyalizm varoldukça savaş tehlikesinin de varolacağını (belirten, ç.) marksist - leninist tezin doğruluğunu kanıtlamaktadırlar.

Bunun sonucu olarak, bugünkü durumun orjinalitesi; barış içinde bir arada yaşama kesinlenir ve uluslararası ortaklaşa çalışma yaygınlaşırken, toplumsal ilerleme için mücadelenin gelişmesinde (bulunmaktadır, ç.). Aynı zamanda barışçıl güçler, bu koşulları muhafaza etmek ve detant'ı geliştirmeye devam etmek için hiç durmaksızın mücadele etmektedirler.

Tartışmaya katılanlar, bu sorunları analiz ederlerken, uluslararası ilişkiler sisteminde ortaya çıkan bugünkü değişikliklerin köklü, derin karakterine işaret ettiler. **D. Diliguenski**'nin konuşmasında kaydettiği gibi, bu değişiklikler kısa vadeli bir durum çerçevesi içinde kavranılamaz. Bu değişiklikler, dünyanın toplumsal ve siyasal gelişiminin geri - çevrilemez yönelimini, barış güçlerinin büyüyen gücünü, (barış güçlerinin, ç.) barış içinde bir arada yaşama ilişkilerini kalımlı kılma yeteneklerini ifade etmektedir.

Eğer, barışçıl güçlerin etkinliği yoğunlaşmaya devam ederse, bu tip ilişkiler, kapitalist ülkelerdeki sınıf mücadelesinin, Asya, Afrika, Latin - Amerika halklarının ulusal bağımsızlık ve toplumsal ilerleme mücadelelerinin gelişmesinin uluslararası koşullarını uzun vadede tayin edecektir. İşte, özellikle bu perspektifi, kalımlı bir barış için ve demokrasinin ilerlemesi için mücadele arasında, ulusal kurtuluş ve sosyalizm arasında, gitgide sağlamlaşan bu bağlantıyı he-

saba katarak, dünya devrimci sürecinin gelişme olanak ve yollarını analiz etmek önem kazanmaktadır.

P. Auersperg; komünistler, barış içinde bir arada yaşama politikasını, uluslararası detant politikasını, sosyalizmin, tüm uluslararası işçi hareketinin, ulusal kurtuluş mücadelelerinin çıkarlarına ve köklü insancıl amaçlarına bağlı uzun vadeli bir stratejik çizgi olarak kavramaktadırlar, dedi. Kapitalizmden sosyalizme geçiş, bilindiği gibi, Lenin tarafından istisnai bir eylem (acte) olarak değil, fakat tüm bir tarihsel dönemi kapsayan uzun bir süreç olarak tasarlanmıştır.

İşte, bu nedenle sosyalist ve kapitalist devletlerin daha uzun zaman kaçınılmaz olarak «yan yana» yaşayacaklarını ve aralarında barışçıl ilişkiler kurulacağını düşünüyordu. İç savaşın bitiminden ve emperyalist müdahalenin ezilmesinden sonra Lenin;

> «(Onları, ç.) bizimle ilişki kurmaya zorunlu kılan, herhangi bir hükümetin veya düşman sınıfın isteğinden, iradesinden ve kararından daha yüksek bir güçtür. Dünya ekonomik ilişkileri onları bizimle ilişki kurmaya zorlamaktadır.» [1]

olgusundan hareket etmekteydi.

Lenin, 1922 Cenova Konferansına katılan Sovyet Delegasyonuna tavsiyelerde bulunurken, barış içinde bir arada ilkeleri temeli üzerinde devletsel ilişkilerin kurulması ile ilgili bir program sundu. Bu program; iç işlerine karışmamayı, saldırmazlık anlaşmasını, eşitlik ve karşılıklı yarar temeli üzerinde ortaklaşa çalışmayı, tüm askeri borçların yürürlükten kaldırılmasını ve askeri anlaşmaların revizyonunu, çatışmaların barışçı yollardan çözümlenmesini, silahlanmanın genel olarak azaltılmasını ve kitlesel imha silahlarının yasaklanmasını öngörüyordu. Barış içinde bir arada yaşama politikası, emperyalizmin saldırgan güçlerine karşı, mücadelede kesinlendi. Sosyalizm bir dünya sistemi (haline, ç.) geldikçe, bu politikanın tabanı yaygınlaştı.

G. Kwiatowski; barış içinde bir arada yaşama politikasının içeriği, ideolojik ve siyasal hasımlarımız tarafından değersizleştirilmekte ve olduğundan başka gösterilmektedir, dedi. Sağ burjuva ideologlar, (bu politikanın, ç.) «Moskova'nın çıkarlarına» hizmet ettiğini ve amansız «komünizmin hakimiyeti» olduğunu ileri sürmektedirler. Diğer yandan, goşist ve maoist propaganda, (bu politikayı, ç.) «revizyonizm» le özdeşleştirerek, sınıf mücadelesinin terkedilmesi ile özdeşleştirerek, barış içinde bir arada yaşama politikasını gözden düşürmeye çalışmaktadır. Barış içinde bir arada yaşama mücadelesi-

---

1 V. İ. Lenin, **OEUVRES**, c. 33 s. 154, Paris - Moskova.

nin sınıfsal içeriğinin temel amacı, tekelci sermayenin en saldırgan ve en gerici grupları ile savaşmaktır.

Örneğin, Federal Almanya'da barış içinde bir arada yaşamanın belli başlı hasımları, temelde, savaş sanayisine bağlı tekeller ve bunların CDU/CSU'daki siyasi temsilcileridir. Bunun sonucu olarak, barış içinde bir arada yaşama mücadelesi, işçi sınıfının, ücretlerin yükseltilmesi için, fiyatların yükselmesine karşı, demokratik ve toplumsal hakların garantisi ve genişletilmesi için mücadelesinde savaştığı aynı güçleri hedef almaktadır. O halde, barış ve toplumsal ilerleme için mücadele arasında yitmez bir bağ vardır.

S. Safari; dünya barışını ve güvenliğini muhafaza etmeksizin ve pekiştirmeksizin (güçlendirmeksizin) tekellerin hakimiyetinden, emperyalizmin ekonomik ve siyasal etkisinden kesinlikle kurtulunamaz.

Barış içinde bir arada yaşama politikasının sınıfsal içeriği, dünya arenasında sosyalizm ve kapitalizmin çatışmasına bağlıdır. **M. Paredes**; problemin bu tayin edici yönünü hatırlatarak, uluslararası arenada ortaya çıkan olumlu derin değişikliklerin, sosyalizmin emperyalist gericiliğe karşı mücadelesindeki başarıları ifade ettiğine, işaret etti. Bu, aynı zamanda dünyadaki güçler ilişkisinde (dengesinde, ç.) ortaya çıkan değişikliğin de ifadesidir. Bu sonuçlar, emperyalizmin saldırgan eylemlerine karşı enerjik direnci, barışı güçlendirmeyi (pekiştirmeyi, ç.) ve uluslararası ortaklaşa çalışmayı geliştirmeyi hedefleyen, yapıcı bir çizgiye bağlıyan, SSCB' nin ve diğer sosyalist devletlerin tutarlı dış politikasının ürünüdür. Eğer, bugünkü durumda bir çok emperyalist güç, barış içinde bir arada yaşama ilkeleri temeli üzerinde, sosyalist devletlerle ortaklaşa çalışmayı geliştirmeye razı oluyorsa, eğer (bir çok emperyalist güç, ç.) savaş tehlikesini azaltmaya ve uluslararası iklimi yumuşatmaya yönelik çabalara katkıda bulunuyorlarsa, bu, onların politikalarının sınıf yapısının değişmesi anlamına gelmez. Bu; onların, sosyalist ülkelerle ilişkilerinde, halkların bağımsızlık için mücadeleleri karşısında saldırgan bir politika uygulama olanaklarının hissedilir ölçüde azalmasındandır.

İnceleme grubuna katılanlar; barış içinde bir arada yaşama politikasının, burjuva ve goşistlerin iddialarının tersine olarak, sosyal bir statükoya, dünya devrimci sürecinin bir yavaşlamasına yol açmadığını oybirliğiyle saptadılar. H. Neubert'in çok doğru olarak saptadığı gibi, barış içinde bir arada yaşama sadece sosyalist ve kapitalist ülkeler arasındaki devletsel ilişkiler alanına bağlı değildir. Barış içinde bir arada yaşama, sosyalizm ve kapitalizm arasında sadece tek bir mücadele biçimini safdışı eder: doğrudan silahlı çatışmalar.

Siyasal diyalog, karşılıklı olarak yararlı ekonomik ve kültürel

ortaklaşa çalışma, uluslararası arenada, sınıf mücadelesinin bir gevşemesi ile eşdeğerli değildir. Bunlar, sosyalizmin pozisyonlarının güçlenmesi için gereklidir ve kapitalist ülkelerin çalışanlarının hayati çıkarlarına cevap verir; dünya ölçüsünde olgunluğa ulaşmış (çevre sorunları, sağlığın korunması, v.d.) sosyal problemlerin çözümlenmesine katkıda bulunur; kapitalist ülkelerin geniş halk kitleleri arasında, gerçek sosyalizm üzerine gerçekleri yazmayı sağlıyarak, böylece sosyalist örneğin çekiciliğini artırır.

Emperyalist politika, uluslararası gerilimi, silahlanma yarışını artırarak, sosyalist ülkeleri çok büyük askeri harcamalar yapmaya empoze ederek, özellikle sosyalist ülkelerin toplumsal ve ekonomik ilerlemesini yavaşlatmayı, sosyalizmin, sosyalist olmıyan ülkelerin çalışanları üzerindeki etkisini zayıflatmayı hesaba katmaktadır. **H. Neubert;** barış içinde bir arada yaşama politikasının sosyalist ülkelerde zorunlu barışçıl kuruluş (inşa) koşullarını sağladığına, işaret etti: (bu politika, ç.) emperyalist saldırı, fetih ve yabancı toprakları ilhak politikasını felce uğratmakta; emperyalizmin diğer ülkelerin iç işlerine karışmasını, özellikle de halkların ulusal kurtuluş mücadelesini ezmesini engellemektedir.

Bu politika, devrimci güçlerin emperyalizme karşı, baskı ve sömürüye karşı, mücadelesinin gelişmesi için daha elverişli bir ortamın yaratılmasına katkıda bulunmaktadır. Bu politika; çağımızın temel çelişkisinin emperyalizmin en saldırgan güçleri tarafından önerilen askeri (militaire), karşı - devrimci çözümüne karşı, komünistler tarafından önerilen alternatiftir.

A. Dansoko, sağlam bir barış ve uluslararası ortaklaşa çalışma programının demokratik ve genel içeriği üzerine dikkati çekti. Barış ve savaş problemi evrensel bir problemdir; barış, bütün ülkelerin ve bütün kıtaların halkları için hayati bir gerekliliktir, barış (onların, ç.) en nazik (brülant) gereksinimidir. İşte, bu nedenle, barış içinde bir arada yaşama program temeli üzerinde, burjuva çevrelerin temsilcileri de dahil olmak üzere türdeş olmıyan (hétérogéne) sınıfsal güçler birleşmektedirler.

Barış ve savaş problemlerinin çözümü, aynı zamanda dünya sosyalist devriminin geleceğine de doğrudan doğruya bağımlıdır.

Modern bir termo - nükleer savaş, devrimin adlarına gerçekleştiği emekçi kitlelerin çok büyük bir kısmının imhası anlamına gelecektir; (bu savaş, ç.) tarihte daha önce hiç görülmemiş (bir biçimde, ç.) üretim güçlerinin bir yıkımına yol açacak, insan uygarlığını çok gerilere iteleyecek, sosyalist toplumun kuruluşunun maddi koşullarını çok büyük bir ölçüde alt düzeye indirgeyecektir. İşte bu nedenle, devrimi barış için mücadele ile hertürlü zıtlaştırış, bizzat devrimin amaçlarının özünü olduğundan başka göstermek-

tir (yapısını bozmak, dénature, ç.) ,bu amaçları, çalışanların gereksinimlerinden ve çıkarlarından ayırmak girişimidir.

Bazı ateşli «devrimciler» gibi, markisist - leninist doktrini önemsemeksizin savaşı, bir devrimi hızlandırma vasıtası görenler, devrimin amacının yıkıcılık değil, yaratıcılık olduğunu «unutmaktadırlar»: devrim, sosyalist ve komünist toplumu kurmak ve sadece sömürü, aşılmış rejimi yıkmak zorundadır. Oysa termo - nükleer savaş, bu amacın gerçekleşmesini uzun süre geciktirebilecektir.

A. Auersperg; barış içinde bir arada yaşama politikası içinde, sınıfsal yönlerle demokratik yönleri birleştiren diyalektik bağlantı düşüncesini geliştirdi. Devletler arasında, sağlam barışçıl ilişkilerin kurulması tartışılmaz bir demokratik şiardır. Fakat, bu, uluslararası arenada sınıf mücadelelerinin, sosyalizmin, bu mücadele içindeki uluslararası işçi sınıfının ve ulusal kurtuluş haraketlerinin sonucundan başka birşey değildir. Bilindiği gibi, kapitalizmin genel krizinin bu aşamadaki özelliği, ortaya çıkışının ve derinleşmesinin, ilk iki aşamadakinin tersine olarak, bir dünya savaşına bağlı olmayışıdır. Bu yeni durumun temel nedeni, sosyalizmin, dünya gelişiminin bütün yönleri üzerinde bir etkisi olan, bir güç haline gelmiş olmasıdır. Sosyalist ülkelerin, barış içinde bir arada yaşama için mücadeleleri, aynı zamanda, bizzat sosyalizmin insancıl yapısından çıkmaktadır.

BARIŞ: DEVRİMİN MÜTTEFİKİ

İnceleme grubuna katılanlar; şu yada bu ülkede güçlüklere, engellere, geçici başarısızlıklara rağmen, uluslararası detant'ın devrimci sürecin ilerleyişini elverişli kıldığını saptadılar. Yeni ülkeler, emperyalist sistemden koptular. Sosyalist devrim Küba'da zafere ulaştı; Portekiz'deki devrim, birçok yıllar boyunca hakim olan faşist rejime son verdi; Hind - Çini halklarının ulusal kurtuluş mücadelesi tarihsel zaferlerle taçlandı; ilerici ulusal demokratik rejimler birçok gelişmekte olan ülkede güçlerini kanıtladılar.

G. Diliguenski, uluslararası ilişkilerde barış içinde bir arada yaşama ilkelerinin emperyalizmin «iyi niyet» inin yada bilmem hangi koşullarda dünya sosyalizmi ile «uzlaşma»sının ürünü olduğu iddiasına inanmak bir hata olacaktır, dedi. Bu süreç emperyalizmin hedeflerine askeri, silahlı vasıtalarla uzlaşma olanağını büyük ölçüde sınırlandıran, dünya sosyal güçlerindeki belli bir ilişkiyi (dengeyi, ç.) ifade etmektedir. Bu, emperyalizmin, devrimci harekete karşı bundan böyle bu vasıtalarla başvurmayacağı anlamına elbette ki gelmez. Bununla beraber, (emperyalizm, ç.) bu (vasıtalardan, ç.) istediği yerde ve anda artık yararlanamamaktadır.

Şimdi, emperyalizm, her durumda silahlı bir karşı - devrim ihraç etmeyi gerçekleştirebilmekten uzaktır, zira dünya sosyalizmi-

nin gücü ve devrimci hareket buna karşı çıkmaktadır (engellemektedir, ç.). Vietnam örneğinin gösterdiği gibi, barış içinde bir arada yaşama koşullarında, karşı - devrim ihracına karşı askeri olmıyan siyasal mücadele yöntemleri, silahlı devrimci mücadele ve sosyalist dünyanın (bu silahlı devrimci mücadeleye, ç.) çeşitli yardımları kadar önemlidir.

Bu yöntemlerin uygulanması (Vietnam Demokratik Cumhuriyeti ile ABD arasında Vietnam sorunu üzerinde görüşmeler, G.-R.P.'nin kırktan çok devlet tarafından diplomatik tanınışı, ç.) Güney Vietnam halkının kurtuluş mücadelesinin gelişimini önemli ölçüde kolaylaştırmıştır.

İnceleme grubuna katılanlar, uluslararası detant'ın, devrim yolu üzerindeki bütün güçlükleri ve bütün engelleri kuşkusuz kaldırmadığını, karşı - devrimci güçlerin direncini elimine etmediğini kaydettiler. Özellikle Şili deneyi, bu güçlerin özellikle ekonomiyi sabote etmeye ve devrimci güçleri bölmeye çalıştıklarını kanıtlamıştır. Sadece, sosyalist devletlerin yardımının şu yada bu ülkede karşı - devrimi önleyeceğini düşünmek çok büyük bir hata olacaktır.

Böyle birşey, devrimci hareketin ancak yönünü şaşırtabilir, (devrimci hareketin, ç.) karşı - devrime karşı mücadelesinde en önemli problemlerinin çözümünü şaptırabilir. Bu, en önemli problemler şunlardır: yerli ve yabancı büyük sermayeyi bozguna uğratmaya, ekonomik ve toplumsal ilerlemeyi sağlamaya yönelik sosyal ve ekonomik tedbirlerin oluşturulması ve gerçekleştirilmesi; bütün demokratik güçlerin birliğinin sıkılaştırılması; devrimin barışçıl gelişme yolunun sağladığı bütün olanaklardan yararlanma, zira iç - savaş, karşı - devrim ihracını en fazla kolaylaştıran (şeydir, ç.); devrimci kazanımların sağlamlığını en yüksek düzeyde garanti edecek, gericiliğin, herhangi bir ülkenin devrimci güçlerine doğrudan bir saldırıya kışkırtılmasını engelleyecek bir dış politikanın uygulanması. Dış ekonomik ve siyasal problemlerin çözümlenmesi için, devrimci güçlerin, sosyalist devletlerin bütün alanlarda yardımından ve desteğinden, uluslararası işçi hareketinin ve ulusal kurtuluş hareketlerinin dayanışmasından yararlanması kesinlikle çok önemlidir.

M. Doig; devletler arasında savaşlar vasıtasıyla devrimci sürecin gelişmesi «teori» sinin, kapitalist ülkelerdeki işçi hareketinin ve ulusal kurtuluş hareketlerinin devrimci insiyatifi rolünü açıkça önemsizleştirmeyi hedef aldığını, kaydetti. Bu tür pozisyonlar, devrimci güçleri pasif bir role, istisnai bir dünya felaketinin bekleyişine mahkum etmektedir. Tartışma belgelerinin kanıtladığı gibi, barış içinde bir arada yaşamanın önemi, herşeyden önce, bunun, her bölgedeki devrimci süreçlerin iç motor güçlerinin or-

taya çıkması için, optimal koşulları yaratması, bu güçlerin etkinliğinin özgürce gelişimini sağlamasındadır.

G. Kwiatowski; barış içinde bir arada yaşama politikasını, işçi sınıfının mücadelesi üzerindeki etkisini elbette ki otomatik bir süreç gibi kavramak gerekir, dedi. Tekelci sermaye ve bizzat en gerçekçi temsilcileri, uluslararası detant'ın bugün iç siyasal süreçler üzerinde sahip olabileceği etkisinden korkmaktadırlar. İşte bu nedenle, hem sosyalist ülkelerle ilişkilerini normalleştirmek için hareket ederlerken, aynı zamanda da kendi ülkelerinde anti - komünist eylemlerini sürdürmektedirler.

Anti - komünizme karşı başarı ile direnmek ve işçi sınıfının çıkarları için mücadelelerini elverişli kılan olanaklardan etkili (biçimde, ç.) yararlanmak için, işçi sınıfı ile bütün barışçıl ve demokratik güçlerin eylem birliğini gerçekleştirmek gereklidir. Komünist Partisinin siyasal ve ideolojik etkinliği, bu süreçte, büyük bir rol oynamaktadır. Alman Komünist Partisi militanları, Federal Almanya emekçilerinin çıkarlarının kararlı savunucularıdır. (Bu militanlar, ç.) kitlelerle olan bağlarını genişletmek ve ülkede ve ülkenin işçi hareketi içinde ortaya çıkan süreçler üzerinde, etkime yeteneklerini geliştirmek için gayret sarfetmektedirler.

M. Doig; uluslararası detant tarafından koşullandırılan siyasal değişiklikler, komünist partilerine kitleler arasında çalışmak için yeni olanaklar sağladı, (komünist partilerinin, ç.) kitleler üzerindeki etkilerinin yaygınlaşması karşısında birçok engeli azalttı, yada ortadan kaldırdı, dedi. Bu özellikler, komünistlerin sendikalarda ve fabrika komitelerinde gençlik ve diğer kitle örgütlerinde pozisyonlarının güçlenmesiyle, çalışanların sınıf mücadelelerinin süregelişinde artan eylemleri ile doğrulanmaktadır. Bazı ülkelerde, çeşitli eğilimlerdeki sendikaların ortaklaşa çalışmalarının gelişmesinin, sadece acil toplumsal ve ekonomik taleplerin savunulması açısından değil, fakat siyasal planda da işçi sınıfının birliğinin güçlenmesi (pekişmesi, ç.) için çok büyük bir önem taşımaktadır.

İnceleme grubuna katılanlar, bugünkü uluslararası durumun, işçi sınıfının ittifaklarının genişlemesine, geniş bir anti - tekelci koalisyonun oluşturulması açısından devrimci işçi hareketi ile proleter - olmıyan demokratik güçlerin bağlarının güçlenmesine elverişli olduğunu, kaydettiler. Detant koşullarında «komünist tehlikesi» miti dağılıp giderken, köylülüğün geniş tabakalarının, aydınların küçük kent ve kır burjuvazisinin dikkatleri, çözümü tekelci devlet kapitalizmi tarafından frenlenen, ekonomik ve sosyal durumlarının problemleri üzerinde gitgide daha fazla yoğunlaşmaktadır. Tekellerin nüfuzuna karşı çıkışları, gitgide daha şid-

detli olmakta; işçi hareketi ile ittifak kurmanın gerekliliğini gitgide daha iyi anlamaktadırlar.

Bu sürecin, siyasal sonuçları dikkat edilmeyi gerektirmektedir, (dikkate şayandır, ç.). Geniş sosyal tabakalara bağlı bazı burjuva ve küçük - burjuva partileri ve hatta ordu çevreleri de —Portekiz olayının gösterdiği gibi— soğuk savaş döneminin siyasal doğmalarını tekrardan gözden geçirmeye eğilim göstermektedirler. Bu temel üzerinde, işçi hareketi ile diğer siyasal ve sosyal güçlerin, özellikle de tekellerin nüfuzunu elimine etmeye katkıda bulunabicek bazı demokratik amaçlar lehine tavır alan, iktidardaki burjuva partilerinin sol akımları ile birlikte eylemleri çoğalmaktadır. Bu eylemlerin gelişimi bazan, tekelci gericiliğe karşı yönelen ve geniş bir sosyal tabana sahip olan işçi sınıfı ile demokratik güçlerin **siyasal ittifaklarının** oluşması ile sonuçlanabilir. Bu ittifaklar, somut biçimlerinden bağımsız olarak tekelci gericiliği tecrit etmeyi ve anti - tekelci mücadeleyi ilerletmeyi bağlıyabilirler.

Gelişmekte olan ülkelerde, bütün anti - emperyalist, anti - diktatoryal ve anti - oligarşik güçlerin ulusal birleşik cepheleri, gitgide daha hızlı ritimlerde oluşmakta ve gelişmektedirler. Yeni uluslararası konjonktürde sosyalist dünya, bu ülkelerde kapitalist - olmıyan yolun seçiminde artan bir etkide bulunmaktadır. Buna katkıda bulunan diğer faktörlerin etkinliği de aynı şekilde güçlenmektedir.

P. Auersperg, barış ve uluslararası ortaklaşa çalışma mücadelesinde yeni pozisyonların fethinin, çalışanların sosyal ve ekonomik hayati çıkarları için, toplumsal ilerleme için savaşı kolaylaştırdığına, işaret etti. Barış içinde bir yaşama politikası, askeri - sinai kompleksler ve enflasyon doğurucuları tarafından yutulan üretici olmayan ulusal bütçelerin indirgenmesi için; karşılıklı olarak, yararlı uluslararası ortaklaşa çalışmadan doğan maddi kaynaklardan, ekonomik hayatı sağlıklı kılmak ve çalışanların hayat düzeyini yükseltmek amacıyla mücadele eden parti ve grubların lehine çalışmaktadır. O halde, bu politika, halk kitlelerinin olgunluğa ulaşmış ekonomik ve sosyal problemlerin çözümü için mücadelesini kolaylaştırır, tekellerin paylaşmasız nüfuzunun neden olduğu kriz sonucu meydana çıkan belirtilerin sosyal sonuçlarını hafifletir. **G. Kwiatowski;** bu açıdan bakıldığında, kapitalist ülkelerin işçi hareketi için, silahlanma için mücadelenin özel bir önemi vardı. Örneğin, Federal Almanya'da sendikalar, silahlanma bütçesini yarıya indirgemeyi ve bloke edilmiş kredilerden böylece sosyal gereksinimler için yararlanılmasını talep etmektedirler. (Sendikaların, ç.) bu talepleri, kolaylıkla anlaşılabileceği gibi, Federal Alman Cumhuriyeti'nin SSCB ve diğer sosyalist ülkelerle ilişkilerinin normalleşmesi sonucu, ortaya çıkan yeni durum sayesinde bir destekten ya-

rarlanabilir. Bu tür amaçlar için, mücadele, aynı zamanda uluslararası detant'ın güçlendirilmesi için etkili bir vasıtadır.

H. Safari; silahlanmaya hasredilen devcesine harcamaların, gelişmekte olan ülkelerin geriliğinin (geri kalmışlığının, ç.) temel nedenlerinden biri olduğunu söyledi. Emperyalist güçler, gerilimi suni olarak kışkırtarak, gelişmekte olan ülkeler arasına karşılıklı geçimsizlik ve güvensizlik (tohumları, ç.) ekerek, (bu ülkeleri, ç.) neo - kolonyalist etkileri altına almak için, gelişmekte olan ülkelere modern silahlar satmayı denemektedirler. Ulusal bağımsızlığı, ilerici bir ekonomik ve sosyal gelişmeyi garanti etmek için militarizme ve silahlanma yarışına karşı tutarlı bir biçimde mücadele etmek gerekir.

Silahlanmanın azaltılması, emperyalizm koşullarında ulaşılabilecek gerçekçi bir amaçtır (hedeftir, ç.). Bu sonuç, işçi hareketinin ve bütün barışçıl güçlerin doğru bir yönlendirilmesini belirlemek için, barış ve savaş problemlerine iyice temellendirilmiş olan ve ne pasifist ütopyalarla ne de dogmatik bir fatalizmle hiçbir ilgisi olmayan düzenleme perspektifleri bulmak için çok önemlidir.

DETANT: EMPERYALİZME KARŞI SAVAŞAN GÜÇLERİ ÇOĞALTIR

İnceleme grubuna katılanlar; barış içinde bir arada yaşama ile sınıf mücadelesi arasındaki karşılıklı bağlantının, her ülkede, her bölgede eylemde bulunan anti - tekelci ve anti - emperyalist hareketlerin gelişiminin (ortaya çıkardığı, ç.) içsel faktörler ile, dışsal uluslararası faktörler arasındaki ilişki sorununun bir bölünmeden başka birşey olmadığına işaret ettiler. **M. Paredes**; bu konu ile ilgili olarak, uluslararası faktörlerin önemini bilmenin, işçi sınıfının ve diğer ilerici güçlerin ulusal bir platformda sürdürdükleri mücadelesinin önemsenmemesi anlamına mutlak olarak gelmiyeceğinin, söylemeden de (kendiliğinden, ç.) anlaşılacağını söyledi. Bu, barış içinde bir arada yaşamanın, sınıf mücadelesini ve ulusal kurtuluş mücadelesini kendine tabi kıldığı, (bunların, ç.) gelişimini koşullandırdığı anlamına da gelmez.

Her ülkedeki işçi hareketinin ve demokratik hareketin düzeyi, doğrultuları, biçimleri, Marksist - Leninist görüş açısından, iç koşullar tarafından tayin edilir: sınıfsal çelişkilerin keskinliği, sosyal ve ekonomik yapıların özellikleri, işçi sınıfının tarihsel deneyimi, işçi sınıfının sınıf bilincinin gelişmesi, v.d. **G. Diliguenski**, aynı zamanda global uluslararası durumun ve her ülkenin uluslararası ilişkiler sistemindeki yerinin de, işçi hareketinin ve demokratik hareketin ne ölçüde iç potansiyellerini gerçekleştirebileceğini, birleşik bir güç olarak hareket edebileceğini, emperyalizmin pozisyonları-

nı sarsabileceğini doğrudan tayin ettiğini saptadı.

M. Doig; savaş sonrasının tarihsel deneyimini hesaba katarak, sınıf mücadelesinin gelişmesi ile uluslararası ilişkilerin durumu arasındaki karşılıklı bağıntısı problemini ayrıntılarıyla analiz etti. İkinci Dünya Savaşını takip eden ilk yıllarda, demokratik ve ulusal kurtuluş hareketlerinin güçlü bir atılımı, işçi sınıfının sosyal ve siyasal pozisyonlarının önemli ölçüde pekişmesi, komünist partilerinin kitlesel etkisinin ve sendikalarda en savaşçı akımların güçlenmesi görülmüştü.

Bütün bunlar, Sovyetler Birliği'nin büyüyen prestijinin ve muzaffer sosyalizm ülkesiyle, en büyük kapitalist ülkeleri birleştiren anti - hitlerci koalisyonun deneyiminin tayin ettiği uluslararası koşullar sayesinde mümkün olmuştu. Anti - hitlerci koalisyonun dağılması ve soğuk savaşın harekete geçirilmesi emperyalist burjuvaziye, demokratik güçlere karşı dizginsiz bir kampanya başlatmayı, sosyal, siyasal ve ideolojik cephelerde karşı - saldırıya geçmeyi sağladı.

Soğuk savaş, proleteryanın sınıf mücadelesini ve anti - emperyalist hareketi kuşkusuz ki durduramadı. Bu dönemde, halkların barış için mücadelesi, nükleer bir savaş tehdidine karşı mücadelesi, büyük bir genişlik kazandı. Bununla beraber, soğuk savaş, kapitalist ülkelerdeki ilerici işçi hareketi ve demokratik hareketin gelişmesini ciddi olarak frenledi, kitlelerin sınıfsal siyasal bilincinin yükselmesini engelledi.

Soğuk savaş, (dönemine, ç.) özgü hasım blokların «global çatışması» mantığı, uluslararası arenedan iç siyasal arenaya, devletler arasındaki ilişkilerden farklı ideolojik doğrultulu işçi örgütleri arasındaki ilişkilere geçti. İşçi hareketi bölündü, sosyal - demokrasinin ve reformist sendikalar içindeki ideolojik ve siyasal farklılaşma süreci durdurulmuş oldu, burjuvazi ile işbirliğine düşman akımların gelişme olanakları tıpkı (bu akımların, ç.) partilerin ve sendikaların politikası üzerinde etkide bulunma olanakları gibi azaldı; oportünizm ve sınıf işbirliği en açık biçimlerde gelişti.

Soğuk savaş, proleteryanın önüne diktiği engellerle, (işçi sınıfının, ç.) sınıfsal ve enternasyonalist amaçlarını anlamaktan ve gerçekleştirmekten alakoydu, bazı emekçi tabakaları üzerinde burjuva ideolojisinin etkisinin güçlenmesine katkıda bulundu. Ancak, uluslararası siyasal iklimin dereceli biçimde buzlarının çözülmesi ile, uluslararası ilişkilerin gelişiminin genel doğrultusunda, 50 yıllarının ortalarında başlayan dönemeç, kapitalist ülkelerin işçi ve bütün ilerici güçlerinin hareketinin, sosyal ve siyasal hayatta yeni pozisyonlar kazanmasını sağladı.

P. Auersperg; en savaşçı emperyalist çevrelerin eylemlerinin, 60 yıllarında bazı bölgelerde (örneğin Güney - doğu Asya'da, La-

tin - Amerika'da, Afrika'da) ulusal devrimci ve demokratik güçlere karşı - saldırı reaksiyonunu doğurduğunu kaydetti. Uluslararası detant, devrimci güçlere, saldırıya geçme olanağını, önemli zaferler kazanmayı sağladı. 70 yıllarında barış içinde bir arada yaşamanın başarıları ile belirlendiği gibi aynı zamanda da sınıf mücadelesi büyük bir atılım kazanmakta, ulusal kurtuluş hareketi kesin başarılar kaydetmektedir.

G. Kwiatowski; Federal Alman Cumhuriyeti örneğini ele alarak detant'ın, devrimci işçi hareketi üzerindeki olumlu etkisini gösterdi. Soğuk savaşın, bu ülkedeki doruk noktası, Alman Komünist Partisinin yasaklanması olmuştu. Komünist Partisi, Federal Alman Cumhuriyeti'nde on iki yıldan fazla bir süre illegal çalışmıştı. 1968'de, uluslararası detant sürecinin başlangıcında Alman Komünist Partisi kurulmuştu. Bunun, her zaman büyük bir önemi olmuş ve olagelmiştir.

İnceleme grubu, detant sürecinin, ulusal kurtuluş hareketi üzerindeki etkisine büyük bir dikkat atfetmiştir.

H. Safari; emperyalizmin, ekonomik ve siyasal boyunduruğundan kesinlikle kurtulmaksızın, dünyada barış ve güvenlik pekiştirilemez. Barış içinde bir arada yaşama Leninist politikası, gelişmekte olan ülkeleri olumlu olarak etkilemeye başladı. Bu, petrol için mücadelesine bağlı olduğu, emperyalizmin saldırgan özlemlerinin özel bir biçimde kendini hissettirdiği İran Körfezi bölgesini özellikle ilgilendirmektedir.

Göreceli olarak yakın bir geçmişte, özellikle de soğuk savaş boyunca halkların kendi doğal kaynaklarına sahip olmak ve (doğal kaynaklarının, ç.) işletilmesini kontrol etmek arzuları, gerici askeri darbelerle ve emperyalistlerin doğrudan bir askeri müdahalesi ile kırılmıştı. Bu konu ile ilgili olarak sadece, İran'da Mussaddık hükümetinin 1953'de devrilmesini; 1958'de Büyük Britanya'nın Ürdün'e; ABD'nin Lübnan'a müdahalelerini; Britanya askeri birliklerinin 1961'de Kuveyt'e çıkartılmasını; Bahreynlilerin petrol sömürgecilerine karşı ayaklanmasının, 1962 - 1963'te Britanya askeri birlikleri tarafından ezilmesini ve bu bölgede meydana gelmiş diğer trajik olayları hatırlıyalım.

Bu durum son yıllarda değişti. Petrol üreticisi devletlerin çoğunluğu, petrol sanayisinin tam yada kısmi bir millileştirilmesine başvurmaktadırlar; emperyalist tekelleri, bu ülkelerin petrol sanayisinden kovmak için yeni bir güçler ilişkisi (dengesi, ç.) yaratılmaktadır.

İşte, özellikle bu yeni uluslararası durumdur ki, hammadde problemlerine ve ekonomik gelişmeye hasredilen, Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Kurulunun VI. özel oturumunun davet edilmesini ve (bu oturumda, ç.) her ülke için kendi doğal kaynaklarını

kontrol etme ve özellikle de millileştirme hakkını öngören belgelerin kabul edilmesini sağlamıştır.

A. Dansoko; Afrika - Asya ülkelerinde, barış içinde bir arada yaşama politikasının ulusal kurtuluş bölgesinde bir **statükonun** kurulmasını hedeflediği şeklinde iddiaların çoğu kez duyulduğunu (işitildiğini, ç.) söyledi. Bu iddia, gerçekle çelişmektedir. Bağımsız Afrikalı devletlerin ezici çoğunluğu, barış içinde bir arada yaşama koşullarında yaratılmışlardır ve sosyalist ülkeler, Afrika'nın devrimci demokratik rejimlerine kesinlikle, işte, bu koşullarda etkili bir yardım, (bu rejimlerin, ç.) güçlenmesine ve gelişmesine büyük ölçüde katkıda bulunan bir yardım sağlayabilmişlerdi. Kıtamızdaki tüm siyasal durum, detant sürecinin yararlı etkisi altında oluşmaktadır. Afrika Birliği Örgütü'nün pozisyonlarının evrimi, bunun parlak bir kanıtıdır. Bu örgüt, 1963 yılındaki kuruluşunda, aşırı Batı yanlısı unsurlar da dahil, ulusal kurtuluş hareketinin bütün güçlerinin temsilcilerini bir araya getirmekteydi.

Soğuk savaşın, hastalık sıkıntılarının tamı tamına elimine olmadığı bu dönemde, Afrika, emperyalist askeri bloklara zorla sürüklenmek tehlikesiyle gerçekten tehdit edilmekteydi. Hatta, kıtadaki devrimci demokratik devletlere karşı, bir abluka örgütlemek girişimine bile girişildi. Bu girişimler başarısızlığa uğradı. İlerici, anti - emperyalist güçler, ulusal kurtuluş hareketinin bütün tayin edici sorunlarında kendi pozisyonlarını kabul ettirmeyi başardılar. (Bu güçler, ç.) bugün daha hala inisiyatifi ellerinde bulundurmaktadırlar. Örneğin, ABD'nin himayesi altında varolan Latin - Amerika'da tek bir pro - emperyalist bölgesel bir örgüt kıtada bulunmamaktadır.

M. Paredes; detant sürecinin Latin - Amerika'daki siyasal durumun gelişmesi üzerindeki etkisinden söz etti. Bu etki, Latin - Amerika devletlerinin Kuzey Amerika'nın hegemonyasından kurtulmak ve sosyalist ülkelerle ilişkilerini genişletmek, gerçek bir egemenlik kazanmak ve doğal zenginliklerini korumak için duydukları büyüyen arzularında kendisini hissettirmektedir (duyurmaktadır, ç.). Bağımsız bir dış politika uygulamak için, gitgide daha büyük bir eğilim duyulmaktadır. Birçok Latin - Amerika ülkesinin (Peru, Arjantin, Panama, Meksika, Ekvator, Venezuella, Kosta - Rika, Kolombiya ve diğerleri) pozisyonları, silahsızlanma, sömürgeciliğe ve ırkçılığa karşı mücadele, ekonomik bağımsızlığın güçlendirilmesi sorunlarında diğer Asya ve Afrika ülkelerinin (pozisyonları, ç.) ile birleşmektedir.

Latin - Amerika ülkeleri, seçimlerini gitgide daha fazla olarak bağımsızlık politikası için yapmaktadırlar. Sosyalist Küba'ya yapılan emperyalist abluka tam bir iflasla sonuçlandı. Bütün bu olumlu değişiklikler, emperyalizmin Latin - Amerika ülkelerinin

ezici çoğunluğuna politikasını empoze etmeyi, dizginsiz bir anti - komünizm ve anti - sovyetizmle bu bölgedeki etkisini pekiştirmeyi başardığı soğuk savaş zamanındakinin aksine olanaksız olacaktı.

Karşıt sosyal rejimli ülkeler arasındaki gerilimler, uluslararası detant'a giden dönemecin gerçekleşmesi, ulusal kurtuluş bölgelerindeki ilerici değişiklikleri kolaylaştırmıştır. Bu, aynı zamanda emperyalist devletlerin dolaplarına, fren hizmeti gören sosyalizmin zaferlerinin ürünüdür.

İDEOLOJİK MÜCADELE UZLAŞMASIZ BİR MÜCADELEDİR

İnceleme grubuna katılanların tümü için, sosyalist ve kapitalist devletler arasındaki ilişkilerin tipi ne olursa olsun, sosyalist ve burjuva ideolojileri arasında çözümlenemez bir antagonizmanın kaldığı, amansız ideolojik savaşın devam ettiği açıktır.

Uluslararası detant, aynı zamanda, ideolojik mücadelenin biçimlerini ve doğrultularını önemli ölçüde değiştirmekle (ideolojik mücadeleye, ç.) yeni bir karakter kazandırmaktadır.

P. Auersperg; bu açıdan bakıldığında, detant'ın, anti - komünizmin kapitalist ülkelerin emekçileri ve örgütleri üzerindeki etkisini azaltmaya, gerici burjuva ideolojisinin belli başlı doğrultularının maskesini indirmeye katkıda bulunduğunu, kaydetti. Şu halde, detant, kitlelerin sınıf bilincinin gelişmesi için önemli bir faktör olmakta; sosyalist düşüncelerin etkisinin güçlenmesine katkıda bulunmakta, devrimci dönüşümler için gerekli objektif koşulların oluşmasını kolaylaştırmaktadır.

Uluslararası detant'ın temel sonuçlarından biri, anti - komünizmin gitgide daha fazla tecrit olması, (anti - komünizm, ç.) ideoloji ve politikasının krizidir.

Emperyalizm; karşıt sosyal sistemler arasındaki çelişkileri çözümlemek için, askeri vasıtalardan gitgide daha az yararlanma olanağına sahip olduğundan ideolojik plandaki mücadeleye temel bir önem atfetmektedir. Kapitalizmin hayatta kalışı, emekçi kitlelerine ideolojik etkisini empoze etme yeteneğine büyük ölçüde bağlı olduğu halde, dünya sosyalizmi gelişmekte ve güçlenmektedir. **W. Paff;** bugünkü koşullarda ideolojik mücadelenin ekonomik ve siyasal süreçler üzerinde büyük bir etkisi olduğunu, kaydetti.

Tekelci burjuvazi, uluslararası detant koşullarında, soğuk savaş döneminde oluşturduğu sosyal stratejiyi ciddi olarak gözden geçirmek zorunda kalmıştır. Yeni dünya durumuna adapte olmak, manevra yapmak, reformist yöntemlere gitgide daha fazla başvurmak zorunda kalmıştır.

(Tekelci burjuvazi, ç.) çoğu kez, sözde kapitalist rejim çerçevesi içinde geniş sosyal amaçlar gerçekleştirecek, «hayat kalitesi»

ni mükemmelleştirecek, v.d. şiarlar ve «reform programları» öne sürmektedir.

Burjuvazi, bu tür yöntemlere ister istemez baş vurmak zorunda kalmıştır. Bu, sosyalist düşüncelerin ve sosyalizmin büyüyen etkisini belli bir ölçüde yansıtmaktadır. Tartışmaya katılanların oybirliğiyle saptadıkları gibi, sosyalist örneğin çekim gücünü en fazla artıran barış içinde bir arada yaşamaktır. Barış içinde bir arada yaşama sosyalizmin objektif yasalarını tamı tamına açığa çıkarmayı, sosyalizmin kapitalist rejime göre üstünlüğünü kanıtlamayı sağlıyan uluslararası koşulları yaratmaktadır. (Barış içinde bir arada yaşama, ç.) devrimci güçlere, sosyalist ülkelerde gerçekleştirilen yeni toplumun idealini kapitalizmin karşısına çıkarma olanağını vermektedir.

G. Kwiatowski; uluslararası detant süreci derinleşirken, kapitalist ve gelişmekte olan ülkelerin emekçilerinin sosyalist dünya ile ilişkilerinin her alanda genişlediğini, söyledi. Bu nedenle, sosyalist ülkeler üzerindeki gerçeği yaymak daha kolaylaşmaktadır. Örneğin, her yıl yüzbinlerce Batı Almanyalı, sosyalist ülkelere, en başta da Demokratik Alman Cumhuriyeti'ne gitmektedir. Bu temaslar ve kapitalist dünyadaki kriz olgularının keskinleşmesi, emekçileri düşündürmektedir: sosyalist ülkelerde işsizlik neden bilinmemektedir? Günlük tüketim mallarının fiyatlarında neden bir dengelilik bulunmaktadır? Eğitim sistemi, bu ülkelerde neden daha iyi gelişmiştir? Başka türlü söylemek gerekirse, sosyalizmin avantajlarını bizzat kendileri görmektedirler.

Sosyalist ülkelerle ekonomik ilişkilerin gelişmesinin, emekçilerin iş için mücadelesinde olumlu bir etkisi vardır. Örneğin, 220.000 Batı Almanyalı işçi ve memur, Sovyetler Birliği ile gerçekleştirilen sözleşmeler sayesinde bir iş bulmuşlardır. Bütün bunlar, kapitalist ve sosyalist ülkeler arasındaki ortaklaşa çalışmanın gelişmesinin, sosyalizmin aktif bir propagandası için sunduğu büyük olanakları görmektedir. Kapitalist ülkelerin geniş emekçi kitlelerinin zihninde, böylece sosyalizmin gerçeğe daha yakın bir imgesi oluşmaktadır. Bu, ideolojik mücadele için çok önemlidir.

G. Diliguenski; uluslararası durumda ortaya çıkan değişikliklerin, kitlelerin bilincinde radikal bir dönemece otomatikman yol açacağını ummak saflık olacaktır dedi. Klişeleşmiş ilke ve düşünceler iyice kök salmıştır ve bundan da fazla burjuva ideolojisi, kitlelerin sosyalist ideolojiye ulaşmalarını engelleyen «ön yargıları» (kitlelerin bilincine, ç.) sokmaya ve muhafaza etmeye hiç durmaksızın gayret etmektedir. Psikolojide ve bilinçteki değişiklikler, sosyal, ekonomik, siyasal ve özellikle de uluslararası siyasal hayatta ortaya çıkan (değişikliklere, ç.) göre çok daha yavaş olmaktadır.

Bununla beraber; bütün bu faktörleri ve farklı ülkelerin ve

farklı branşların emekçilerinde hissedilen bilinç düzeyinin eşitsizliğini hesaba katarak, burjuva ideologlarının uzun yıllar boyunca kökleştirmeye çabaladıkları sosyalizm ve komünist ideoloji konusundaki, pre - fabrike kavramların her yerde çöktüğü söylenebilir. Bu, daha şimdiden kitle bilincini geliştirmek, burjuva ideolojisinin (kitleler, ç.) üzerinde etkisinin üstesinden gelmek için, önemli bir adımdır.

Bu sürecin köklerini kapitalizmin krizinde, bu krizin sosyal ve ekonomik belirtilerinde olduğu kadar, burjuva hayat biçiminin değerlerinin krizinde de aramak gerekir. Devletler arasındaki barış içinde bir arada yaşama ilkeleri kesinleştiği ölçüde, emekçilerin bilincini değiştirmekte o denli kolay olacaktır. Bu değişikliklerin ritimlerinin ve sonuçlarının, komünist partilerinin ideolojik ve siyasal çalışmalarına çok büyük ölçüde bağımlı olduğu kuşkusuzdur.

W. Paff; günümüzde sosyal - demokrasinin bünyesi içinde gerçekleşen ideolojik süreçleri, bütün yönleri ile hesaba katmak, bu süreçlere diyalektik bir yaklaşımla yaklaşmak gerekliliği üzerine dikkati çekti. Sosyal - demokrat ideoloji, en önemli yönlerinde, bizim devrimci ideolojimize düşman kalmaya devam etmektedir. Sosyal - demokrat şiarlar (örneğin ünlü «demokratik sosyalizm» tipinde) çoğu kez, varolan sosyalizmi doğrudan hedef almaktadır. Buradan da reformizmle ve anti - komünizm doğrultusuyla savaşmak gerekliliği çıkmaktadır.

Bununla beraber, uluslararası sosyal - demokrasi —tıpkı reformist akım gibi— türdeş (homogéne) değildir. (Uluslararası sosyal - demokrasi, ç.) tekelci devlet kapitalizminin —eylemden çok sözle— savunmaya eğilim gösteren çevreleri ve emperyalizmin çelişkilerinin keskinleşmesi ve sosyalizmin büyüyen çekim gücü nedeniyle; sınıf mücadelesine giren ve tekellerin politikası ile gitgide daha tutarlı bir biçimde savaşanları biraraya getirmektedir.

İşte bu nedenle, uluslararası sosyal - demokrasinin bünyesi içinde ortaya çıkan değişikliklerde bir eş - biçimdelik (uniformite) bulmak pratik olarak olanaksızdır. Bu son yıllarda, farklı sosyal - demokrat partiler arasında ve hatta her partinin, bizzat kendi içinde ideolojik ve siyasal farklılaşma süreci, güçlü bir biçimde artmıştır. Bu süreçlerin gelişeceği ve sosyalist partilerin etkisi altında bulunan geniş emekçi tabakalarının tutarlı anti - kapitalist sınıf pozisyonlarına geçecekleri umulabilir.

A. Dansoko; toplumsal ilerleme güçlerinin hücumuna karşı, gericiliğin tarihin akışını geriye çevirmeye, ideolojik cephede yitirdiği pozisyonları tekrardan kazanmaya enerjik bir biçimde çabaladığının bilinememezlikten gelinmemesi gerektiğine işaret etti. Sosyalist ülkelere karşı geniş propaganda kampanyaları, sosyalizme karşı mücadele etmek için revizyonist ideolojik akımlardan ge-

niş ölçüde medet umma böylece açıklanabilir. Bu tür kampanyalar, modern kapitalizmin, marksist - leninist sosyalist ideolojiye karşı çıkarabileceği herhangi bir ideolojik değerler sisteminin yokluğunu gidermeye (karşılamaya, ç.) yöneliktir. Komünistler, sosyalizmin etkisini yıkmayı hedefleyen bütün ideolojik şaşırtmaları, radikal bir biçimde ve amansızca püskürtmektedirler.

İdeolojik mücadelenin en önemli doğrultularından biri, çağdaş emperyalizmin «barışçıl» karakteri üzerindeki hayalleri yıkmaktır. Bu hayaller, detant süreci ile ilgili kendi yorumunu empoze etmek için burjuvazi tarafından yayılmaktadır. Emperyalizmin gerçek yapısını (tabiatını, ç.) anlamak, militarist ve saldırgan güçlerin bütün dolapları karşısında sürekli uyanık olmak, barış için mücadelenin başarısını sağlamak için zorunludur.

Barış ve toplumsal ilerleme davası arasında yokedilmez (biçimde, ç.) varolan bağı, anti - komünist ve emperyalist ideolojinin bütün belirtilerine karşı yoğun bir mücadele sürdürmeksizin barışın pekiştirilemiyeceği anlamına gelir. Aynı zamanda, devrimci sürecin ilerleyişi, sağcı yada faşist olsun, barış içinde bir arada yaşama ilkelerine düşman düşüncelerle kararlı bir biçimde savaşmayı gerektirmektedir.

İnceleme grubuna katılanlar; barış için yorulmaksızın mücadeleyi sürdürmenin, detant sürecini geri - çevrilemez kılmanın bugünkü durumda, halklar için hayati (bir sorun, ç.) olduğuna işaret ettiler. Detant'ın temelinin pekiştirdiği (bir, ç.) an'da ilerici sosyal dönüşümler için savaşı yürüten devrimci güçlerin, sınıf savaşlarının elle tutulur sonuçlarını kaydettiler. Barış, demokrasi ve toplumsal ilerleme için savaşanların düşüncelerinde, planlarında, eylemlerinde iyimserlik derinlemesine iz bırakmıştır ve mutlu yarınlara inanç içlerine işlemiştir.

—— «0» ——

Bu sayıdaki ikinci çevirimiz ise, Milliyetçiliğe Karşı Proletarya Enternasyonalizmi.

Bütün anti - maoistleri revizyonist ilan eden dünyada olduğu gibi ülkemizde de sendika «basmak», türlü provokasyon «uzmanı» olan Maoistler, işçi sınıfından tecrit oldukça kendilerine yeni uzmanlık alanları aramaktadırlar. Küçük - burjuvazinin özelliklerinden yararlanmayı «iyi bilen» maocular, yeni «teori»ler icat ederek bilimsel sosyalizmi tahrif etmekte ve burjuvazinin değirmenine su taşımaktadırlar.

Bu sayıdaki ikinci çevirimizde de; troçkist ve revizyonist yandaşları ile birlikte maoizmin milliyetçilik ve proletarya enternasyonalizmi konusundaki görüşlerini sergileyen bir çeviri sunuyoruz.

milliyetçiliğe karşı proletarya enternasyonalizmi (*)

Charilaos FLORAKİS - YOTİS
Türkçesi : Metin ERDEM

1969 yılındaki Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Konferansını takip eden yıllar, dünya devrimci sürecinin gelişimi üzerinde hatırı sayılır bir etkisi olan olaylarla doludur. Komünistlerin karşısına çıkan yeni karmaşık görevler, bugün ortaya çıkan olanaklar, La Nouvelle Revue İnternationale dergisinin daha önce de kaydettiği gibi [1] dünya komünist hareketinin birliğinin güçlenmesini gerektirmektedir. Bugün, komünist partileri arasında güncel gereksinimlere daha iyi uyarlanmış bir ortaklaşa çalışma, proleterya enternasyonalizmi ilkelerinin kesinleşmesine, (bu ilkelerin, ç.) teorik, ideolojik ve günlük pratik gelişmelerine sıkı (bir biçimde, ç.) bağlıdır.

Marksizmin kurucuları, proleterya enternasyonalizminin objektif yasa değerine sahip olduğuna işaret etmişlerdi. Tarihsel ve evrensel görevini (mission) yerine getirmek için mücadele eden işçi sınıfının dayanışma ve birliği (cohesion) enternasyonal gerekliliklerdir. Enternasyonaldir çünkü;

> **«bütün ülkelerin proleterlerinin aynı çıkarları ve aynı düşmanları vardır, onların sürdürecekleri aynı mücadeleleri vardır.»** [2]

gereklilikleridir, zira;

> **«sadece işçi sınıfının enternasyonal ittifakı, ona son zaferi sağlıyabilir.»** [3]

Bu tezleri çözümleyen ve geliştiren Lenin, şöyle yazıyordu:

> **«Bütün ülkelerin işçilerinin bu birliği, işçiler üzerinde egemenliğini uygulayan kapitalistler sınıfının, bu egemenliğini tek bir ülke çerçevesi içinde sınırlandırmaması olgusu ile gerekli kılınmaktadır... Sermayenin egemenliği enternasyonaldir. Bundan dolayı, bütün ülkelerin işçilerinin kurtuluş için mücade-**

---

* Bu yazı; Yunanistan Komünist Partisi Birinci Sekreteri **Charilaos Florakis - Yotis**'in La Nouvelle Revue Internationale Dergisi'nin Ocak 1974 sayısında yayınlanan yazısının çevirisidir.

lesinin başarı ile taçlanabilmesi, ancak işçilerin de uluslararası sermayenin bütünü ile savaşmalarıyla mümkündür» [4]

Proleterya enternasyonalizminin objektif bir yasa olduğunu bilmemezlikten gelme, devrimci hareketle kaçınılmaz ve doğal olarak tersliklere yol açar:

«Farklı ülkelerin işçileri arasında varolmak zorunda olan kardeşçe birlik karşısında ve işçileri kurtuluşları için mücadelelerinde birbirlerini karşılıklı olarak sıkı sıkıya savunmalarını teşvik etmek karşısında takınılan hor görücü tavır, (işçilerin, ç.) uygunsuz (ahenksiz, ç.) çabalarının genel bozgunu ile cezalandırılır.» [5]

diye yazmaktaydı Marx.

Bu marksist - leninist düşünceler, pratik içinde uzun süreden beri doğrulanmıştır. Dünya komünist ve işçi hareketinin, **Komünist Parti Manifesto'**sundan günümüze kadar katettiği yol, (bu düşüncelerin, ç.) derinliğine bilimsel karakterlerinin işçi sınıfının tarihsel görevini yerine getirmesi için (taşıdığı, ç.) hayati değerlerinin birçok kanıtını bize sağladı. Proleterya enternasyonalizmi ilkelerine, bütün partiler tarafından saygı gösterilmesi bir gerekliliktir. Fakat, aynı zamanda da dünya komünist hareketinin başarılarının ve bizzat varlığının en önemli bir koşuludur. Bu büyük gerçek, bilimsel komünizmde, o denli uzun zamandan beri ve hiç kesintisiz ve azgınca hücumlara maruz kalan (uluslararası burjuvazi ve ajanları tarafından) konunun proletarya enternasyonalizminden başka birşey olmadığı olduğu olgusu ile de bir başka kanıt bulmaktadır.

Proleterya enternasyonalizmi, taban tabana karşıtının —burjuva milliyetçiliğinin— inkarı (olumsuzlaması, ç.) olarak doğmuştu ve ezilen bir ulusun içinde ortaya çıkan ve ezen ulusların yönetici sınıflarının gerici milliyetçiliğine karşı çıktığı ölçüde, ilerici bir rol oynıyan sürekli ve tavizsiz mücadelede gelişmeye devam etmektedir; milliyetçiliğin diğer bütün biçimleri, sosyal ilerlemeyi frenliyerek, dünya devrimci sürecinin gelişmesine ayak bağı olarak, toplumun gelişimi üzerinde az yada çok güçlü olumsuz bir etki yapar.

Milliyetçilik, komünist ve işçi partilerine nüfuz ettiği zaman özellikle tehlikelidir. Bu durumda, işçi sınıfının ideolojisine ve politikasına göre bir sapma oluşturarak «sol» ve sağ oportünizmle birleşir yada bunları bizzat kendisi doğurur; bu da, komünistlerin uluslararası eylem birliğinin ideolojik ve siyasal temellerinin dibine kazma vurur. Milliyetçiliğe doğru sapan Parti, sonuçta tecrit olur ve proletarya enternasyonalizmi ile (bağlarını, ç.) tümüyle koparır. Lenin şöyle yazıyordu:

«Milliyetçilik görüş açısını kabul eden, kendi milliyetini, kendi ulusal işçi hareketini bir Çin Seddi ile çevirmek arzusuna doğal olarak varmak zorundadır ve her kente, her kasabaya ve her köye özel Çin Sedleri inşa etmek olgusu bile onun gözünü korkutmayacaktır (tasarlandırmıyacaktır, ç.); güttüğü bölme ve ayırma taktiği ile bütün ulusların, bütün ırkların ve bütün dillerin proleterlerinin yakınlaşması ve birleşmesi büyük temel kuralını hiçe indirgemesi bile onun gözünü korkutmayacaktır (tasarlandırmıyacaktır, ç.)» [6]

Çin Komünist Partisinin bugünkü yöneticilerinin pozisyonlarının evrimi bize, Lenin'in bu sözlerinin ne kadar doğru olduğunu göstermektedir: milliyetçilik, iktidarda bulunan bir Komünist Partisinin saflarına sızdığı zaman, işçi sınıfına özellikle büyük ölçüde zarar verir (milliyetçiliğin, maoizmin tüm içeriğini tüketmediğine de işaret edelim)

Emperyalizm, dünya devrimci hareketini ve ilk öncede anti - emperyalist mücadelenin belli başlı gücünü temsil eden sosyalist devletleri bölmeyi denemek için temelde milliyetçilik üzerinde durmaktadır. İşte bu nedenle, Marksist - Leninist partiler, bütün enternasyonalist devrimciler, burjuva ve küçük - burjuva milliyetçiliğine karşı mücadeleyi bir an bile zayıflatmamak zorundadır, proleterya enternasyonalizmi ilkelerini, çalışanların bilincinde her zaman daha iyi pekiştirmek zorundadırlar.

Son on yıllarda, proletarya enternasyonalizmi düşüncelerinin, komünistlerin uluslararası ortaklaşa çalışma alanındaki kazanımlarının deneyimi sayesinde ve özellikle de komünist ve işçi partilerinin uluslararası konferansları sayesinde verimli bir gelişime tanık olduğu bilinmektedir. Aynı şekilde bilinmektedir ki, komünist hareketin gelişiminin bütün aşamalarında, devrimci partilerin, eylemlerinin düzenlemesinin (coordinotion) yetkinleştirilmesi birincil bir önem taşımaktadır. Bundan da fazla olarak, bizim düşüncemize göre, bu düzenlemenin düzeyi, devrimci hareketin uluslararasılaşması, devrime ve uluslararası sınıf mücadelesinin somut gereksinimlerine her zaman bağımlıdır.

1969 yılındaki Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Konferansı, hareketimizin birliğinin güçlendiğini gösterdi. Bir çok ülkelerin komünistleri, o günden beri geçen dört buçuk yılda (birliğin, ç.) hızlanışını kaydettiler. Partimize * göre, uluslararası komünist hareketin birlik düzeyi, uluslararası devrimci sürecin

(*) Yazar, Yunanistan Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteridir, ç.

bugünkü gereksinimlerine, sınıflar mücadelesinin bugünkü gereksinimlerine daha henüz tamamıyla uygun değildir. Bu uygunsuzluğun karakteri, kendiliğinden anlaşılacağı gibi, kısmîdir ve dünya sosyalist sisteminin ve uluslararası komünist hareketin gücünün gelişim ve etkisini hiç durmaksızın gelişen genel tablosunu değiştirmektedir. Bununla beraber, bu uygunluk, eğer daha fazla olsaydı, devrimci güçlerin bu son yıllarda maruz kaldıkları tersliklerden ve başarısızlıklardan kaçınmanın mümkün olabileceği, anti - emperyalist mücadeleyi ve dünya devrimci sürecini geliştirmek için yeni olanaklardan daha iyi yararlanılabileceği varsayılabilir.

Komünist hareketin, büyük devrimci etkinliği boyunca biriken deneyimlerin bir genellemesinden hareket ederek, güçlerinin yeni bir birliğine ulaşacağı kuşkusuydu, zira (komünist hareket, ç.) yapısıyla (doğasıyla, ç.) enternasyonaldir. Bununla beraber, bunu bütün dünyanın Marksist - Leninistlerinin sebatkar çabaları olmaksızın otomatikman gerçekleşebileceğini varsaymak tehlikesi olacaktır.

Komünistlerin, uluslararası ortaklaşa çalışması tek bir ideolojinin ve genel siyasal çizginin varlığını varsayar:

> «**Uluslararası ölçekte** eylem birliğini **gerçekleştirmek için, aynı zamanda hem temel düşüncelerde aydınlık ve hemde farklı pratik eylem vasıtalarının kesin bir tanımı gerekir.**» [7]

diye yazıyordu Lenin. Bunun sonucu olarak, kardeş partilerin, çağımızın gereksinimlerine uygun olarak eylemlerini birlikte düzenlemeleri için, bugün uluslararası komünist hareketin saflarında varolan ideolojik ve siyasal ayrılıkları elimine etmek gerekir.

Bugünkü ayrılıklar, karakter ve kökeni ile özdeş (identigue) değildir. Uluslararası komünizmin teori ve politikasının özüne dokunmayan, fakat sadece özel sorunlarla ilgili ve çoğu kez komünist hareketin şu yada bu birliği tarafından, herhangi bir durumun tek boyutlu değerlendirilmesiyle, bazı faktörlerin bilmemezlikten gelinmesi yada bazı diğer faktörlerin, gereğinden fazla önemsenmesiyle, yeni problemlerin yersiz (sınırsız, ç.) bir çözümü ile ortaya çıkan güçlüklerle ve diğer benzer nedenlerle açıklanabilen ayrılıklar vardır. Bu ayrılıkların, gerek emperyalizme karşı ortak mücadele boyunca, gerekse partilerin temsilcileri arasında ikili yada çok - taraflı görüşmelerde görüş ve deneyim değiş - tokuşuyla, bir yoldaşlık zihniyeti içinde gerçeklerin yapıcı bir eleştiriyle üstesinden gelinebilir ve gelinir. Bu teorik sorunların ortaklaşa incelenmesi, bu tür ayrılıkların üstesinden gelmeyi sağlayan bir yöntemdir.

Bununla beraber, temellerin, bizzat Marksizm - Leninizmin devrimci özünü ilgilendiren ve sınıf düşmanı tarafından uygulanan baskılara, komünist hareketin bünyesi içine, çeşitli burjuva ve kü-

çük - burjuva oportünist ve milliyetçi görüşlerin sızmasına doğrudan doğruya bağlı ayrılıklar da vardır. Bu ayrılıklar, milliyetçiliği ve «sol» ve sağ revizyonizmi taşıyan unsurlara karşı uzun ve sarsılmaz sağlamlıkta bir ideolojik ve siyasal mücadele ile elimine edilebilirler. Bundan başka çare yoktur. Ve bu böyle olduğu içindir ki, birliğin siyasal ve ideolojik temellerinin dibine kazma vuranlar karşısında her türlü tarafsızlık, hoşgörülük, bizim düşüncemize göre, objektif olarak ayrılıkçıları cesaretlendirmek ve uluslararası emperyalizme bilerek yada bilmiyerek hizmet etmek anlamına gelir.

Uluslararası komünist hareketin ve dünyanın bütün anti - emperyalist güçlerinin birliğinin güçlenmesine, güçleri ölçüsünde katkıda bulunmaya gayret eden Yunanistan Komünist Partisi ise, bu açık gerçekler, dünya devrimci hareketi içindeki ayrılıkların üstesinden gelmek için takip edilecek yolla ilgili bu düşünceler üzerine temellenmekte ve dayanmaktadır.

Ülkemizin Marksist - Leninistleri, Maoizmin günümüzde dünya devrimci hareketi içinde milliyetçiliğin ve revizyonizmin belli başlı taşıyıcısı olduğunda vede aynı zamanda, bu son yıllarda sosyalist ülkelerin, işçi hareketinin ve ulusal kurtuluş hareketinin birliğinin güçlenmesine karşı dikilen güçlüklerin, engellerin belli başlı kaynağı olduğunu söylemekte tamamen aynı düşüncededirler. Çinli yöneticilerin, teorik yaklaşımlarını ve uluslararası pratik eylemlerini özenle analiz ederek, bu konuda gitgide daha fazla ikna olmalıyız.

İki «süper - güç» ve «ara bölgeler» teorisi, günümüzde maoizmin dış politikasının üzerinde temellendiği doktrinal temel olmuştur. Bu teorinin taraftarları, günümüz dünyasında iki «süper-güç»ün, S.S.C.B. ve A.B.D.'nin ve iki «ara bölgesi»nin, «Asya, Afrika ve Latin - Amerika ezilen halkları bölgesi» ve «Batı ve Doğu'nun bazı büyük kapitalist devletleri bölgesi» olduğunu iddia etmektedirler. Dünyanın gelişimi, bir yandan iki «süper - güç» arasındaki, diğer yandan da bu (süper - güçlerle, ç.) yeryüzünün diğer ufak ve orta devletleri arasındaki mücadele ile belirlenecektir. Bu mücadelede birinci «bölge»nin ikinci «bölge» ile ortak çıkarları vardır ve bu nedenle «iki süper - güç»e karşı mücadelesinde ikinci «bölge» ile birleşebilir ve birleşmek zorundadır. Maoistler, aynı zamanda, Sovyetler Birliğini «bir numaralı düşman» olarak ta göstermektedirler.

Çok büyük bir kısmı, burjuva ideolojik silah deposundan ödünç alınan bu «teori» yaratıcılarının proleterya enternasyonalizminin ilkelerinden tam kopuşlarının, maoistlerin, Marksizm - Leninizme göre ve komünist ve işçi partilerinin uluslararası konferanslarında belirlenen uluslararası komünist hareketin genel çizgisine göre tam

sapışlarının tanığıdır. Maoistler, elbetteki düşüncelerini yaratıcı Marksizmin son sözleri imiş gibi göstererek, bunun tersini iddia etmektedirler. Oysa hiç bir şey (maoistlerin, ç.) düşüncelerinin derinliğine anti - marksist ve anti - enternasyonalist yapısını gizleyemeyecek ve daha da ötesi, değiştiremiyecektir.

Marksizm - Leninizm, sosyal olguların ve problemlerin analizini, bilimsel sosyalizmin pozisyonlarından hareket ederek sıkı sıkıya sınıf görüşü açısından (ele almayı, ç.) gerektirir. Bu Marksizm - Leninizmin abc'sidir. Maoist teori ise, bu gereksinimin inkârının (olumsuzlaşmasının) ürününden başka bir şey değildir.

(Maoist teori, ç.) ilk önce; bize, çağdaş toplumun sınıfsal yapısının objektif gerçekliğe uygun olmıyan bir tablosunu çizmektedir. Sovyetler Birliği'nin sınıfsal yapısını tahrif etmekte, (Sovyetler Birliği'ni, ç.) «kapitalist», «sosyal - emperyalist» bir devlet olarak göstermekte ve (Sovyetler Birliğini, ç.) emperyalist bir devlet olan A.B.D. ile aynı plana yerleştirmektedir. Bu teori; Sovyetler Birliği ile kardeşçesine ortaklaşa çalışan sosyalist devletlerin sınıfsal karakterini de aynı şekilde çarpıtılmış bir biçimde göstermektedir: (Maoist teori, ç.) bu ülkeleri, kapitalizmin tekrardan kurulduğu «revizyonist» ülkeler olarak nitelemektedir.

İkinci olarak; bir yandan iki «süper - güç» arasındaki ve diğer yandan da (iki «süper - güç»le, ç.) dünyanın bütün diğer devletleri arasındaki çelişki, bugünün dünyasının temel çelişkisi olarak ilan edilmiştir. Oysa, bütün dünyanın Marksist - Leninistleri dünyadaki bugünkü temel çelişkinin, dünya emperyalist sistemi ile dünya sosyalist sistemi arasındaki çelişki olduğunu ve bunun sonucu olarak ta dünyanın gelişiminin temelde bu iki antagonist sosyal sistem arasındaki mücadele ile belirlendiğini kavramaktadırlar.

Üçüncü olarak, Maoistler; dünya sosyalist sisteminin anti - emperyalist mücadelede tayin edici güç olduğunu inkar etmekte ve bu tayin edici rolün «Asya, Afrika ve Latin - Amerika halkları bölgesi» tarafından, yani ulusal kurtuluş hareketi tarafından oynandığını iddia etmektedirler. Oysa, bütün önemine rağmen, bu hareketin bizzat yapısı gereği, sosyal ve ekonomik rejim olarak kapitalizmi tasfiye edemiyeceği açıktır. Bu iddianın aynı zamanda, dünya devrimci süreci içinde, işçi sınıfının yönetici rolünün bir sermaye - emek arasındaki çelişkinin önemsenmemesi olduğu da açıktır. Bu iddia, eski sömürge ve yarı - sömürge ülkelerin ulusal burjuva sınıfına, dünya devriminde hegemonik bir rolü keyfi olarak atfettirmektedir.

Dördüncü olarak, Maoistler; Sovyetler Birliği'nin dünya dev-

rimci sürecinin gelişimindeki barış, demokrasi ve sosyalizm için mücadeledeki rolünü saygısızca bozmaktadırlar.

Sovyetler Birliği, diğer herhangi başka bir ülkeden daha fazla dünyanın bütün devrimci güçlerine yardım etmiş ve eden ülkedir. Sovyetler Birliği, omuzlarında anti - emperyalist mücadelenin temel ağırlığını taşımakta ve dünya devrimci hareketinin geleceğini büyük ölçüde tayin etmektedir. Bu, komünist toplum kuruluşunun görevlerini hayatta çözümleyen ülkedir ve (bu da, ç.) onu, sosyal ilerlemenin öncü - gücü yerine yerleştirmektedir. İşte kesinlikle bu nedenden dolayıdır ki; bütün dünyanın enternasyonalistleri, Sovyetler Birliği'nin yanında sağlamca durmanın, devrimci görevleri olduğunu kavramaktadırlar. Gerçek enternasyonalizmi belirleyen, bu ülke karşısında takılan tavırdır.

En nihayet, maoistlerin sözde - teorilerine göre birinci «bölge»nin ikinci «bölge» ile ortak çıkarları olacağı şeklindeki iddialarının hiçbir gerçek temeli yoktur. Bu durumda ortaya çıkan, Asya, Afrika ve Latin - Amerika'nın sömürülen halklarının, kendilerini ezen emperyalist sömürücülerle ortak çıkarları olacağı gibi bir durumdur; zira, (maoistler, ç.) «Batı ve Doğu'nun bazı büyük kapitalist devletlerinden» söz ederlerken, burada söz konusu olan yerkürenin uzak bölgelerindeki halkları günümüze kadar, yüzyıllar boyunca sömürgeci boyunduruk altında tutmuş ve bugün de (bu halkları, ç.) yeni - sömürgeciliğin çeşitli biçimleri altında sömüren emperyalist güçlerden başkaları değildir.

Maoist teorinin bu noktasının, «bir numaralı düşman»ı olan Sovyetler Birliği'ne karşı mücadele etmek için, çevre halklarının, emperyalist devletlerle «birleşebileceği ve birleşmek zorunda» olduğu şeklindeki tezin değirmenine su taşımaya yönelik olduğu açıktır. Buradan da açıkça ortaya çıkmaktadır ki; bugünkü Çinli yöneticilerin kendileri tersini iddia etseler bile, ulusal kurtuluş hareketinin gerçek çıkarları ile çok az meşgul olmaktadırlar. Arzuladıkları tek şey, bizzat kendi hegemonik amaçlarını gerçekleştirmeyi sağlıyacak bir alet olarak kullanmak için, anti - sovyetik kampanyalarına mümkün olduğu kadar çok sayıda taraftar toplamaktadır.

Pekin'in, uluslararası ilişkiler konumundaki teorik saçmalamaları, bu ülkenin dış politikada benimsediği pozisyonları haklı göstermekle yükümlüdür. Maoistler, politikalarını, elbette ki proleterya enternasyonalizminin vücut buluşu olarak göstermektedirler. Bununla beraber, eğer bu enternasyonalizm ise, başı yerde, ayakları havada bir enternasyonalizm olduğu sonucuna hiç zahmetsiz var-

mak için, bu görüş açısını incelemek yeterlidir. Proleterlerin ve ezilen ve sömürülen bütün insanlığın, ulusal bağımsızlık, demokrasi, barış ve sosyalizm için kapitalizme karşı mücadelesinde kardeşçe birlik, proletarya enternasyonalizminin altın kuralıdır, proletarya enternasyonalizminin bizzat özüdür. Oysa maoizm, uluslararası işçi sınıfının ve müttefiklerinin güçlerini bölmekte ve Çin Halk Cumhuriyeti'ni, diğer sosyalist devletlerin; Çin Komünist Partisi'ni ise, dünyanın diğer komünist partilerinin karşısına çıkarmakta; bunlara karşı azgın bir mücadele sürdürmektedir.

Maoizm, sosyalist ülkelerin birliğinin dibine kazma vurmakta, sosyalist ülkelerin arasında bir ayrılık yaratmak için bütün güçlerini kullanmaktadır. Maoizm, mümkün olduğu yerlerde, «komünist parti» etiketini takınan ve bölünmeyi derinleştirmek ve gerçek komünist partilerin etkisini yıkmakla yükümlü taraftar grupları yaratarak, büyük Marksist - Leninist partileri bölmeyi denemektedir. Sendikalar, gençler, kadınlar ve diğerlerinin uluslararası örgütlerini bölmeye gayret etmektedir. Maoizm, eski sömürge ve yarı - sömürgelerin halklarını uluslararası işçi sınıfından koparmak ve kendi yanına çekmek için her çareye başvurmaktadır. Bütün diğer uluslararası «sol» olduğu kadar sağ revizyonist akımlarla doğrudan yada dolaylı ittifak halinde canice bir bölücülük yapmaktadır. Yunanistan'da maoizmin taraftarları (az sayıda) içte partimize karşı ve uluslararası planda SBKP'ye ve S.S.C.B'ye karşı mücadele sürdürmekte, sadece troçkistlerle değil, fakat aynı zamanda, maoizme gitgide daha fazla eğilim gösteren sağ revizyonistlerle de ortak menfaatlerde birleştirmektedirler.

Proletarya enternasyonalizminin temel gereksinimlerinden biri, Lenin'in de işaret ettiği gibi, şu yada bu ülkenin proletaryasının mücadelesinin çıkarlarını, dünya devrimci hareketinin yüce amaçlarına tabi kılmaktadır. Maoistler ise, birinci plana; uluslararası çıkarları değil, fakat kendi hegemonik özlemlerini gerçekleştirmek için, dünya devrimci hareketinin bazı birliklerinden yararlanmayı deneyerek bizzat kendi bencil çıkarlarını koymaktadırlar. Böylece de, sadece dünya devrimine zarar vermekle kalmamakta, fakat bizzat gerçek ulusal çıkarları, bütün sosyalist ülkelerin halkları ve yerkürenin bütün ezilen ve sömürülen halkları ile ortak olan Çin halkının da, gerçek ulusal çıkarlarına zarar vermektedirler.

Sovyetler Birliği'ni, emperyalizmin kötü niyetli davranışları karşısında savunmak için, dünya devriminin temel gücü olan Sovyetler Birliği ile dayanışma, proletarya enternasyonalizminin belli başlı ölçütlerinden biridir. Fakat maoistler, anti - sovyetizmin şampiyonluğunu yapmaktadırlar. Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere karşı, sosyal hayatın her alanında azgınca ve hiç kesin-

tisiz bir mücadele sürdürmekte ve en pis yöntemleri kullanmaktadırlar. Aynı zamanda maoizm, bu mücadelenin, tıpkı emperyalizme karşı mücadelenin olduğu gibi, dünya devrimi adına sürdürüldüğünü iddia etmektedirler. Bu iddialar, dünya proletaryasının gerçek çıkarlarına karşı işlenen ihaneti, zoraki bir biçimde gizlemekten başka bir şeye hizmet etmemektedir, zira, Sovyetler Birliği ile sıkı bir ortaklaşa çalışma olmaksızın ve özellikle de Sovyetler Birliği'ne karşı düşmanlık göstererek emperyalizmi yenmek, dünya devriminin zaferi kazanmasını sağlamak imkansızdır.

Bundan da fazla olarak, «aynı zamanda» hem emperyalizme ve hemde Sovyetler Birliği'ne karşı mücadele, gerçekte sadece Sovyetler Birliği'ne karşı bir mücadele olmakta, emperyalistlerle ve ilerlemenin tüm düşmanları ile açık yada gizli bir ittifaka yol açmakta, sonuçta, kesinlikle dünya devrimine karşı bir mücadele olmaktadır. Geçmişteki bütün sağ ve «sol» oportünist akımlar, kesinlikle bu noktaya ulaşmışlardır. Bizzat maoizm de bu noktaya ulaştı. Pekin liderleri sözde «Sovyet tehlike»sine karşı ağırlık (oluşturmak, ç.) için Ortak - Pazar'ın ve NATO'nun güçlendirilmesini istemektedirler; Şili'deki askeri cuntayı desteklemektedirler; uluslararası emperyalizmin menfaatlerine uygun olarak, karşı - devrimci göçmenlerle ortaklaşa çalışmaktadırlar, öç almak peşinde koşanların ve soğuk savaş şampiyonlarının saflarında, uluslararası detant'a karşı mücadele etmektedirler; uluslararası politikanın bütün büyük sorunlarında, emperyalistlerinkine benzer bir tavır almaktadırlar.

Bugün Çinli yöneticiler, emperyalizm ve ajanları ile birlikte oluşturdukları anti - sovyetik ittifakı, leninist ittifaklar politikasının bir uygulaması gibi göstermeyi denemektedirler. Çin Komünist Parti'sinin X. Kongresinde, iki emperyalist süper - güç'e karşı mücadelede, «daha tehlikeli olan» S.S.C.B.'ye karşı «daha az tehlikesiz» olan A.B.D ile ittifak yapmak zorunda kalınıldığı ve bunun da dünya devriminin sözde çıkarlarını sağlıyacağı, koruyacağı ilan edilmiştir.

Lenin'e baş vuruşları saygısızca bir ikiyüzlülüktür, zira Lenin'in bize öğrettiği ve uyguladığı ittifaklar taktiği, dünya devrimi davasına katkıda bulunmak için, emperyalistler arasındaki çelişkilerden yararlanmayı varsayar; oysa S.S.C.B'ye ve S.S.C.B ile ortaklaşa çalışan sosyalist devletlere karşı emperyalistlerle ittifak kuran maoist ittifak taktiği, sosyalizmle emperyalizm arasındaki çelişkiden, maoizm lehine yararlanmaya yönelmektedir; bunun sonucu olarak ta dünya devriminin çıkarlarına karşı yönelmiştir. Emperyalistler de dünya devrimini yenilgiye uğratmayı düşündüklerine göre, maoizmi benimsemeleri ve maoizmi övmeleri doğaldır.

Marksist - Leninistlerin de, dünya devrimci hareketi karşısında olduğu kadar, Çin halkı karşısında da uluslararası ödevlerinin, maoizmin teori ve pratiğini teşhir etmek ve maoizme karşı mücadele etmek olması da doğaldır.

Komünist partiler arasındaki ilişkilerin üzerine inşa edildiği proletarya enternasyonalizmi ilkeleri, uyumlu ve bölünmez bir bütün oluşturur. Bu nedenle, bu ilkeler; uluslararası işçi sınıfının, uluslararası emperyalizme karşı sınıf mücadelesindeki rolünü, ancak bütün Marksist - Leninist partiler, bu ilkelere saygı gösterdikleri ve bu uyum ve bu yokedilemez bağ çiğnenmediği ölçüde, bütünüyle oynayabilir. Bu ilkeleri mutlak sayıp, diğer ilkelerin karşısına çıkarmak, proletarya enternasyonalizminin zihniyetine ve özüne aykırıdır ve Lenin'in.

«enternasyonalizmi, sadece ulusların eşitliğini tanımak olarak isimlendirin ve ulusal bencilliği el - değmemiş olarak bırakın»[8]

şeklinde tanımladığı gibi, proletarya enternasyonalizmi yerine küçük - burjuva milliyetçiliğinin çeşitli varyantlarını geçirir.

Komünist harekette, ulusal ve uluslararasının diyalektiği; partilerin bağımsızlığı temeli üzerinde, uluslararası birliği gerçekleştirmek olduğu halde, partilerin bağımsızlığı da, partilerin uluslararası birliği temeli üzerinde yükselen ve bu uluslararası birliğin çıkarlarına tabidir.

Komünist harekette, ulusal ve uluslararası olanın diyalektiği; partilerin bağımsızlığı, partilerin uluslararası birliği temeli üzerinde yükseldiği ve uluslararası birliğin çıkarlarına tabi olduğu halde, partilerin bağımsızlığı temeli üzerinde uluslararası birliği gerçekleştirmekle oluşur. Olayların içinde ise; bu diyalektik bağın çiğnenmesi, her partinin uluslararası sorumluluğu ve görevleri inkar edilirken, her partinin sadece ulusal çıkarları, ulusal görevleri ve ulusal sorumluluğu tanıması biçimindeki, partilerin bağımsızlığının mutlaklığa yükseltildiği durumla dile gelir.

Mutlaklığa yükseltilen bağımsızlık, doğal olarak, diğer partilerin eylemleri ve durumları karşısında kayıtsızlıkla, diğer partilere yardım etmeyi ve onların deneyimlerini hesaba katmayı reddedişle, diğer partilerin haklarını ve ödevlerini inkar edişle; şu yada bu partinin eylemi konusunda dostça gözlemler formüle etmek gerektiğinde, bu gözlemleri bir «iç işlerine karışma» şeklinde kavrayıp reddedişle birleşir. Bu yorumun, Lenin'in; komünist partilerin bağımsızlığı ve eşit haklara sahip oluşları konusunda söylediklerine aykırı olduğu açıktır. Böyle bir durum, doğrudan doğruya milliyetçi bir kendi - kendini tecrit etme sonucuna varır. Eğer böyle bir du-

rum galebe çalsaydı, uluslararası komünist hareket, herbiri diğerlerinden tamamen bağımsız olarak, sadece kendi ulusal çerçevesi içinde hareket eden bir partiler yığını olacaktı ve bu da, dünya komünist hareketini tasfiye etmekle eş - anlamlı olacaktı: emperyalizmin de düşlediği işte kesinlikle budur.

Ülkemizin sol hareketi içinde varolan ve bir kez tekrarlanan bu basit gerçeğe, yüzünden bakmayı dikkafalıkla reddeden sağ revizyonist grup, kendi milliyetçi, küçük parti bağımsızlığı ve özerkliği görüşünü, enternasyonalizm gibi göstermek istemektedir. Bu grup; burjuvazinin, partimize yönelttiği iyi bilinen kara - çalmaları tekrarlamaktadır. 1969 Konferansında formüle edilen enternasyonalist çizgiye karşı çıkmakta ve anti - sovyetizm bataklığına gitgide daha fazla gömülmektedir. Partimizin üyeleri, bu gruba karşı, daha şimdiden olumlu sonuçlar vermiş olan uzlaşmaz bir mücadele sürdürmektedirler.

Sağ ve «sol» revizyonizme karşı mücadele etmeksizin, proletarya enternasyonalizminin kavranılamaz (bir şey, ç.) olduğunu belirtmekteyiz ve ülkemizin deneyimi de bunu doğrulamaktadır. Bu mücadele, ne kadar tutarlı ve etkili olursa, milliyetçiliğin tabanı o kadar daralacak, proletarya enternasyonalizmi o kadar güçlenecek ve dünya devrimci hareketinin başarıları o kadar büyük olacaktır.

---

[2] F. Engels: «Londra'da Ulusların Bayramı[6], Bütün Eserleri (Rusça), c. 2, s. 590

[3] K. Marx: «Genel Konseyin Dördüncü Yıllık Bilançosu», Bütün Eserleri (Rusça), c. 16, s. 336.

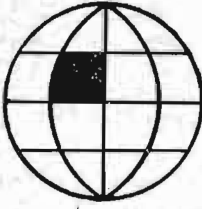
[4] Lenin: «Sosyal - Demokrat Parti'nin program projesinin sunuluşu ve yorumu», Eserleri, c. 2, s. 105 - 106

[5] K. Marx: Uluslararası İşçi Derneğinin Örgütlenme Manifesti.

[6] Lenin: «Bund'un Milliyetçiliğinin Son Sözü», **Eserleri**, c. 6, s. 545.

[7] Lenin: «Sosyalist Enternasyonal Komisyonuna Mektup», **Eserleri**, c. 21, s.386.

[8] Lenin: «Ulusal ve Sömürgesel Sorunlar Üzerine Tezlerin Birinci Taslağı», **Eserleri**, c. 31, s. 149.

işçi sınıfı partileri üzerine bilgiler

A.B.D. KOMÜNİST PARTİSİ

ABD Komünist Partisi, Eylül 1919'da Şikago'da kuruldu. Son Ulusal Kongresi 18 - 21 1972'de yapıldı.

ABD Komünist Partisi'nin temel örgütü parti klübüdür- küçük birim (shop club), sanayi ve ihtisas (community) klübleri vardır. Büyük eyaletlerde, eyalet içi iki bölge komitesi olabilir. İlçe komiteleri büyük şehirlerin ve çevre alanların örgütlenmesini kapsar.

Parti'nin en üst otoritesi Ulusal Kongre'dir. Ulusal Kongre, bir Merkez Komitesi ve Ulusal Meclis seçer.

Merkez Komitesi, kurum toplantıları arasında parti faaliyetlerini yürütecek bir siyasi komite seçer.

SOSYAL BİLEŞİMİ

Parti üyelerinin büyük çoğunluğu işçidir. Onların önemli bir sayısı, temel sanayide istihdam edilmiştir. ABD'deki komünistler arasında çok sayıda zenci, Porto - Rikolu ve Şikago'lu vardır.

PARTİ YAYINI

Parti, «The Daily World» (Dünya Günlüğü) adlı bir günlük gazete yayınlar. Batı sahillerinde ise, «The People's World» (Halkın Günlüğü) adlı haftalık bir dergi çıkarır. Aylık olarak «Jewish Affairs» (Yahudi Meseleleri) adlı haber dergisi yayınlar. İspanyolca, ülkede 10 - 12 milyon Porto - Rikolu ve Şikago'luyu anlaştıran en yaygın ve en önemli yabancı dildir. «The Daily World» haftada bir İspanyolca bir sayfa basar.

Ulusal Kasım seçimleri (1972), on üç yıl içinde Parti'ye, ulusal kampanyaya ilk defa katılma fırsatını yarattı. Elli eyaletin farklı seçim yasaları, her eyaletin ayrı ayrı oy pusulalarında yer alabilmek için, çok sayıda vatandaştan imza toplamayı gerektirdi. Gönüllü imza toplayıcılar, aşağı yukarı dört milyon insanla konuştular ve 400.000'in üzerinde imza topladılar. Engelleyici gerici seçim sistemi yüzünden, gerçekte yirmibeş eyalette yeterli imza elde edilmişken, onüç eyalette seçim yeri kazanıldı.

SRİ LANKA (SEYLAN) KOMÜNİST PARTİSİ

3 Temmuz 1943'de kurulan Sri Lanka Komünist Partisi, Kasım 1940'da kurulan Birleşik Sosyalist Partisi'nin (B.S.P.) mirascısıdır. BSP, Mart 1942'de İngiliz yönetimi tarafından yasa - dışı ilan edildi ve 2 - 3 Temmuz 1943'de yapılan bir yeraltı konferansında, Parti'nin feshedilmesine ve Seylan Komünist Partisi'nin kurulmasına karar verildi. Ağustos 1922'de toplanan Sekizinci Kongre'de, Parti, Sri Lanka Komünist Partisi olarak adlandırıldı.

TEMEL PARTİ ÖRGÜTLERİ VE KOLLARI

İşyeri, müessese veya üyelerin yaşadığı yada çalıştığı yer esasına göre düzenlenmiştir.

Bölge Komiteleri, belirli bir bölge içinde asli bütün örgütleri kapsıyacak şekilde kurulmuştur. Yeterli temel örgütlerin bulunduğu Ulusal Dev let Meclisinin seçim bölgelerinde, Bölge Komitesine bağlı olan yerel komiteler kurulmuştur.

Ulusal Kongre, Partinin en üst o-

toritesidir. Parti tüzüğüne göre, 2 yılda toplanması gerekir. Ulusal Kongre; Merkez Komitesini, Merkez Kontrol Komisyonunu ve Merkez Mali Komisyonunu seçer. Merkez Komitesi, iki Ulusal Kongre arasında en yüksek otoritedir.

Merkez Komitesi; Siyasi Büroyu, Sekreterliği, Örgütlenme Bürosunu, Sendikalar Bürosunu ve Parti dairelerini (departments) seçer. Genel Sekreter, Başkan, Örgütlenme Başkanı, Sayman ve Sekreter yardımcılarını da Merkez Komitesi seçer.

PARTİ YAYINI

Editörleri, Merkez Komitesince seçilen yayın organları şunlardır :

MAWBIMA : (Anavatan) Sinhalaca.

DESHABIMANI : (Yurtsever) Tamilce.

FORWARD : (İleri) İngilizce.

ATHTHA : (Gerçek).

Sri Lanka Komünist Partisi'nin Ulusal Devlet Meclisi'nde 6 üyesi vardır. Bunlardan birisi bakan, diğeri de bakan yardımcısıdır.

Sri Lanka Komünist Partisi, Mayıs 1970'de iktidara gelen Birleşik Cephe Hükümetinin bir üyesidir.

BREZİLYALI KOMÜNİST PARTİSİ

Parti, 25 Mart 1922'de kurulmuştur. Birkaç ay sonra yasaklanmış ve elli yılı aşan varlığı boyunca, sadece iki yıl (1945 - 1947) legal koşullarda çalışmıştır. 1945 Genel Seçimlerinde, seçmenlerin % 12'si Komünistlere oy vermiş ve 17 komünist Parlementoya seçilmiştir.

1964 darbesinden önce, 60.000 parti üyesi vardı. Başlangıçta parti, Brezilya Komünist Partisi olarak biliniyordu. 1960'daki 5. kongrede isim, partiye legal statü kazandıracak bir Yüksek Mahkeme hükmünü (kararını, çn.) sağlamak amacıyla, Brezilyalı Komünist Partisi olarak değiştirilmiştir.

Brezilyalı Komünist Partisi, bölgesel - sanayi (endüstryel - territoryal) prensibe göre, ülkenin idari bölünüşüne uygun olarak örgütlenmiştir. Tüm eyaletlerde, Parti örgütleri vardır.

YAPISI : Temel parti birimleri, belediye, eyalet veya bölgesel parti örgütleri, Brezilyalı Komünist Partisinin, eylemleri son derece gizlidir. Son kongresi olan 6. kongre, Aralık 1967, de yapılmıştır. Parti çizgisinin biçimlendiği (formüle edildiği, çn.) siyasi programı ülkenin bugünkü siyasal gelişmeleri üzerine temellendirilmiştir.

1964 darbesinden önce, partinin, Vitoria'dâ Marksist - leninist klasikleri ve diğer siyasi edebiyatı yayınlayan bir matbaası vardı.

Yeraltında yayınlanan **Voz Operaria** (İşçilerin Sesi) Brezilyalı Komünist Partisinin merkez yayın organıdır.

Brezilyalı Komünist Parti'sinin elli yılı (*)

LUIS RIBERIO
BKP Merkez Komitesi Üyesi

Diğer Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi, Brezilyadaki komünist hareket de, Ekim devriminin etkisiyle doğdu. Komünist Partisinin kuruluşu, Marksist - Leninist teorinin işçi hareketiyle birleşmesi, uzun yıllar süren devrimci mücadelenin mantıki bir sonucuydu.

Partimizin eski savaşçılarından A. Pereria şöyle yazıyor: «Komünist partisine giden ilk adımlar olan ilk komünist guruplar, sendikalardaki hararetli tartışmalardan doğmuştur.» [1] 1922 Kurucu Kongresinin hazırlıkları, işçi hareketi içindeki anarko - sendikalizm, sekreterizm ve liberalizme karşı verilen güçlü mücadelenin ortasında sürdürüldü. «İşçilerin politik örgütlenme geleneğinin veya bağımsız partilerinin olmaması» ndan dolayı örgütlenme özellikle zor oldu. Partinin içlerinden doğduğu, devrimci sendikalar, anarşist inançlı idi ve aşırı liberal yapıları sıkı merkezi liderliğe benzeyen herşeyi önlüyordu.» [2]

Ocak 1922'de **Movimento Comunista** (Komünist Hareket, ç.) tek bir devrimci program, strateji ve taktiği uygulayacak bir parti çağrısında bulundu. Parti kongresi hazırlıkları Porto Alegre ve Rio de Janerio Komünist gurupların insiyatifleriyle Şubat ayında başladı.

Kongre 25 - 27 Martta, Porto Alegre, Recife, Sao Paulo, Cruzerio, Niteroy ve Rio de Janerio'daki komünist gurupların 73 üyesini temsil eden 9 delegeyle toplandı. Santos ve Juiz de Fora gurupları delegelerini gönderemediler. Komintern'in Güney Amerika bürosunun ve Uruguay Komünist Partisinin temsilcileri kongrede hazır bulunuyorlardı.

Kongre, Komintern üyeliğinin 21 koşulunu oybirliğiyle kabul etti ve ilk Komintern kongresine delege göndermeyi kararlaştırdı. Partinin temel amaçlarını belirleyen parti tüzüğü benimsendi, bir Merkez Yürütme Kurulu seçilerek, Brezilyalı işçilere parti örgütleri ve sendikalar kurmaları için çağrı yapıldı. Komintern'e ve SBKP'ye dayanışma mesajları gönderildi.

Böylece BKP doğdu. İşçi sınıfının yaşamıyla içiçe olan parti tarihi, Brezilya siyasi tarihinin önemli bir bölümü haline geldi. Ardı arkası kesilmeyen zulme cesaretle karşı koyarak, yıllar boyunca emekçi halk, demokrasi ve sosyalizm için mücadele etmiştir.

Brezilya'da, o yıllarda ortaya çıkan durum kısaca şöyleydi: İşçi ve köylü hareketleri, ordudaki Bernardes diktatörlüğünü (1922 - 1926) yıkmayı amaçlayan Tenenist hareketlerle paralellik kurdu. Birçok garnizon ayaklandı ve Yüzbaşı Luis Carlos Prestes'in Yenilmez Kol'u kahramanca yürüyüşüne başladı. (Kol, 1924'den 1927'ye kadar, Brezilyanın ortasına doğru dövüşerek 25.000 kilometre ilerledi.) Öte yandan, bir demagoji ve gericiliğin (yarattığı, ç.) karışıklık hareketle geçici bir düşüşe yol açtı. İkinci kongre, bu koşullar altında Mayıs 1925'de, 17 delegenin katılmasıyla toplandı. Kongre, Bre-

---

(*) Bu yazı World Marxist Review Nisan 1972, sayı 4'den çevrilmiştir.

zilya devriminin karakterini tanımlama, itici güçleri ve işçi sınıfının rolü meselelerine çözüm aradı. Genç parti, program belgeleri üzerinde çalıştı ve merkez organı **Classe Operaria** (1925) belgelerin halk arasında yaygınlaştırılmasında büyük rol oynadı. Bernardes hükümetinin düşmesi ve sıkıyönetimin 1926 sonlarında kaldırılmasıyla, parti kısa bir süre için açıkta faaliyet gösterme olanağını buldu. Parti 1927 Ocak'ından Ağustos'una kadar kendi gazetesi **Nacao'yu** (tirajı 11.000) yayınladı, bu sırada 600 üyesi vardı. **Nacao** ile parti, programını Sol'un seçim bloku (cephesi, ç.) olarak yaydı. Bu, değişen koşullardaki taktiğinin göstergesiydi. Bir Emek blok'u (cephesi, ç.) örgütlendi ve bir üyesi parlementoya seçildi. [3]

Devam eden yaygınlaşmasını önlemek için Komünist Partisi yasaklandı. Fakat, sol güçlerin birliği yeni bir isim altında sürdü: İşçi - köylü Blok'u. Bellibaşlı sanayi merkezlerinde örgütler kurdu ve yerel yönetim siyasetinde etkin bir yer aldı. Köylüler arasında çalışma daha başlangıç safhasındaydı, blok'un ismindeki «köylü» sözcüğü sadece köylü nüfusu kazanma amacını gösteriyordu. [4]

Blok'un örgütlenmesi, esas olarak işçilerle sınırlanan parti eyleminde yeni bir çığır açtı. Şimdi ülke çapında etkinlik gösterebilirdi. Fakat parti, Brezilya devriminin temel görevleri ve özellikleri ve onun strateji ve taktiklerini belirlemede hataya düştü. Bu, blok'un sekter bir örgüt haline dönüşmesine ve ülke ekonomik ve politik krizle karşılaştığında çözülmesine yolaçtı.

Üçüncü parti kongresi 1928 sonu ve 1929'un ilk günlerinde toplandı. Gündemde 16 madde vardı. Bunlar arasında, Brezilya'daki genel durum, faşizme karşı savaş, emperyalizm ve savaş tehlikesi, sendikal çalışma, köylüler arasında çalışma, işçi köylü blok'u, Genç Komünistler Birliği, muhalefet, diğer ülkelerdeki Komünist Partileriyle işbirliği vardı.

1930 darbesi, ortamı kesinlikle değiştirdi. Liberal ittifak, burjuva - büyük toprak sahipleri çelişkisini yansıtıyordu ve Amerikan emperyalizmine, rakibi İngiliz sermayesinin yerine geçme savaşında yardımcı oluyordu. Fakat, darbe aynı zamanda kitlevi devrim ateşini önlemek anlamına da geliyordu. Yeni diktatörlük, işe, işçi sınıfına ve Komünist Partisi'ne karşı vahşi baskılarla başladı. Sendika ve parti liderlerine eziyet edildi, hapsedildi, sürüldü. 600 sendikal örgüt yasaklandı ve yerlerine Çalışma Bakanlığına bağlı sendikalar kuruldu. 1 Mayıs törenleri yasaklandı.

Bu koşullar altında Luis Carlos Prestes'in partiye katılması büyük bir önem taşır. Yenilmez Kol'un kumandanı Prestes, şimdi Parti Genel Sekreteri olarak halk arasında özellikle işçi sınıfı, köylüler ve küçük - burjuvalarca tanınıyor ve sayılıyordu. Halk, onu umut şövalyesi diye çağırıyordu, prestiji ve etkisi 1930 darbesi liderlerinin vaatleri çöktükçe artıyordu. Pereira, Prestes'in Komünist Partisine katılmasını «Komünist Partisi etkisindeki, devrimci proletarya ve halk kitleleriyle, Kol ve liderinin etkisindeki köylülerin» [5] birleşmesi olarak tanımlar. 1930 1 Mayıs Manifestosunda, Prestes, Parti'nin temel programını geliştirdi ve Brezilya Devrimini tarımsal ve anti - emperyalist olarak tanımladı.

1930'ların mücadelesi işçilerimize özlemlerini ve bu özlemlerin burjuvaların ve toprak sahiplerininkiyle bağdaştırılamazlığını yakından görme olanağı verdi. İşçi sınıfı, şimdi devrimci hareketin, Brezilya'daki ve uluslararası gericilik ve faşizmin şiddetli saldırısına karşı savaşın öncüsüydü. Komünistlerle birlikte işçiler, Georgi Dimitrov'un serbest bırakılması kampanyasına katıldılar.» «Yeşil civciv» adıyla tanınan İntegralistlerin [6] gösterilerine saldırıp dağıttılar. Hükümetin sempati beslemesinden öte, dolaysız desteğiyle faşistler yenilgilerini ardı ardına atlatıyorlardı.

Bu dönemde, ilk köylü birlikleri ve sendikalar komünist liderliği altında örgütlendi, toprak için ve feodal sömürüye karşı savaştı. Böylece, işçi köylü ittifakının temelleri atıldı. Parti'nin sağlam duruşu, bağımsız ideolojik platformu ve hükümete karşı uzlaşmaz mücadelesi kitlelerin saygısını kazandı. Faşizme karşı mücadelesi ve savaş tehlikesi bir geniş cephenin kurulmasına yardımcı oldu.

1935 başlarında, Ulusal Kurtuluş İttifakı adı altında (cephe) resmen çalışmaya başladı. 1,5 milyon eylemcisi kitleleri devrimci mücadeleye soktu, «ekmek, toprak, özgürlük» sloganı demokratik parti ve örgütleri biraraya getirdi. İttifakın yardımıyla, ittifakın temel gücü, Komünist Partisi, programını kitlelere ulaştırdı.

Aynı yıl, Kasım ayında işçi sınıfının iktidarı ele geçirmeye çalıştığı silahlı ayaklanma oldu. Devrimci eylem, özellikle Rio de Janerio'da ve Kuzey Doğu'da yoğundu. Bir devrimci halk hükümeti Napal şehrinde kuruldu ve dört gün yönetimde kaldı.

Silahlı ayaklanma bastırıldı, ama kurbanları boş yere gitmediler. Ayaklanma, ilerici güçlerin, partimizin geliştirdiği politik platformda birleşebileceğini kanıtladı. Fakat, aynı zamanda da, gösterdi ki, parti etkisi hala yeterli değildi ve temel ekonomik merkezlerde durumu zayıftı.

Gericilik hızla yükseliyordu. Hapisaneler siyasi tutuklularla doluydu, işkence yaygın bir uygulama haline gelmişti ve polisin yaptıkları cezasız kalıyordu. [7] Özel mahkeme «özgür yargı» ya dayanarak kararlar verdi. Parti, yılmadan örgütlerini yeniden kurdu, sendikaları ve ilerici güçleri, 1937 darbesiyle birlikte, Hitler ve Musolininin kutsamalarıyla doğan «Yeni Devlet» e karşı birleştirmek için çalıştı.

II. Dünya Savaşıyla birlikte, faşizm tüm gücüyle saldırıya geçti. Parti merkez komitesinin tüm üyeleri ve birçok eyalet örgütleri liderleri tutuklanarak hapsedildi. Bu, korkunç bir fırtınaydı, gerçekten de hükümet, radyo ve basın aracılığıyla, Parti'nin bir daha toparlanmamak üzere dağıtıldığını ilan ediyordu.

Tutuklu Merkez Komitesi üyelerinin duruşması 7 Kasım 1941 günü başladı. İddianamenin okunmasından sonra, sanıkların konuşmasına izin verildi. Altı yıla yakındır hapiste olan Prestes, konuşmasında Parti'ye, Brezilya işçilerine ve halkına hitabetti. Sovyetler Birliği'ne, Ekim Devriminin 14 üncü yılında sıcak selamlarını bildirdi. Yargıçlar sersemlemişlerdi, ne olup bittiğini anlamaları için bir hayli zaman geçti ve Prestes'in konuşmasını kısa kestiler. Bu; Sovyetler Birliği, Brezilya Komünist Partisi ve yoldaş Prestes için yükselen sesleri getirdi. Komünistler, kendi alanlarında gericiliğe meydan okuyorlardı.

Parti çalışmalarındaki hamle yerel örgütlere ve dallara ulaştı. Parti güçlerini yeniden oluşturdular ve Mantiqueira'da 1943 Ağustos'unda bir parti konferansı toplandı. Tartıştığı problemlerin özünü dikkate alarak, Kongre önem taşıyordu. Yeni bir siyasi çizgi saptandı, hükümete, anti - faşist koalisyon safında savaşa katılması için baskı yapmak amacıyla kitleleri harekete çağırdı. [8] Bu koşullarda parti'nin gereksiz olduğunu öne süren tasfiyecileri (liquidators) suçladı, Parti liderliğini yeniden oluşturdu ve yeni bir Merkez Komitesi seçti.

Brezilya halkı, diktatörlüğe karşı mücadele ederek ve Avrupa savaş cephelerinde dövüşerek, faşizmin yenilgisine katkıda bulundu. 1945'de halk, başarısız 1935 ayaklanmasından sonra kaybettiği hak ve özgürlüklerini yeniden kazandı. Prestes, bir afla özgürlüğüne kavuştu. Komünist Partisi, 23 yıldan beri ilk kez şimdi yasal (legal) di. Parti basını büyüyordu. Komünist Par-

tisi, 1945 seçimlerinde inanılmaz bir zafer kazandı. Sao Paulo, Rio de Janerio, Recife ve diğer büyük merkezlerde çoğunluğu kazandı, 15 komünist seçildi.

1947 Mayıs'ında, Parti'nin 150.000 üyesi vardı. Şimdi büyük bir politik güç olarak Parti, halkın düşmanlarını, ülkenin geri - kalmışlığının ve sefaletinin nedenlerini ortaya seriyor, Amerikan emperyalist baskısını, büyük çiftliklerin (latifundi) toprak tekelini suçluyordu.

Komünist etkisinin büyümesinden, işçi hareketlerinin genişlemesinden korkan, Amerikan emperyalizminin kışkırttığı ve desteklediği gerici güçler, Parti'yi 1947 Mayısında yasakladılar ve Parlementodan çıkardılar. Brezilya'yı bir gericilik dalgası sardı, Parti, tekrar gizlilik içine itildi, birçok üyesi polisle çatışmada öldü.

1948 - 1954, gericiliğin sürekli saldırdığı bir dönem oldu. Öte yandan, işçi hareketinin sürekli gelişmesi, ülke düzeyinde, temel silahın, grevlerin uygulanması da bu döneme rastlar. Proleter sınıf mücadelesi ve birliği, Merkez Komitesi oturumlarında sürekli tartışıldı. Grev hareketinin yükselişi, işçi sınıfının siyasi hayatta oynadığı büyük rolün göstergesi idi. 1953 - 1954 büyük Sao Paulo grevleri dönemin önemli göstergeleridir. Ekonomik talepler, barış için etkin mücadele ve Brezilya'nın ulusal zenginliği ve egemenliğinin savunulması ile tamamlanıyordu.

Parti, ülkenin petrol zenginliklerinin savunucusu idi. Slogan şuydu: «Petrolümüz bize aittir!» Ulusal petrol şirketi Petrobraz'ın ortaya çıkışı, Stokholm Toplantısına gönderilen 5 milyon imza ve Kore'ye Brezilya birliklerinin gönderilmesini önleyen başarılı kampanya, Parti'nin eylemlerinin somut sonuçlarıdır.

Sekterce hatalar açığa çıkarıldı. Parti ve işçi sınıfı, halkı toparlayıcı ve birleştirici militan bir programla silahlandı. Bu, 7 Kasım 1954'de Rio de Janeiro'da açılan Dördüncü Parti Kongresinde başarıldı. Kabul ettiği program, devrimci mücadelenin yönünü saptadı, esas düşmanı ABD emperyalizmi olarak gösterdi ve işçi - köylü ittifakı üzerine temellenmiş geniş bir anti - emperyalist, anti - feodal cephe çağrısında bulundu. Kongre, komünist hareketimiz ve işçilerimizin tarihinde yeni bir sayfa açtı.

Sonraki on yılda, 1954 - 1963 arası, devrimci süreçte proleteryanın gücü anlaşılabilir bir biçimde arttı. Bu, geniş olarak değişen Brezilya toplum yapısına, işçi sınıfının nicel büyümesine ve yoğunlaşmasına bağlıydı. Şehir ve kırlardaki proleter eylemleri, köylü kitleleri üzerinde uyandırıcı etki yaptı ve latifundizme karşı mücadelelerini uyardı. Daha fazla köylü sendikaları kuruldu, köylü birlikleri kurma hareketi yeniden canlandı. Aynı zamanda orta tabakanın, öğrencilerin ve aydınların politik hareketliliği de artıyordu.

Komünist Partisi, bu yoğun eylemlere anti - faşist ve anti - emperyalist yön vermeye çalıştı. Bu yeni koşullara uygun bir politika gerektiriyordu. Bu konuda, Partimiz, geniş ölçüde SBKP 20. inci kongre kararlarından yararlandı. Bir bakıma, eylemlerimizdeki yanlışları açığa vurma ve düzeltmede katalizör görevi yaptı. Parti, aynı zamanda kişilik kültünü eleştirmeyi sömürerek örgütüne ve siyasal prensiplerine saldıran kararsız unsurları temizledi.

1957 Moskova Komünist ve İşçi Partileri Kongresi, Partimiz'deki sağlıklı güçleri sağlamlaştırmada etken oldu. 1958'de, Merkez Komitemiz bir eylem programı olan Mart Deklarasyonunu düzenledi. Mart Deklarasyonu, 1954 programından daha açıktı ve Brezilya'daki durumu tanımlayan, birleşik cepheyi güçlendirme yollarını ve araçlarını gösteriyordu. Değişen sınıf güçlerinin ittifakına cevap veren Deklarasyon, Parti'ye siyasi hayata daha aktif katılma olanağı ve de facto* legalite sağlıyordu.

İşçi sınıfı ile proleterya enternasyonalizmi arasındaki sıkı bağlar, yaratıcı

çalışmayı önleyen kitlelerle yakın bağ kurmayı engelleyen sübjektivist, dogmatik ve sol sekter tavırların üstesinden gelmemize yardımcı oldu. Prestes şöyle yazıyor: «Partimizin tarihi, Marksizm - leninizmi öğrenme ve onu Brezilya gerçeklerine, kitlelerle sürekli işbirliğiyle ve sürekli özeleştiriyle doğru ve yaratıcı uygulamanın mücadelesinin tarihidir.»

Bu dönemde, Parti çalışması Beşinci Kongre hazırlıkları üzerine yoğunlaştırıldı. Eylül 1960'da yapılan kongre tüm ülkede yankılar uyandırdı. Siyasi kararında, Brezilya'nın ekonomik bağımsızlığını sağlayacak, «halkın karşı karşıya bulunduğu sorunların çözümü için bir ulusal ve demokratik hükümet için savaş,» geri tarımsal yapının ortadan kaldırılması, demokratik özgürlüklerin genişletilmesi, halkın koşullarının düzeltilmesi, bağımsız bir dış politika izlenmesi vurgulandı.

Kongre, partiyi devrimin barışçı gelişimine ve yapısal reformlar için mücadeleye yöneltti. Kongre, Partimizi ve işçi sınıfını devrimci harekette yeni kazanımlara doğru ilerleten bir program yarattı.

Ve bu hareket, Küba Devrimiyle, kıtamızda ve dünyadaki kurtuluş hareketleriyle ve sosyalist sistemin çoğalan gücüyle kolaylaştı. Fakat, anti - emperyalist mücadele ve temel reformlar, demokrasinin savunulmasını ve gericiliğe, emperyalist yanlısı hükümete güç verecek, her teşebbüsün önlenmesini gerekli kıldı. İşçi sınıfı ve Komünist Partisi, üzerinde kitleleri birleştirdikleri demokrası için en önde ilk savaşacak olanlardır.

Güçlü kitle eylemleriyle karşılaşan gericiler saflarını sıklaştırdı. 1964'de birkaç boşuna çabadan sonra, ABD emperyalizminden gelen maddi yardım ve siyasi destekle bir darbe gerçekleştirdiler.

Bunu, Partimizin yaşamındaki en karmaşık dönemlerden biri izledi. Tekrar gericilik yükseldi. Sonu gelmeyen zulüm, toplu tutuklamalar, işkence, komünistlerin, sendikacıların, köylülerin, öğrencilerin, demokratik ve ilerici eylemcilerin katledilmesi. Ve bu sekiz yıl böyle sürdü. Diktatörlük rejimi, sadece emperyalizmin ve gericiliğin ekonomik isteklerinin bekçiliğini yapmakla kalmadı, mümkün olan, işçi sınıfı hegemonyası altında ulusal ve demokratik bir hükümeti önledi.

Güçlüklere rağmen, BKP örgütlü bir şekilde geri çekildi ve çalışmalarını illegal koşullarda sürdürdü. 1964 yenilgisi, parti'de iki akımı ortaya çıkardı. Çoğunluk, Beşinci Kongre kararlarını benimsedi. Azınlık, Parti'nin 1964 darbesi öncesi siyasetinin tamamen yanlış olduğunu iddia ederek silahlı mücadelenin tek doğru yol olduğunda ısrar etti.

Bu, Partiye yeniden etkinlik kazandırarak kitleler arasında çalışmasını ve süregelen baskılara karşı birliğini sağlayacak Altıncı Parti Kongresinde çözülmeliydi. Kongre, gizli olarak 1967 Aralığında toplandı. Tüm parti örgütlerinde MK tezleri yoğun olarak tartışıldı. Partiyi tasfiye etmek isteyenleri ve kadrolarını tam silahlı düşman karşısında başsız bırakmaya çalışanları şiddetle suçladı. 1964 yenilgisinin nedenlerini çözümledi ve faşist askeri diktatörlükle mücadele taktiklerini belirledi. Kongre «Komünistlerin tüm güçlerini devrimci hareketin yaratılmasına adadıklarını, tüm diğer güçlerle birleşerek, şimdiki rejime karşı koyacaklarını ve anti - diktatoryal hükümet için mücadelede üzerlerine düşeni yapacaklarını» vurguladı.

Politik karar, bu aşamada Brezilya devriminin iki temel engelin üstesinden gelmesi gerektiğini belirtti: Kuzey Amerikan üstünlüğü ve toprak tekeli. Bu bir

---

* de facto: fiilen, kanuna aykırı veya gayrı - meşru olmakla birlikte uygulama bakımından kabulü zorunlu olan bir durum. (çn)

geniş anti - diktatoryal cephenin varlığını gerektiriyordu, fakat aynı zamanda da kitleleri bir silahlı ayaklanmayı gerektirecek bir ortama göre hazırlamalıyız.

*

Parti'nin mücadelelerinin ve çetin sınavlarının 50 inci yılını kutlarken, Marksizm - leninizme ve Proleterya Enternasyonalizmine candan bağlı olan Brezilyalı Komünist Partisinin, haklı gururu dünya komünist hareketinin güvenilir bir dayanağıdır. Komünist Enternasyonal ve Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Konferanslarında etkin bir yer aldık. Şimdi, her zaman olduğu gibi, Küba Devrimini destekliyoruz, Latin Amerika'daki dayanışma hareketine ve tüm halkların baş düşmanı ABD emperyalizmine karşı büyük savaşa katılıyoruz.

Brezilya işçi sınıfının ve tüm emekçi halkının öncülüğünü yapan cesur yoldaşlarımızla övünmekte haklıyız. Diktatörlüğe karşı, nihai savaşa güçleri yönelten zor çalışmalarındaki yıkılmaz sağlamlıklarıyla övünebiliriz. Ve önümüzdeki güçlükler ne denli büyük olursa olsun, geleceğe güvenle bakıyoruz.

---

1 A. Pereiro, **Formacao do PCB,** Rio, 1960, s. 33
2 A. Pereiro, Op. cit. s. 52
3 **Nacao** 1927 1 Mayıs gösterilerinde kitleyi örgütlemekte aracı oldu. Bu gösterilerde, Rio de Janerio'da ilk kez bir parti temsilcisi halk önünde konuştu.
4 A. Pereira. Op. cit. s. 102
5 A. Pereira. Op. cit. s. 108
6 Alman faşizminin ajanları, faşist İntegralist (Birleşmeci) Hareket Partisi. -Ed.
7 Luis Carlos Prestes ve Alman Genç Komünistler Birliği liderlerinden olan karısı Olga Benario, 1936'da tutuklandılar. Brezilya yetkilileri Olga'yı Gestapo'ya teslim etti ve Olga, Dachau tecrit kampında yitirildi. -Ed.
8 Brezilya, 1942'de Mihver Göçleri'ne karşı savaş ilan etti ve iki yıl sonra, halkın baskısı ile hükümet Avrupa'ya bir birlik gönderdi. -Ed.

DÜZELTME

20. sayıda bazı dizgi yanlışlıkları olmuştur. Düzeltir, özür dileriz. Doğruları şöyledir :

s. 65, satır 2.
ülkelerin içişlerine emperyalistlerin...
s. 68, paragraf 2, satır 9.
...... kendi isteği ile vazgeçmemek-
s. 69, paragraf 1, satır 2.
...... olanaklılığının açık ol-
s. 74, satır 1.
... mine karşı tedbirler ön - görecektir. Bu, halksız ve halka...
s. 75, satır 5.
cadelelerinde demokratik güçlerin birliğinin...
s. 75, paragraf 1, son satır.
... durumunun özgüllüğünü ifade etmektedir.
s. 76, paragraf 3, satır 1.
Sözleşmesi 1973'de imzalanan Irak İlerici Yurtsever...
s. 80, paragraf 3, satır 7.
... kendine özgü özellikleri olduğuna..
s. 82, paragraf 3, satır 8.
Parti, sanayi merkezlerinin, işçi sınıfının bütününün birliğinin
s. 89, son paragraf, son satır.
işçilerin yönünü şaşırtmayı denemektedir.
s. 93, paragraf 2, satır 5.
... kalımlı bir barışın kuruluşunu hedef
s. 93, paragraf 5, satır 1.
R. Arismendi, her devrimin karakteri...
s. 97, paragraf 2, satır 1.
İleri demokrasi aşamasında...
s. 98, paragraf 3, satır 4.
çağımız için öneminin vurgulanmasını sağladığına...
s. 99, paragraf 5, satır 2 ve 3.
... deneyimi karşısında dikkatli inceleme...

ÖZÜR

Kasım ayında çıkaracağımızı açıkladığımız **JEAN ELLEINSTEIN**'ın **S.S.C.B. TARİHİ**'ni elimizde olmayan nedenlerden ötürü geciktirdik.

Mart ayında 1. cildini yayınlayacağımız bu kitabın tamamı, en kısa zamanda okurlara sunulacaktır.

Bu gecikmeden dolayı özür dileriz.

1 — **DÜNYADA İLK ANTİ - FAŞİST AYAKLANMA**
İ. MİCHAİLOV — 6 Lira (toplatıldı)

2 — **TOPLUMDA KADININ ROLÜ ÜZERİNE**
V. İ. LENİN — 5 Lira (toplatıldı)

3 — **MAĞLUP EDİLEMEYEN VİETNAM ve KAMBOÇYA**
A. BOUDANOV — G. SOTCHEVKO — 6 Lira

4 — **UZAKTAN MEKTUPLAR**
V. İ. LENİN — 6 Lira

5 — **ÇEKOSLOVAKYA AĞUSTOS - 1968**
7 Lira

6 — **REDDETTİĞİMİZ MİRAS**
V. İ. LENİN — 6 Lira

7 — **SOSYALİST TEORİNİN SORUNLARI**
RICHARD KOSOLAPOV — 12 Lira

8 — **SEÇİLMİŞ ŞİİRLER**
N. Y. VAPTSAROV — 7,5 Lira **(toplatıldı)**

9 — **TROÇKİSTLER GENÇLİĞİ NEREYE GÖTÜRÜYOR**
MİKHAİL BASMANOV — 8 Lira **(tükendi)**

10 — **DÜNYA SENDİKALAR FEDERASYONUNUN 30 YILI**
12 Lira

11 — **SBKP PARTİ YAŞAMI**
L. BREJNEV — Z. KLYUCHEVA — 5 Lira

ÇIKACAK KİTAPLAR

MAOİZM VE GENÇLİK HAREKETİ
A. YELNIKOV — V. TURUSOV

S.S.C.B. TARİHİ I. cilt
J. ELLEINSTEIN